

Opp til Jerusalem

Andakter for fastetiden og påsken

Opp til Jerusalem

Andakter for fastetiden og påsken

John A. Braun

FORLAGET BIBEL OG BEKJENNELSE
2001

© Northwestern Publishing House 1997
© Den lutherske bekjennelseskirkens litteraturkomité 2001 (norsk oversettelse)

Utgitt av Forlaget Bibel og Bekjennelse
i samarbeid med Den lutherske bekjennelseskirkens litteraturkomité.

Layout: Egil Edvardsen
Omslagsbilde: Stefan Hedkvist
Grafisk produksjon: Omega trykk as, Stavanger
Printed in Norway

ISBN 82-7517-007-9

Oversettelse av
John A. Braun: *Up to Jerusalem*. Devotions for Lent and Easter.
Northwestern Publishing House, Milwaukee, Wis. 1997.
Oversetter: Birgit Johannessen

Alle bibelsitat er hentet fra
Det Norske Bibelselskaps oversettelse 1978 (2. utg. 1985)

Innhold

Forord	7
1. Oppstandelse og liv	9
2. Soloppgang.....	12
3. Til Jerusalem for å dø	15
4. Syn i Jeriko.....	18
5. I dag har frelse kommet	21
6. Forberedelse til begravelse.....	24
7. Hosianna Davids sønn.....	27
8. Ikke annet enn blad	30
9. Med hvilken myndighet?	33
10. En stor gave.....	36
11. De siste ordene i templet	39
12. Jerusalem i mørke.....	42
13. Penger	45
14. En onsdag i stillhet	48
15. Påskeforberedelser.....	51
16. Kjærlighetstjeneste.....	54
17. Den nye pakt i blodet.....	57
18. Angst i hagen.....	60
19. Arrestert	63
20. Først for Annas.....	66
21. Kjent med øverstepresten.....	69
22. Under ed	72
23. Nei, jeg kjenner ham ikke.....	75
24. Ifølge lov og rett	78
25. En konge?.....	81
26. Hva er sannhet?	84
27. Uskyldig konge.....	87

28. Se det mennesket!.....	90
29. Hvor er du fra?	93
30. Dømt til døden	96
31. Et kors til Simon	99
32. Et frivillig offer	102
33. Nagler, krone, kors	105
34. Far, tilgi dem!	108
35. Stig ned av korset!.....	111
36. Nei, Judas, nei!	114
37. Mor Maria.....	117
38. I dag, i Paradis.....	120
39. Forlatt!	123
40. Tørst	126
41. Fullbrakt!.....	129
42. Med høy røst	132
43. Brutte ben	135
44. Begravelse i stillhet	138
45. Vakt ved graven	141
46. Jødisk vantro	144
47. Han er oppstått!	147
48. En hilsen	150
49. En tom grav.....	153
50. Maria!.....	156
51. Gravplyndrere?	159
52. Tre på veien	162
53. Stengte dører	165
54. Jeg vet det, Tomas.....	168
55. Kristus er oppstått!	171
Appendiks: Jesu Kristi oppstandelse	
– en harmonisering av Skriftene.....	174

Forord

La oss vandre med Jesus!

La oss gå opp til Jerusalem med Jesus under hans siste vandring. For ham var det en vandring til korset. For oss er det en åndelig vandring, en pilegrimsferd for på ny å tenke over hva Jesus har gjort for oss.

Den verden jeg lever i som Jesu disippel er ulik de første disiplenes verden. Jeg følger ikke Jesus langs støvete veier og sitter ikke i det stekende solskinn for å lytte til hans ord. Men jeg er en Jesu disippel. Han har kalt meg til å være hans disippel like sikkert og visst som han kalte Matteus fra tollboden, eller Peter, Jakob og Johannes fra deres fiskegarn og båter. Jeg følger Jesus fordi han elsker meg og har dødd for meg. Akkurat som de første disiplene lytter jeg til hans ord, men jeg sitter i stillhet og hører eller leser de inspirerte, skrevne ordene.

Jesus har gjennom århundrene kalt millioner av disipler. Alle disse disiplene har blitt dratt til Jerusalem og korset. Gjennom århundrene har troende mennesker i tanken reist til Jerusalem for å besøke de stedene der verdens frelser led og døde. Noen har også i virkeligheten reist dit for å få være i Jerusalem og gå omkring der. Men de fleste av oss har ikke kunnet besøke Jerusalem og Oljeberget. Vi har isteden foretatt åndelige reiser dit. Hver gang vi leser om Frelserens siste vandring, følger vi ham i ånden. Som oftest bruker vi fastetiden til vår årlige vandring opp til Jerusalem. Jeg har vandret dit mange ganger ved å lytte til lidelseshistorien, synges pasjonssalmene og tenkt over mine synder og den nåde Gud gav oss ved å sende Jesus.

Disse andaktene er et resultat av mine åndelige vandringer til Jerusalem sammen med Jesus. Jeg inviterer deg til å bli med meg for å meditere over Jesu kjærlighet til oss. Andaktene følger Frelserens vei til korset og graven. Jeg har valgt å begynne med Lasarus' oppvekkelse fra de døde, underet som overbeviste de jødiske lederne om at Jesus måtte dø.

Vær oppmerksom på at vi i en del tilfeller ikke kjenner disse hendelsene i alle enkelte detaljer. Der det kan finnes ulike meninger om hendelses-

forløpet, har jeg valgt en tolkningsmulighet framfor en annen. Jeg forstår at det finnes andre oppfatninger når det gjelder kronologi, geografi og andre detaljer. Det har blitt skrevet tusenvis av sider om disse forskjellene. I disse andaktene er jeg likevel mer interessert i hendelsene i seg selv enn i spekulasjoner. Hendelsene har funnet sted. Det er ingen tvil om det. Jeg stoler på Bibelens vitnesbyrd ettersom det er Guds inspirerte vitnesbyrd og gir meg alt jeg behøver vite for min frelse. Gud har ikke latt det være noen tvil om at Jesus gav sitt blod for verdens synder og oppstod igjen og etterlot en tom grav.

Så kom og gå opp til Jerusalem igjen. Jeg håper du vil gjøre reisen ofte. Jeg finner alltid noe nytt å lære eller noe jeg har glemt. Når du vandrer med Jesus, vil han styrke din tro og forberede deg for den reisen du har foran deg.

Oppstandelse og liv

Jesus ble igjen opprørt og gikk bort til graven. Det var en hule, og en stein var lagt foran den. Jesus sier: «Ta steinen bort!» «Herre,» sier Marta, den dødes søster, «det lukter alt av ham; han har jo ligget i graven i fire dager.» . . . Så tok de bort steinen . . . Så ropte han med høy røst: «Lasarus, kom ut!» Da kom den døde ut, med liksvøp rundt hender og føtter og med et klede bundet over ansiktet. «Løs ham, og la ham gå,» sa Jesus. (Joh 11,38-39, 41, 43-44)

Da Jesus hørte at hans venn Lasarus var syk, ventet han i to dager før han gikk til Betania. Da budet om hans venn kom, var han på den andre siden av Jordanelven, i det området der Johannes hadde døpt omkring tre år tidligere. Jesus hadde gått dit fordi jødene hadde forsøkt å gripe ham sist han var i Jerusalem. Han var i sikkerhet i Perea, på tilstrekkelig avstand fra jødenes høye råd, Sanhedrin, i Jerusalem. Men mange vanlige mennesker kom til ham der, akkurat som de før hadde kommet for å høre Johannes. Når de hørte Jesus, trodde mange at han var den Messias som skulle komme. Men nyhetene fra Marta og Maria avbrøt Jesu arbeid.

Vandringen fra Perea til Betania tok to dager. Jesus og disiplene hans gikk langs veien som krysset Jordan og fortsatte gjennom Jeriko. Fra elven gikk veien sakte oppover mens den nærmet seg Jerusalem. Betania lå omkring tre kilometer fra den hellige byen. Jesus hadde besøkt Marias og Martas hjem flere ganger tidligere. Han fikk alltid en overveldende mottakelse. Marta så til at Jesus og de andre fikk nok å spise, og Maria satt oppmerksom ved hans føtter og lengtet etter hvert eneste ord han sa.

Da Jesus kom denne dagen, var det en sorgens dag. Marias og Martas bror Lasarus var død. Mens Jesus ennå var langt borte, sprang Marta og møtte ham. Med sorg sa hun til Jesus at dersom han hadde vært der, ville hennes bror ikke ha dødd. Jesus forsikret henne om at hennes bror skulle

oppstå igjen. Marta trodde at Lasarus skulle oppstå på den siste dag, men Jesus påminnet henne: «Jeg er oppstandelsen og livet, den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø» (Joh 11, 25-26). Da gikk Marta tilbake til Betania for å fortelle til Maria at Jesus hadde kommet.

Maria skyndte seg til Jesus. Hun gråt da hun falt ned ved hans føtter og utøste sitt hjerte nesten med samme ord som sin søster. Jesus ble dypt rørt og tårer fuktet kinnene hans på vei ned i skjegget. Kanskje hadde han tørket bort tårene da han kom fram til Lasarus' grav. Det var fire dager siden Lasarus hadde dødd.

Det som deretter skjedde, kan aldri glemmes. Med en røst så høy at det kunne virke som om folk i hele Betania og kanskje til og med i Jerusalem kunne ha hørt den, ropte Jesus: «Lasarus, kom ut!» Og den døde mannen adlød!

Om dette var en reise til Jesu fienders festning i Judea, kunne de ikke ta livet av ham. Han førte jo med seg liv og oppstandelse, glede og håp. Hvilken måte å begynne på den siste vandringen med Jesus! Om vi hadde vært der, skulle vi ha snakket i dagevis om hvordan vi så Lasarus stå der i den mørke inngangen til graven, fortsatt innsvøpt i strimlene av linstoff som ble brukt til hans begravelse. Jesus hadde kalt ham tilbake til livet.

De trøstens ord som Jesus sa til Maria om at han var oppstandelsen og livet, ble på en kraftfull og dramatisk måte mer enn bare ord. De var sanne fordi Jesus stod bak dem. For ham var Lasarus' død ikke mer enn en søvn som han kunne vekke sin venn fra. Jesu sterke røst ved graven og underet fikk alle som var der til å gråte av glede og forundring. Jeg har begynt å bli glad i tanken om døden som en søvn som min store venn Jesus skal vekke også meg opp fra.

Jesu kraftfulle røst gav ekko også i Jerusalem noen kilometer borte. Meldinger om underet kom til fariseerne, som raskt kalte sammen Rådet. Der besluttet jødene å drepe Jesus fordi han gjorde for mange tegn og under. Er det ikke merkelig at en så livgivende kraft skulle skape et ønske om død?

Under dette spesielle møtet i Rådet sa øverstepresten Kaifas: «Dere skjønner ingen ting. Dere tenker ikke på at det er bedre for dere at et menneske dør for folket enn at hele folket går til grunne» (Joh 11, 50). Han ville ofre Jesus slik at han og de andre kunne fortsette som ledere for jødene.

Jesu fiender mente at hans voksende popularitet ville trekke folket bort fra jødiske tradisjoner og fra templet.

Ironisk nok mente Kaifas noe annet enn Gud. Guds lenge etterlengtede plan skulle snart bli åpenbar. En mann skulle dø for folket slik at hele folket skulle slippe å forgå. Jesus skulle dø for at ikke en eneste jøde og ikke en eneste hedning skulle behøve å gå fortapt, men få evig liv. Fra Jesu død skulle det komme liv og oppstandelse. Det var noe som Kaifas ikke kunne forstå. Han var forblindet av vantro.

BØNN: Åpne mine øyne, Herre Jesus, slik at de ser din makt over døden når jeg nå begynner min vandring sammen med deg. Åpne mitt hjerte slik at det verdsetter din store kjærlighet til alle oss dødelige skapninger. Åpne min forstand slik at den ser din store plan om å dø for meg og hele verden slik at vi får leve. Takk Herre, for dine tårer som minner meg på hvor dypt du elsker dine venner og bryr deg om deres smerte og sorg. Øs ut ditt ords helbredende trøst i min sjels sår slik at jeg kan følge på den veien du baner for meg. Amen.

2. Soloppgang

Fra denne dagen la de planer om å drepe ham. Derfor gikk ikke Jesus åpenlyst omkring blant jødene, men drog vekk derfra ut til landet i nærheten av ødemarken, til en by som heter Efraim. Der ble han nå sammen med sine disipler. (Joh 11, 53-54)

Etter at Lasarus var vakt opp fra de døde, ble de jødiske lederne harde som stein. Det var bare én ting å gjøre med Jesus: han måtte dø. Men tiden var ennå ikke inne for Jesus til å dø. Han trakk seg tilbake sammen med disiplene til en liten landsby som het Efraim. Der kunne han i ro og mak undervise dem noen dager til, langt borte fra larmen og støvskyene fra folkemassene. Noen dager til holdt han seg unna Rådets trussel. Mens disiplene var med Jesus i Efraim, satt de igjen og lyttet oppmerksomt til hans ord. De ble styrket av Lasarus' oppstandelse og Jesu ord.

Vi vet ikke sikkert hvor denne lille landsbyen lå, og det spiller ingen rolle. Jesus visste det, og han gikk dit for å vente på påskehøytiden. Hans tid var snart inne. Han var fullstendig klar over det. Han kjente til hver detalj om sin siste vandring til Jerusalem og den siste påskehøytiden, men han ventet og underviste sine disipler. Disiplene må ha følt det på seg at noe stort og viktig skulle til å hende. De visste at jødene ledere ville drepe Jesus, og de fryktet at de også skulle dø. Hver morgen gikk solen opp, og disiplene fikk enda en gang sitte ved Jesu føtter. Borte i Jerusalem kokte det av motstand. Men soloppgangen i denne lille landsbyen minte disiplene på skjønnheten i Guds skaperverk. Ja, «himmelen forkynner Guds herlighet, hvelvingen forteller om hans henders verk» (Sal 19, 2).

Jeg blir alltid fascinert av morgener og soloppganger. Gud farger himmelen med så mye skjønnhet hver morgen. Først er morgenen stille og

mørk, og så, lenge før solen står opp, begynner fuglene å synge. Jeg får alltid en følelse av fred og forventning om den nye dagens hendelser. Luften er fortsatt stille og kjølig når himmelen i øst skifter fra kaldt, mørkegrått til lysere grått i det tidligste morgengryet. Fra det lysegrå går det gradvis i tur og orden over til lilla og rødt.

Når solen begynner å gå opp langt borte i horisonten, kommer først en bue til syne. I Efraim må det ha sett ut som kanten av en kjempestor lysende ball som trenger seg opp fra den sanddekkede horisonten. Jo mer den røde ballen trenger seg opp mot himmelen, desto lysere blir den og skifter fra rødt til oransje og blir til slutt strålende gul. Forandringen fra grått til gult er gradvis, men den tar ikke veldig lang tid. Hvis du ikke ser etter hele tiden, oppfatter du ikke at solen har stått opp før de første varmende solstrålene kjærtegner deg etter en kald og fuktig natt.

Når jeg ser soloppgangen, føler jeg meg liten og ubetydelig. Det er som om jeg står alene foran Guds store makt og majestet. Jeg fylles av ærefrykt og undring over det jeg ser. Når siden solskinnet lysner og den vakre soloppgangen forsvinner, føler jeg min egen uverdighet. I meg selv finner jeg synd. Selv om jeg ofte bestemmer meg for å prise Gud for hans godhet mot meg og hele verden, merker jeg etter bare noen få timer at jeg har forbannet noen, vært sint og vist fram den harde, onde og bitre siden som finnes i meg. Jeg er en synder. Jeg fortjener ikke å se den vakre morgenhimmelen. Gud burde straffe meg og alle som lever under solen.

Jeg vet at salmisten som så Guds herlighet i himmelen, også så et viktigere lys, nemlig Guds ord. Det lyset jaget bort syndens mørke i ham. Det gav lys til salmeskriverens øyne, skapte glede i hans hjerte og opplivet hans sjel. Det han fant i Guds ord, var Guds tilgivelses strålende lys. I hans syndige og fordervede hjerte gikk Guds ord opp som solen og førte med seg fred og skjønnhet. Akkurat som for salmisten har Guds godhet og kjærlighet gått opp også for meg som er en uverdig synder. Enten jeg befinner meg på et lite sted som Efraim eller i storbyens harde gater, elsker og tilgir Gud meg. Jeg må be med salmisten hver dag: «Tilgi meg hver synd jeg ikke vet om» (Sal 19, 13), ettersom syndens mørke vil trenge seg bort fra tilgivelsens lys.

Det er også derfor jeg følger Jesus. Vi som har blitt Jesu etterfølgere, kjenner til vår syndighet og uverdighet innfor en hellig Guds store makt og majestet. Likevel får vi Guds nåde i Jesus. Han velsignet barna med ømhet,

viste kjærlig forståelse for dem som kom til ham med sine problemer og hadde medlidenhet med og helbredet de syke. Han har ikke forandret seg. Fortsatt berører han oss med de ord han talte og lot bli nedskrevet. Han er Guds vidunderlige soloppgang i dette mørket av synd og død. Lasarus' oppstandelse har forsikret alle Jesu disipler om det til alle tider.

Vi følger Jesus fordi vi vil ha den varme og det lys han gir. Er det så merkelig at vi er ivrige til å lytte når han underviser? Iblant finner vi et rolig sted der vi kan lese hans ord. Vi går også til hans hus der vi kan stenge ute hverdagens larm og stanse opp sammen med våre medkristne for å lytte til Jesus. Uten hans ord fortsetter mørket å utbre seg. Hvis vi ikke lytter til Jesus, kommer larmen og mørket til å ta vårt lys fra oss.

BØNN: Himmelen forkynner Guds herlighet, hvelvingen forteller om hans henders verk . . . Tilgi meg hver synd jeg ikke vet om. Ja, vern din tjener mot skammelige synder, så de ikke får makt over meg. Da kan jeg være hel i min ferd, frikjent for store overtredelser. Ta vel imot de ord jeg taler, la mitt hjertes tanker komme fram for deg, Herre, min klippe og min gjenløser! (Sal 19, 13-15). Amen.

3. Til Jerusalem for å dø

Han tok de tolv til side og sa til dem: «Se, vi drar opp til Jerusalem, og alt det som profetene har skrevet om Menneskesønnen, skal gå i oppfyllelse. Han skal overgis til hedningene og bli hånet og mishandlet og spyttet på, og de skal piske ham og slå ham i hjel. Og den tredje dagen skal han oppstå.» Men de skjønnte ikke noe av dette. Det var skjult for dem, og de forstod ikke hva han mente. (Luk 18, 31-34)

Da Gud for lenge siden kalte Gideon til å stride mot midjanittenes veldige hær, sa Herrens engel til ham: «Herren er med deg, du djerve kriger» (Dom 6, 12). Disse ordene er verdt å huske på når vi tenker på Jesus og hans disipler. For Jesus er en annen djerv kriger som vi vet har kjempet mot synd, død og helvete for å redde oss.

Da Jesus og hans disipler kom til Efraim (Joh 11, 54) var det bare et par uker igjen til påske. Overprestene og fariseerne hadde beordret alle å fortelle dem hvor Jesus var, slik at de kunne arrestere ham. Men ingen kom for å gripe ham i Efraim. Da det var på tide å feire påske, gav Jesus seg på vei til Jerusalem. Sammen med alle sine disipler dro han i retning av Jordanelven, der de kunne slå seg sammen med mange pilegrimer som kom fra Galilea. Peter og de andre apostlene var nok forundret over Jesu bestemmelse om å gå til Jerusalem. Alle visste at det var en reise til døden. Det hadde Jesus sagt klart og tydelig.

Veiene til Jerusalem var alltid fulle av folk ved påsketiden. Det var tusenvis som gikk til Jerusalem for å feire påske. Jesus og disiplene hadde gått den veien mange ganger før. Da de kom fram til Jordan, må de ha truffet mye folk fra Galilea. Ettersom Jesus hovedsakelig hadde virket i Galilea, kjente de ham godt. Langs veien må disiplene ha snakket med mennesker som de ikke hadde truffet på lenge. Kanskje fortalte de hva Jesus hadde gjort i Betania. Eller kanskje snakket de fremdeles om underne som Jesus

hadde gjort i Galilea, spesielt da han mettet så mange ved Galileasjøen. Liksom alle pilegrimene på vei til den hellige byen sang de festreisegangene (Salmene 120-134) mens de gikk med Jesus og forberedte seg til den store påskehøytiden.

Hvor tydelig Jesus enn hadde forklart seg om hensikten med denne siste ferden, så hadde ikke disiplene forstått det. Hvorfor skulle Jesus til Jerusalem? Forstår vi det? Han kunne ha blitt i Efraim, utenfor sine fienders rekkevidde. Ble han trukket mot Jerusalem slik en nattsvermer trekkes mot den skjebnesvangre ilden? Var han hjelpeløs i møte med politiske intriger og målbevisst motstand?

Jesus var ikke hjelpeløs. Han hadde vekket Lasarus opp fra de døde. Han hadde mettet folkemassene. Han hadde helbredet syke og lamme. Han hadde fått feber til å forsvinne ved hjelp av et ord. Jesus gikk frivillig til Jerusalem, og han visste nøyaktig hva som skulle hende. Han gikk fordi han elsket meg og hele verden. Om han hadde gjemt seg i Efraim eller forsvunnet i folkemengden, ville jeg ikke hatt noen tilgivelse framfor Gud og ikke noe håp om liv i himmelen. På grunn av at han gikk til Jerusalem, er jeg tilgitt, vasket i hans blod, og jeg lever i håpet om oppstandelse og evig liv. Det gjør alle som følger Jesus.

Jesus og disiplene hans blandet seg med folkemengden på veien til Jerusalem. Lite ante de da at Jesus gikk til Jerusalem for å ofre seg selv som påskelammet. Så trege de var alle sammen! Ikke en gang hans nærmeste disipler forstod hva det betydde å gå ved siden av Guds lam til hans offerdød for verdens synder. Alt dette var nå skjult for dem. De kunne jo ha tenkt på hva døperen Johannes hadde sagt tre år tidligere, da han ved Jordanelvens bredd hadde pekt på Jesus med ordene «Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd» (Joh 1, 29). Men det kom de ikke på før alt var over.

Da forstod disiplene at Jesus var det eneste store påskelammet som alle de andre lammene pekte fram mot. Hans blod ble utgytt for å redde dem og hele verden fra døden og Guds straff, akkurat som lammets blod som ble strøket på dørstolpene hadde reddet israelittene i Egypt. Alle skriftene i Det gamle testamente pekte fram mot denne siste ferden til Jerusalem da Jesus, Guds lam, skulle dø og oppstå igjen.

Selv om disiplene ikke forstod det akkurat da, hadde Jesus bestemt seg for å dra til Jerusalem fordi han var forberedt på å fullbyrde Guds frelses-

plan. Hans tid var inne. Han skulle ikke gjemme seg for overprestenes og fariseernes vrede og bitterhet lenger. Jesus viste noe annet enn resignasjon der han gikk. Han nærmet seg Jerusalem frivillig fordi han elsket oss alle så høyt. Ja, vi ser at Jesus viste hvor langt hans kjærlighet strekker seg når han beslutsomt gjorde det han måtte gjøre for å gi oss tilgivelse og evig liv.

Gideon var en mektig kriger, men Jesus viste større mot gjennom kjærlighetsfullt og modig å dra til Jerusalem, selv om han visste nøyaktig hva som skulle skje.

BØNN: O Guds Lam uskyldig, på korset ihjelslaget, inntil døden lydig, hvor ille du var plaget! For vår skyld var du såret, har verdens synder båret, miskunn deg over oss, o Jesus! (Norsk Salmebok 148, 1).

4. Syn i Jeriko

De drog ut av Jeriko, og mye folk fulgte ham. Ved veien satt to blinde, og da de fikk høre at Jesus gikk forbi, ropte de: «Herre, du Davids sønn, miskunn deg over oss!» Folk skjente på dem og bad dem tie, men de ropte bare enda høyere: «Herre, du Davids sønn, miskunn deg over oss!» Da stanset Jesus, bad dem komme og spurte dem: «Hva vil dere at jeg skal gjøre for dere?» De svarte: «Herre, la oss få synet!» Jesus syntes inderlig synd på dem, og han rørte ved øynene deres. Straks kunne de se, og de fulgte ham. (Matt 20, 29-34)

Den siste store byen på vei til Jerusalem var Jeriko, en viktig by som hadde kontroll over slettelandet omkring. Mye hadde hendt på dette stedet. Mer enn tusen år før Jesu tid hadde Josva og Guds folk marsjert rundt gamle Jeriko, og murene falt ned. Gjennom århundrene ble byen ødelagt og gjenoppbygd mange ganger. Etter hvert nederlag og hver ødelegelse, bygde noen den opp igjen fordi den hadde slik en strategisk posisjon. Romerne gjorde den til en viktig tollstasjon for å kunne innkreve skatt av karavanene som drog forbi på veien. Herodes den store tilbrakte ofte vinteren i Jeriko da det var varmere der enn i Cæsarea. Han bygde teater, festning, hesteveddeløpsbane og palass der.

På Jesu tid var Jeriko alltid full av liv. Ved påsketider må det ha vært spesielt livlig ettersom pilegrimene på sin ferd mot Jerusalem drog forbi med sine karavaner. Palmetrær og morbærfikentrær innbød de reisende til å ta en hvil i skyggen. Det er sannsynlig at de to blinde mennene i vår tekst satt i skyggen. Kanskje satt de der med beina i kors på marken nær veien så de kunne tigge av pilegrimene som var på vei til Jerusalem. Når de hørte bevegelsen og støyen fra folkemengden som nærmet seg, begynte de å tigge.

Da de oppdaget at Jesus fra Nasaret kom på veien der de satt, begynte de å rope. Da han kom nærmere, ropte de med høy røst: «Herre, du Davids

sønn, miskunn deg over oss!» Begge de blinde mennene hadde sikkert hørt snakk om Jesus. Beretninger om de store underne han hadde utført, var allment kjent blant folk. Nå kom deres livs store sjanse gående forbi dem på veien. Denne Davids sønn kunne helbrede dem, derfor ropte de. Noen i mengden refset dem og bad dem tie. Men jo mer folk prøvde å dysse mennene ned, desto mer høylytte og iherdige ble de: «Davids sønn, forbarm deg over oss!» Til slutt trengte ropene deres gjennom støyen fra folkemassene og fikk opptoget til å stanse. Deres rop om hjelp stanset Jesus.

Hvilken vidunderlig tanke! Jesus stanset fordi noen trengte hjelp. Han var på vei til Jerusalem, men han var ikke så opptatt at han ikke kunne hjelpe to blinde tiggere på veien. Hvor ofte har jeg ikke kjent meg som en stakkars tigger. Iblant blir livet overveldende for meg. Jeg synes bare jeg står og ser hvordan verden går forbi. Jeg undrer på om jeg kan passe inn noe sted. Andre ganger kjenner jeg meg hjelpeløs, skyldig, frustrert, ensom og desperat. Men min mulighet til å få hjelp kommer også. Jesus er alltid like nær som mitt rop om hjelp. Så jeg ber!

Jesus stanset for å hjelpe. To blinde menn fikk synet sitt. Underet bekreftet enda en gang hvilken makt Jesus har. Bare tenk: Jesus sa et ord til et par blinde menn, og deres øyne kunne se. Ingen annen enn Gud selv kan gjøre dette. Ingen lege kan helbrede gjennom et enkelt ord. Men Jesus gjorde det fordi han er Guds sønn. Om han kan befale bort blindhet, så er det makt i hvert ord han sier. Jeg stoler på at Jesus kommer til å stanse opp for å hjelpe meg også og svare på mitt rop om nåde. Jeg må kanskje holde ut tunge bekymringer og store ulykker, men Jesus kommer til å stanse opp når jeg ber.

Når Jesus besvarer våre bønner, gir han ofte mer enn vi ber om. Disse mennene bad om å få se. Når de rettet øynene mot skikkelsene i lyset, så de Jesus. De fulgte ham med glede fra den dagen. Husker du hvor Jesus var på vei hen? Jerusalem lå bare knapt tre mil derfra, og omtrent en uke senere var det påske. Begge mennene fulgte Jesus hele veien til Jerusalem. Med sin nyervervede synssans så de i løpet av de første dagene ikke bare solskinnet, trær, mennesker og byer i Judea. De så også Jesus på vei til Jerusalem for å lide og dø og oppstå igjen for dem som deres frelser.

Davids sønn kom inn i to blinde menns mørke verden og gav dem lys som langt overgikk deres forventninger. De hadde bare villet se, og Jesus

åpnet deres øyne så de kunne se det som alt Guds folk til alle tider hadde lengtet etter å se. David selv og alle troende i gammel tid hadde lengtet etter å få se Jesus fullføre verdens frelse. Vi og tusenvis av andre som er født etter disse hendelsene, kan aldri se det med egne øyne. Vi må stole på det troen ser. Gjennom troen kan vi se Jesus lide og dø for våre synder. Gjennom troen kan vi se den tomme graven som forkynner Guds frikjennelsesdom for verden.

BØNN: Du Davids sønn, gå ikke forbi, mens stans i dag. Jeg trenger nåde. Noen ganger ser jeg bare mine daglige problemer. Det hender at jeg ikke kan se noen utvei av mine vanskeligheter og ingen hjelp for mine problemer. Herre, gi meg synet! Åpne mine øyne så jeg kan se at du står der, klar til å hjelpe meg. Åpne mine øyne så jeg ser at du alltid er beredt til å stanse opp og svare på mine bønner. Du Davids sønn, forbarm deg over meg. Amen.

5. I dag har frelse kommet

Han kom til Jeriko og drog gjennom byen. Der var det en mann som hette Sakkeus; han var overtoller og svært rik. Han ville gjerne se hvem Jesus var, men han var liten av vekst og kunne ikke komme til for folkemengden. Da løp han i forveien og klatret opp i et morbærtre for å se ham, på et sted hvor han måtte komme forbi. Og da Jesus kom dit, så han opp og sa til ham: «Sakkeus, skynd deg ned! For i dag vil jeg ta inn hos deg.» Han skyndte seg da ned og tok imot ham med glede. (Luk 19, 1-6)

Da Jesus gikk mot Jeriko sammen med sine disipler, ble nyheten om hvordan han ved et under hadde helbredet de to blinde raskt spredt. Det var vanlig at innbyggerne i Judeas byer og landsbyer ønsket de passerende pilegrimene velkommen. Folk stod ofte i veikantene og ønsket pilegrimene god reise til Jerusalem og påskefeiringen. Men denne dagen var det annerledes i Jeriko. Ikke slik at ikke folk kom. Nei, underet fikk *alle* til å gå ut for å se Davids sønn.

Sakkeus hørte også nyheten. Han var jøde og overtoller. Det hebraiske navnet hans betyr «ren» eller «uskyldig», men liksom alle tollere var han langt ifra ren. Som de fleste som tok imot toll, hadde han lurt folk ved å kreve for mye penger av dem. Romerne hadde gjort den avtale med Sakkeus at han skulle betale dem en viss sum penger, og om han fikk inn mer, kunne han beholde det. Ettersom den romerske regjeringens styrker alltid stod på tollernes side, kunne man ikke gjøre annet enn å betale det de krevde.

Jeriko lå midt i en frodig oase. Alt som ble eksportert var belagt med toll, og alle karavaner som passerte området, måtte betale. Romerne gjorde Jeriko til en viktig tollstasjon. Overtolleren bodde i tollhuset som romerne hadde bygd. Under den romerske hærens beskyttelse ble Sakkeus rik.

Da Sakkeus hørte at Jesus, Davids sønn, skulle passere Jeriko på vei til

Jerusalem, visste han at han måtte se denne store profeten. Han sprang i forveien og forsøkte å finne et sted der han kunne se Jesus, for han var for lav til å kunne se dersom han stod bak masse mennesker. Det er ikke vanskelig å forestille seg hvilke kommentarer folk kunne ha slengt til ham. De fleste ville heller ha spottet ham enn å snakke med ham.

Hva de enn sa var Sakkeus fast bestemt på at han skulle se Jesus. Jeriko var omkranset av trær. Det var lett for Sakkeus å løpe i forveien og finne et morbærtre langs veien der Jesus og alle de andre gikk. Han satte seg blant grenene og ventet. Jeg tror ikke folkemengden kunne unngå å se ham der. Kanskje tenkte de at han så ut som en gribb som ventet på et kadaver.

Opptoget beveget seg sakte fremover i gaten mot det treet der Sakkeus satt og holdt seg i grenene mens han lente seg framover for å se bedre. Da stanset Jesus der Sakkeus var, akkurat som han hadde stanset ved de blinde mennene. Han kikket opp mot grenene og bad Sakkeus komme ned. Om Sakkeus hadde vært en fugl, hadde han ikke kunnet komme raskere til Jesus.

Jesus ville bo i Sakkeus' hus. Straks han hadde vist sin hensikt, vendte folk seg mot ham. De begynte å mumle: «Han tar inn hos en syndig mann» (Luk 19, 7) – ikke hos en ren og uskyldig mann, men hos en synder som bedro dem så ofte han kunne. Ikke desto mindre bodde Jesus hos Sakkeus. Den kvelden avla Sakkeus en bemerkelsesverdig bekjennelse og et løfte. Jesus hadde rensset tollerens hjerte, og Sakkeus ville vise hvor mye han elsket ham ved å gjøre slikt som Jesus syntes om. Han sa: «Herre, halvdelen av alt jeg eier, vil jeg gi til de fattige, og har jeg presset penger av noen, skal han få firedobbelt igjen» (Luk 19, 8).

Jesus sa: «I dag er frelse kommet til dette hus. For også han er en Abrahams sønn, og Menneskesønnen er kommet for å oppsøke det som var for-tapt, og frelse det» (Luk 19, 9-10). Det var så mange i Jeriko som så ned på Sakkeus. Han var isolert og ensom. Jesus minnet ham om at også han var et Guds barn, en høyt elsket synder som han var kommet for å frelse. Hvilken trøst å se Jesus komme til en mann som alle foraktet! Sakkeus' glede er også vår, for Jesus har lett etter hver eneste en av oss. Han har kalt oss fra våre familier, våre venner, våre yrker, våre synder, våre vanskelige liv og vår frykt, like sikkert som han kalte Sakkeus ned fra treet. Selv om vi ikke kan hilse Jesus velkommen inn i våre hus på samme måte som Sakkeus, så kan vi ta

imot ham i våre hjerter og liv slik som Sakkeus gjorde.

BØNN: Herre Jesus, let meg opp når hele verden synes å gå meg imot og jeg kjenner meg utstøtt, og minn meg på at for deg er jeg verdifull og viktig. Du kom for min skyld selv om jeg er en fortapt og fordømt synder. Ditt blod har rensset også meg og gjort meg til ditt barn. Kjære Herre, gjør det slik at jeg kommer til deg med en gang når du kaller på meg og vil at jeg skal følge deg. Gjør det så at jeg slutter å synde og tjener deg med ny kjærlighet og hengivenhet. Amen.

6. Forberedelse til begravelse

Seks dager før påske kom Jesus til Betania der Lasarus bodde, han som Jesus hadde vakt opp fra de døde. Det ble holdt et gjestebud for ham. Marta vartet opp, og Lasarus satt med til bords. Da kom Maria med et pund ekte, kostbar nardussalve, og med den salvet hun Jesu føtter og tørket dem med sitt hår. Hele huset ble fylt av duften. (Joh 12, 1-3)

Etter at de hadde tilbrakt natten hos Sakkeus, fortsatte Jesus og disiplene om morgenen sin ferd til Jerusalem. Det var nesten tre mil dit, og de hadde tenkt å stanse i Betania som lå tre kilometer fra Jerusalem. Folke-mengden som hadde stimlet sammen rundt dem da de kom til Jeriko, samlet seg igjen i morgengryet, og så gikk de alle mot Jerusalem der de skulle feire påske. Det var antakelig fredag, dagen før sabbaten.

Fra Jeriko gikk ferden til Jerusalem oppover. Jeriko ligger omtrent 300 meter under og Jerusalem nesten 800 meter over havet. Veien var øde og kronglete og et tilholdssted for røvere som ofte angrep veifarende. Jesus hadde brukt dette i lignelsen om den barmhjertige samaritan.

Hvert skritt på veien førte Jesus nærmere fiendene. Øversteprestene og fariseerne ventet på ham, men folkemengdens gode stemning må ha overvunnet disiplenes redsel. Dessuten fulgte de med Jesus. Han var beslutsom og viste ingen frykt for Rådets vedtak om å drepe ham. Mens de gikk, hørte de på Jesus. All frykt og tvil som fantes i deres hjerter forsvant når de hørte hans stille og beroligende ord. De to tidligere blinde mennene fra Jeriko fulgte også med.

Sent på ettermiddagen kom de fram til Betania. Sabbaten begynte ved solnedgangen, og Jesus hadde tenkt å tilbringe sin siste sabbat med vennene sine. Maria, Marta og Lasarus ønsket dem velkommen som så ofte før. Når jeg tenker på hvordan Jesus kom til Betania, forestiller jeg meg at det må ha vært hyggelig å komme til dette vennlige hjemmet. Når disiplene så Lasa-

rus, tenkte de kanskje fremdeles på hvordan han stod der i gravåpningen innhyllt i liksvøp. Jødernes onde sammensvergelse var bare tre kilometer borte, og mye skulle hende fremover. Men nå var det tid for vennskap og kjærlighet.

Da Jesus kom, holdt nok familien på med å gjøre de siste forberedelser til middagen som de hadde laget til hans ære. Det var fredag og sabbaten begynte ved solnedgangen, så alt arbeidet måtte avsluttes. Marta må ha hatt mye å gjøre med å forberede alt. Middagen ble servert i huset til Simon den spedalske. Simon var en av dem som Jesus hadde helbredet for lenge siden. Spedalskheten hans hadde gjort ham utstøtt og uren, men Jesus hadde helt og holdent helbredet hans syke, flekkete hud. Med hjertet fylt av takknemlighet var han nå vert for Jesus og hans disipler.

Den rolige og tankefulle Maria var likevel den som overrasket alle. Mens selskapet lå til bords og nøt måltidet, kom Maria fram bak Jesus. Hun tok en svært velduftende salve og helte den på Jesu føtter. Alle ble forbløffet over Marias handling. Hele huset ble fylt av den gode parfymeduften. Maria helte ikke bare salven utover Jesu føtter, men hun løste sitt lange hår og tørket føttene hans med det. For en jødisk kvinne er det ikke tillatt å ha utslått hår i menns nærvær, men denne gangen ser det mer ut til å dreie seg om en øm gest av respekt og kjærlighet enn om et brudd på lover og skikker.

Det var bare en som protesterte, nemlig Judas Iskariot. Han protesterte ikke mot at Maria hadde håret utslått. Nei, han syntes salven var sløsing med penger. Den var dyr, ja den var verdt en hel årslønn, så han sa: «Hvorfor ble ikke denne salven solgt for tre hundre denarer og pengene gitt til de fattige?» (Joh 12, 5). Det var naturlig at Judas bekymret seg for dette ettersom han var kasserer og kanskje ofte kom med forslag om hvordan pengene skulle brukes. Men disse ordene kom fra hjertets mørke. Senere forstod de andre at Judas hadde tatt penger fra kassen.

Jesus svarte: «La henne være! Hun har gjemt salven til den dag jeg skal begraves» (Joh 12, 7). Ordet begravelse må ha vært som en eksploderende bombe ved dette glade festmåltidet. Jesus hadde fortalt til alle hvorfor han foretok denne siste reisen, nemlig for å dø. Alle visste at jødernes ledere som befant seg bare tre kilometer derfra, ville se Jesus dø. Ja, ordet begravelse var som et knivstikk i hjertet på dem som deltok i dette festmåltidet. Reisen

til Jerusalem innebar mer enn den årlige feiringen av påskehøytiden. Jesus visste at han skulle dø i Jerusalem. Han hadde ikke glemt det.

Men tenk på hva Maria gjorde. Så klarsynt hun var! Hun hadde lyttet til Jesus mange ganger når han talte om sin død som betaling for verdens synder. Hun trodde på det og lette etter en måte å uttrykke sin takknemlighet over frelserens lidelse og død. Tenk på hvor lenge hun hadde måttet spare til denne gaven. Den kostet en hel årslønn! Likevel var hennes gave bare et lite tegn på takknemlighet for at Jesus hadde kjøpt hennes dyre sjel fri fra synden og betalt den med sitt eget blod.

Simon, Lasarus, Marta og Maria viste alle kjærlighet til Jesus gjennom det de gjorde denne kvelden, men Maria aller mest. Hennes gest kom av en dyp tro på hva Jesu død skulle bety. Maria forstod! Det gjør jeg også. Ja, ettersom Jesus døde og oppstod, har jeg tilgivelse og evig liv. Ingen dyrebar gave er tilstrekkelig som takknemlighetsbevis, om det så var alt jeg hadde tjent i hele livet. Maria utfordrer meg hver gang jeg tenker på hennes gave. Jeg må hver dag prøve å komme på hvordan jeg kan takke Jesus for at han har lidd og dødd i mitt sted. Ettersom han har gjort det, skal jeg leve for alltid hos ham og delta i det evige livets festmåltid.

BØNN: Kjære Herre, når jeg tenker på hva du har gjort for meg, kan jeg ikke komme på noen tilstrekkelig god måte å vise deg min kjærlighet og uttrykke min takknemlighet. Herre, ta mitt liv, mine hender, mine penger, mitt intellekt og alt jeg har. La min ydmyke tjeneste være en frisk vellukt som fyller mitt hjem og mitt liv med en duft av kjærlighet til deg. Amen.

7. Hosianna, Davids sønn

Dagen etter ble det kjent i den store folkemengden som var kommet til festen, at Jesus var på vei inn i Jerusalem. Da tok de palmegrener og gikk ham i møte, og de ropte: Hosianna! Velsignet være han som kommer, i Herrens navn, han som er Israels konge! (Joh 12, 12-13)

Betania lå så pass langt fra Jerusalem at Jesus og disiplene hans kunne få litt fred og ro. Det var for langt for fromme jøder å gå på sabbatsdagen. De gamle rabbinerne hadde satt en grense for hvor langt man fikk reise på hviledagen. Om jøder gikk lenger enn rabbinerne hadde bestemt, ble de anklaget for å ha arbeidet på sabbaten. Men omtrent en time etter at sabbaten hadde opphørt ved solnedgang, begynte det å komme folk fra Jerusalem til Betania.

De som ikke hadde stanset med Jesus på fredagen men gått videre til Jerusalem, spredte der nyheten om at Jesus hadde kommet til Betania. Så snart sabbaten var over, kom grupper av folk til Betania mens mørket falt på, ikke bare for å få se Jesus, men også Lasarus. Det må ha summet av snakk og forventning i Betania den kvelden. I Jerusalem la øversteprestene planer om å drepe både Jesus og Lasarus ettersom det var så mange som vendte seg til Jesus i tro siden han hadde vakt opp Lasarus fra de døde.

Da solen gikk opp neste morgen, så den lille byen Betania ut som en livlig markeds plass hvor kjøpmennene delte ut mat. Det var folk overalt. De snakket, lyttet og ventet på å få se et glimt av Jesus eller Lasarus. Vanligvis ville jødiske familier ha vært opptatt med påskefeiringen denne dagen. Dette var dagen da hver familie valgte seg ut påskelammet sitt. Disse menneskene hadde isteden kommet til Betania for å lete etter Jesus.

Jesus var kommet for å feire påske. Til tross for motstanden fra øversteprestene, ledet han mengden mot Jerusalem. Jeg tenker meg at en følelse av høytid bredte seg blant dem. Det må ha vært som om alle Jesu under,

alle hans prekener, alle hans lignelser, ja, alle profetiene i Det gamle testamente nådde sitt høydepunkt i en stor bølgetopp av henførelse og fest. Snart forvandlet folkemengden de to blinde tiggernes rop utenfor Jeriko til en lovsang til Davids sønn.

Like før han kom fram til Jerusalem, stanset Jesus og sendte foran seg to disipler til den lille landsbyen Betfage ved Oljeberget for å hente en eselfole. Da de kom tilbake, bredte noen ut sine kapper på folen. Folkets lovsang brøt ut i høylytte og vedvarende hosiannarop da Jesus steg opp på eselfolen og red mot Jerusalem. Om og om igjen ropte folk: «Hosianna! Velsignet være han som kommer, i Herrens navn. Hosianna i det høyeste!» Noen la sine kapper på veien foran folen. Andre klatret opp i palmene og skar av grener for å legge dem foran Herren. Alt dette skjedde spontant mens mengden foran og bak Jesus fortsatte å rope: «Hosianna i det høyeste!»

Noen fariseere som var med, ville at Jesus skulle roe dem ned, men han svarte: «Dersom de tier, skal steinene rope» (Luk 19, 40). Fra høyden så han Jerusalem som var målet for den lange ferden. Fra Oljeberget kan man se ut over hele byen. Det er fortsatt et vakkert syn for alle pilegrimer.

Jesus stanset. Det var mange som stanset for å betrakte Jerusalem fra Oljeberget og prise Gud for at reisen hadde gått bra. Slik stanset også Jesus, og han gråt. Hans tårer kom ikke av glede over endelig å ha kommet fram til Jerusalem eller over hosiannaropene fra folkemengden. Nei, det var sorgens tårer over Jerusalems vantro. Nedenfor seg så Jesus templet, som ytterst var omgitt av bymuren og innerst av tempelmuren. Hvor storslagent synet enn var, så var templet likevel sentrum for motstanden mot Jesus. Der hadde overprestene bestemt at de skulle drepe ham. Jesus gikk inn i Satans festning, og han gråt over dem. «Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred! Men nå er det skjult for dine øyne» (Luk 19, 42). For en kjærlighet Jesus hadde, ikke bare til oss, men også til sine fiender!

Hosiannaropene fortsatte. Da folket i Jerusalem oppdaget at han som hadde vakt opp Lazarus, var i anmarsj, gikk de ut for å møte ham. Opptøget gikk det siste stykket ned og passerte gjennom porten som førte inn til Jerusalems gater. For en dag! For en hendelse! Det er ikke å undres over at alle fire evangelistene gjengir den. Akkurat denne dagen da jødene skulle velge ut lammet til påskefeiringen, kom Jesus, Guds lam, til templet. Han var den Gud hadde utvalgt, Guds offerlam, som ble ført til templet for å

slaktes.

Johannes forteller at disiplene ikke forstod alt dette før etter at Jesus var blitt forherliget. Vi har fordelene av å kunne se tilbake på disse hendelsene gjennom de samme disiplers øyne når de siden hadde forstått alt sammen. Palmesøndagen var en stor dag ettersom Guds plan bare var en uke fra sin fullbyrdelse. Gud hadde talt om den i århundrer, ja, helt fra Adams og Evas tid. Til slutt hendte det, og jeg forstår det. Jeg får også lyst til å prise Gud!

BØNN: Pris og takk til deg, Herre Jesus! Du er Guds lam for meg. Noen ganger blir min takksigelse halvhjertet og tankeløs i min grå hverdag. Hjelp meg, Herre Jesus, å forstå at du kommer til å gjøre min lovsang fullkommen i himmelen når jeg sammen med dine tusen på tusen får synge: «Verdig er Lammet som ble slaktet, verdig til å få all makt og rikdom, visdom og styrke, ære, pris og takk» (Åp 5, 12). Gjenoppvekk forundringen i mitt hjerte hver dag, slik at jeg fylles av oppriktig og inderlig takksigelse. Amen.

8. Ikke annet enn blad

Neste dag, da de gikk fra Betania, ble Jesus sulten. Langt borte så han et fikentre med løv, og han gikk for å se om han kunne finne frukt på det. Men da han kom bort til det, fant han ikke annet enn blad; for det var ikke tiden for fikener. Han sa til treet: «Aldri mer skal noen spise frukt av deg.» Dette hørte disiplene. Da de kom til Jerusalem, gikk Jesus inn på tempelplassen og gav seg til å jage ut dem som solgte og kjøpte der. (Mark 11, 12-15)

Etter at de hadde gått fra Jerusalem, stanset Jesus og disiplene trolig for å hvile og snakke en stund på Oljeberget før de gikk tilbake til Betania. Judas husket på dette mønsteret da han viste veien for folkemengden som skulle ta Jesus til fange. Han visste hvor han skulle finne Jesus og de andre siden de ofte stanset i Getsemanehagen når en lang dag var over. Det var et sted for stille samtale og bønn.

Tidlig på mandag morgen gikk Jesus og disiplene tilbake til Jerusalem. Den store mengden som hadde ropt hosianna dagen før, var forsvunnet denne morgenen, som om den hadde dunstet bort som doggen i den tidlige morgensolen. Ved veien fra Betania til Jerusalem stod det et fikentre. Jesus gikk fram til treet og forventet å finne frukt på det, men han fant ingen. Et fikentre gir vanligvis frukt før bladene kommer om våren. De andre fikentrærne var ennå nakne, men dette hadde blad, noe som vanligvis tyder på at frukten allerede er kommet. Men det fantes ikke noen frukt i det hele tatt på dette treet, bare blad. Jesus talte strengt til treet: «Aldri mer skal noen spise frukt av deg».

På mange måter var det ufruktbare fikentreet et symbol på Jerusalem og de jødiske ledernes religion. På den ene side var Jerusalem en hellig by, Palestinas vakre smykke. På den andre side var byen hovedstad for den verste og hardeste vantro. Overprestene og fariseerne viste ingen troens

frukter. De var ufruktbare. Ikke en gang de høylytte hosiannaropene var annet enn blad på et ufruktbart fikentre. Om noen få dager skulle mange i Jerusalem istemme høylytte, vedvarende rop om at Jesus skulle dø: «Korsfest ham, korsfest ham!»

Denne mandagsmorgen kom Jesus til Jerusalem og gikk inn på tempelområdet. Allerede på den tiden var templet mer likt en markeds plass enn et hus for tilbedelse. Rundt hedningenes forgård solgte kjøpmenn det som trengtes for å ofre på alteret: olje, vin, salt, duer. Andre vekslet pilegrimenes penger i en hebraisk halvsekel for dem som trengte den rette myntenheten til betaling av tempelskatten. Ståket fra deres byttehandel og kjøpslåing fylte templet. Om noen ønsket seg en stille stund for bønn, kunne han ikke finne det i templet. Så lett til og med gudstjenesten i templet kunne forvandles til en åndsfattig skikk uten troens frukter! Religiøse aktiviteter og ritualer – grønne blader – skjulte ønsker om økonomisk gevinst og pengebegjær.

Jesus ble så sint at han drev ut kjøpmennene. Han veltet om kull bordene til dem som vekslet penger og benkene til dem som solgte duer. Jesus jaget dem ut av templet like mye med sine ord, «Mitt hus skal være et bønnens hus. Men dere har gjort det til en røverhule» (Luk 19, 46), som med sine handlinger. Da Jesus drev ut kjøpmennene og veltet bordene, falt myntene ned på marken og trillet av gårde. Kjøpmennene protesterte hissig og dyrene skrek, men siden ble larmen erstattet av en fredfylt ro. Templet ble igjen et hus for tilbedelse og gudstjeneste, og Jesus ble både den som gjenopprettet gudstjenesten og samtidig kom i sentrum for alles oppmerksomhet.

Fra da av underviste Jesus i templet. Hele dagen underviste han i det bønnens hus han hadde rensket. Disiplene og andre satt og lyttet til hans undervisning helt til sent på ettermiddagen. Siden forlot Jesus Jerusalem akkurat ved solnedgang, tok en pause sammen med disiplene på Oljeberget og fortsatte til Betania og Marias og Martas hus.

Akkurat da kunne ikke folkets ledere gjøre noen ting for å stoppe Jesus, ettersom de fryktet ham. Men det fantes en annen grunn til at de ikke kunne stanse ham. Jesu undervisning gjorde hele folkemengden forundret. Lederne så etter en utvei for å drepe Jesus, men kunne ikke komme på noen fordi alle menneskene var så interessert i å høre hva han sa. Hvor likt

Jerusalem var det ufruktbare fikentreet! Istedenfor å be var folk interessert i å tjene penger. Istedenfor å lytte til Jesus var de interessert i å få ham til å tie. Ikke annet enn blad, bare skuespill og intet annet. De utelukket Jesus fra sin religiøse virksomhet og sine ritualer.

Hvordan kunne de fjerne Jesus? Han hadde gjort et så dramatisk inntrykk på byen på søndagen. Hans under viste både hvor stor medlidenhet og hvor stor makt han hadde. I sin selvtrettferdighet kjente disse kirkegjengene ikke at de hadde noen synd og trodde at Gud skulle godta deres gode tanker, hensikter og gjerninger. De så ikke korset som løsningen på sine synder eller den tomme graven som sin seier over døden. Deres religion var skinn og skuespill, følelser og makt. Vår religion er Jesus, Jesus og bare Jesus.

BØNN: Herre Jesus, når du kommer for å lete etter troens frukter i mitt liv, har jeg da ikke annet enn blad, et skuespill å vise opp for verden? Du elsket meg og forandret meg så jeg skulle bære troens frukter – kjærlighet, glede, fred, tålmodighet, vennlighet, godhet, mildhet og selvbeherskelse. Altfor ofte går jeg rundt og virker from og skjuler all synd og ondskap som jeg bærer i hjertet. Hjelp meg å stole på din kjærlighet til meg, uverdige synder, så jeg kan bære rikelig frukt til din ære. Amen.

9. Med hvilken myndighet?

De kom igjen til Jerusalem. Mens Jesus gikk omkring på tempelplassen, kom overprestene, de skriftlærde og de eldste til ham og sa: «Med hvilken myndighet gjør du dette? Eller hvem har gitt deg fullmakt til å gjøre det?» Men Jesus sa til dem: «Jeg vil spørre dere om en ting. Svar meg på det, så skal jeg si dere hvilken fullmakt jeg har til å gjøre dette. Var Johannes-dåpen fra himmelen eller fra mennesker? Svar meg på det!» Dette drøftet de seg imellom: «Om vi svarer: Fra himmelen, vil han si: Hvorfor trodde dere ham da ikke? Eller skal vi si: Fra mennesker?» – Men det torde de ikke for folket, siden alle mente at Johannes virkelig var en profet. Derfor svarte de «Vi vet ikke.» Da sa Jesus til dem: «Så sier heller ikke jeg med hvilken myndighet jeg gjør dette!» Så begynte han å tale til dem i lignelser. (Mark 11, 27-12, 1)

Ved daggry på tirsdagen vandret Jesus igjen med sine disipler fra Betanias til Jerusalem. Jesus skulle undervise i templet en dag til. På veien dit gikk de forbi fikentreet igjen. Disiplene la merke til at treet raskt hadde visnet. Kanskje holdt bladene allerede på å falle til marken. Treet vitnet om den dom Jesus hadde uttalt dagen før.

Trist nok skulle også denne dagen i templet bli en dommens dag. Den begynte med en kamp mellom Jesus og jødernes ledere. De la planer om å stille spørsmål for å rokke ved troen på Jesus som uforferdet underviste i templet. Det sluttet med at Jesus uttalte en dom. Det gikk ikke an å slippe unna hans dom.

Mens Jesus underviste i templet, kom en gruppe fariseere og herodianere og stilte seg opp blant folket og lyttet i stillhet. Da Herren hadde en pause i sin preken, spurte de ham om det var rett å betale skatt til keiseren eller ikke. Spørsmålet så jo ganske uskyldig ut, men de forsøkte å få Jesus til å velge mellom Gud og statsmakten. Om Jesus valgte Gud, skulle de overgi

ham til landshøvdingen, som skulle korsfeste ham for forræderi. Om han valgte keiseren, skulle skaren av tilbedere forkaste ham som en romersk sympatisør eller kanskje til og med steine ham fordi han hadde spottet Gud.

Jesus så rett gjennom deres hykleri og spurte: «Hvorfor setter dere meg på prøve?» (Mark 12, 15). Han visste at dette spørsmålet hadde kommet fra jødenes ledere, som må ha fulgt med på det som hendte på trygg avstand. Jesus brukte en enkel mynt for å få fram hva han mente. «Gi keiseren hva keiserens er, og Gud hva Guds er» (Mark 12, 17). De gikk sin vei, forbløffet over Jesu evne til å tilintetgjøre deres onde hensikter.

Men ennå var de ikke ferdige. Senere på dagen kom en gruppe saddukeere til Jesus med et spørsmål. Saddukeerne trodde ikke på oppstandelsen, men likevel spurte de hvilken mann en kvinne skulle ha ved oppstandelsen dersom hun hadde vært gift sju ganger. Jesus refset dem skarpt: «Dere farer vill! Og kommer ikke det av at dere ikke kjenner skriftene og heller ikke Guds makt?» (Mark 12, 24). Siden henviste han til skriftene og siterte fortellingen om Moses og den brennende busken. Der taler Gud til Moses og sier at han er Abrahams, Isaks og Jakobs Gud. Visst var alle disse patriarkene døde på Mose tid, men ikke for Gud. Jesus sa: «Han er ikke en Gud for døde, men for levende. Dere er helt på villspor» (Mark 12, 27). Jesu undervisning forbauset folket, men jødenes ledere ble rasende. Saddukeerne våget ikke å stille flere spørsmål.

Da en av fariseerne hørte hvordan Jesus stoppet munnen på saddukeerne, stilte han et eget spørsmål: «Hva er det første av alle bud?» (Mark 12, 28). Jesus gav et vidunderlig svar: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand og av all din kraft. Det andre er dette: Du skal elske din neste som deg selv» (Mark 12, 30-31). Fariseeren som hadde stilt spørsmålet, roste Jesus for hans svar og sa at disse to bud var viktigere enn alle brennoffer og andre offer. Da viste Jesus ham kjærlighet og sa: «Du er ikke langt borte fra Guds rike» (Mark 12, 34).

Mens fariseerne fortsatt var samlet på tempelplassen spurte Jesus dem: «Hva mener dere om Messias? Hvem er han sønn av?» «David», svarte de (Matt 22, 42). Siden gav Jesus dem igjen et viktig spørsmål ved atter å vende seg til skriften. Han siterte første vers av Salme 110 som lyder: «Herren sa til min herre: Sett deg ved min høyre hånd til jeg får lagt dine fiender

under dine føtter.» Om David kalte Messias for herre, hvordan kan han da være Davids sønn? spurte Jesus. Vi vet svaret: Jesus var sant menneske og sann Gud, Davids sønn og Guds sønn. Det forstod de ikke, og ingen våget å stille Jesus flere spørsmål.

Det var åpenbart at Jesus fremdeles holdt på med å rense templet. Den høylytte og forvirrede vantroen måtte vike for Jesus og Guds sannhet. Sannelig skulle alle Jesus fiender legges under hans føtter. Disse fiender som fantes blant folkemassene i Jerusalem, skulle også knuses. Men i dette øyeblikk stod de stille på tempelplassen, ute av stand til å overvinne Jesus med sine diskusjoner. De var like stumme, tørre og livløse som fikentreet som Jesus og hans disipler hadde gått forbi tidligere på morgenen, og de skulle akkurat som treet hogges ned og brennes opp.

Jesus kom fra himmelen! Han hadde makt til å si til verden hva Gud ville at mennesker skulle vite. Det har han fremdeles, og han taler fremdeles til oss i Bibelen. Om vi blir forvirret og ikke vet hva eller hvem vi skal stole på, la oss da ta noen minutter og lese hva Jesus sier. Dessverre er det veldig mange i verden som ikke lytter til hva Jesus sier. De tror heller på en filosof, en fremstående idrettsutøver, en programleder i et talkshow eller sine innerste følelser og meninger. De tror i alle fall ikke at Jesus har svarene og søker derfor svar overalt, bare ikke hos ham.

BØNN: Kjære Herre, jeg er omgitt av underlige ideer om religion og livet etter døden. Du er veien, sannheten og livet, og ingen kommer til vår himmelske Far uten gjennom deg. Hjelp meg å verdsette Bibelen som gir meg kunnskap om deg. Når jeg blir forvirret av religiøse budskap som synes rimelige, vend da min oppmerksomhet mot deg og ditt ord slik at jeg kan få tro og evig liv. Amen.

10. En stor gave

Han så opp og fikk se at de rike la sine gaver i tempelkisten. Da la han merke til en fattig enke som la to småmynter. Og han sa: «Sannelig, jeg sier dere: Denne fattige enken har gitt mer enn noen av de andre. For alle de andre la gaver i kisten av sin overflod, men hun gav av sin fattigdom alt hun hadde å leve av.» (Luk 21, 1-4)

Denne hendelsen i den stille uke forundrer meg alltid. Jesus tilbrakte mesteparten av dagen i hedningenes forgård, men tydeligvis gikk han også inn i kvinnes forgård i templet. Han fant et sted der han kunne iakttå hvordan gudstjenestedeltakerne kom og gav sine gaver. Alle slags mennesker kom til offerkistene og la ned sine gaver i en av de tretten boksene eller kistene som fantes der. Jesus la merke til en kvinne og pekte henne ut blant alle mennesker som kom dit.

Hun var ikke rik. Det var derimot mange andre som den dagen kom dit og la ned sine gaver. Vi kan slutte oss til at de fleste var menn. Kvinnens navn nevnes ikke, men vi vet at hun var fattig og enke. Hun var alene, så det virker som om hun ikke hadde noen familie som tok hånd om henne. Hun tok selv ansvar for sitt liv, og det var vanskelig for en enke i en tid da det ikke fantes pensjon, boligstønad og sosialhjelp.

Når jeg tenker på denne hendelsen, blir jeg overrasket over det valg Jesus gjorde. Han valgte ut denne fattige kvinnen. Naturligvis visste Jesus at hendelsen skulle gjenfortelles i Skriften for all framtid. Også det er oppsikt-svekkende. Han valgte denne kvinnen og lot den korte beretningen om henne komme med for min skyld, likeså visst som han ville lære disiplene en lekse den dagen. Når man tenker på omstendighetene, kan man lett undre seg over hvorfor Jesus ville vie sine siste timer i templet til å rose en fattig kvinne for hennes gave. Hadde han ikke annet å ta seg til?

Jo, han hadde andre ting å legge merke til den tirsdagen. Hele dagen forsøkte de jødiske lederne å sette feller for Jesus med sine spørsmål. Jesus visste om deres hensikter. Han visste at hans egen tid blant disse menneskene var begrenset. Han hadde et klart og utilsørt blikk for hva som skulle hende de nærmeste dagene. Mange satt nær ham og lyttet til hans undervisning. Han hadde sin fulle hyre med å klandre jødene for deres vantro samtidig som han forsøkte å gi næring til troen hos sine disipler og alle andre som trodde på ham. Likevel la Jesus merke til denne kvinnen.

Beretningen er en fantastisk juvel midt i den dystre historien om jødenes sammensvergelse for å drepe Jesus og deres hardnakkede vantro. Enken trodde, mens jødene ledere, som vanligvis var rike og mektige, hadde forkastet Herren Gud. Stille, alene og uten at noen andre la merke til det, bekjente hun sin tro på Herren. Hennes hjerte var fylt av ubegrenset tillit og kjærlighet.

Hun la to småmynter i tempelkisten, en ubetydelig sum. Disse slantene var ikke verdt så mye som en femtiøring i dag, men de var verdt mye mer for henne og for Jesus. De var alt hun hadde for å få endene til å møtes. Hun beholdt ikke den ene for seg selv. Hun gav bort begge to. De utgjorde hele hennes jødiske eiendom, hennes siste øre.

For Jesus var hennes to slanter en bekjennelse. Hun stolte på at Herren skulle sørge for henne. Hun overgav seg i Guds hender og stolte på hans løfte om å vise omsorg for henne. Jesus hadde undervist om det i begynnelsen av sin gjerning. «Se på fuglene under himmelen! De sår ikke, de høster ikke og samler ikke i hus, men den Far dere har i himmelen, gir dem føde likevel. Er ikke dere mer verdt enn de?» (Matt 6, 26). Hun var ikke avhengig av sin familie, sine naboer eller sin evne til å forvalte penger. Hun gav Gud alt hun eide og stolte på at han skulle ta hånd om henne. Så Jesus la merke til denne enkle handling og så den som en vidunderlig frukt av troen. Den var sannelig noe mer enn bare blad.

Det hun gjorde var et vitnesbyrd om Guds makt. Hun trodde gjennom Guds makt, og Den Hellige Ånd holdt hennes tro i live også under livets sorger og bekymringer. Midt i all vantro i templet stolte en enke på Gud når hun med savnet av sin mann eller noen andre som kunne ta seg av henne, gikk en usikker og vanskelig framtid i møte. Ofte ser vi at Herren virker i hjertet på enkle, ydmyke mennesker. De mangler makt, rikdom og

anseelse her i verden, men Gud fortsetter å virke i deres hjerter. Slik har det vært i århundrer.

Ofte trenger jeg om og om igjen å lære denne leksen om tillit som den fattige enken gir. Når jeg bekymrer meg for framtiden, oppmuntrer Gud meg til å legge alt i hans hender. Når jeg forsøker å tenke ut hvordan alle regninger skal betales, må jeg ganske enkelt stole på at Gud tar hånd om meg. Det betyr ikke at jeg kan være uforsiktig og ansvarsløs med de penger som Gud betror meg, men at jeg må legge alt i hans hender og stole på ham. Når jeg gjør det, kan jeg gi generøst og med glede. Når alt kommer til alt, viser enken at å gi er et uttrykk for å stole på Gud og hans løfter. Det er også et uttrykk for takknemlighet for alle de velsignelser han har gitt.

BØNN: Kjære Herre, ofte fristes jeg til å gi motvillig og sparsomt. Mitt syndige kjød frister meg til å tenke at jeg må beholde mine penger til trangere tider eller uforutsette utgifter. Så jeg gir bare litt som blir til overs når jeg først har tilgodesett mine egne interesser. Hjelp meg å stole på deg og din omsorg slik at jeg setter deg først og ikke sist, når jeg kommer med mine gaver til ditt hus. Minn meg på din store kjærlighet til meg. Da kan jeg gi en gave som står i forhold til min inntekt, en gave som er et villig og gavmildt uttrykk for takknemlighet for alle dine velsignelser. Amen.

11. De siste ordene i templet

Enda han hadde gjort så mange tegn for øynene på dem, trodde de ikke på ham. For dette ordet av profeten Jesaja skulle oppfylles: Herre, hvem trodde vårt budskap, for hvem ble Herrens makt åpenbart? (Joh 12, 37-38)

Hele tirsdagen underviste Jesus folket på tempelplassen. Han gjemte seg ikke i skyggene som kom med morgen- og ettermiddagssolen. Selv om han talte åpent, kunne ikke jødene ledere stoppe ham. De stod bakerst i mengden og så og lyttet de også, men ble bare fastere bestemt på å drepe ham.

En gang i løpet av dagen begynte Jesus å undervise i lignelser. Det hadde han gjort før, men hensikten med lignelsene denne dagen var å advare overprestene, de skriftlærde og fariseerne. En av lignelsene handlet om en husbond som plantet en vingård, satte opp et gjerde rundt den, gravde ut en vinpresse i den og bygde et vaktårn. Så forpaktet han vingården bort til andre. Da høsttiden kom, sendte husbonden sine tjenere for å hente sin del av avlingen. Vindyrkerne mishandlet hver eneste tjener som husbonden sendte dit. Til sist sendte han sin egen sønn til dem, men da drepte de ham (Matt 21, 33-44).

Denne lignelsen sammenfattat Israels lange historie og henviste til planen om å drepe Jesus. Trass i alt som Gud gjorde for sitt folk, drepte de profetene og mishandlet alle tjenere han sendte til dem. Det er interessant at lignelsen er en bearbeidelse av en som finnes i Jesaja 5. Der skriver Jesaja om en vingård på en fruktbar bakke. Herren rensket marken for stein, plantet edle vintrær, bygde et vaktårn og hogg ut en vinpresse. Men vingården frembrakte bare dårlig frukt – vantro. Alle som kjente til profeten Jesaja, og det gjorde de skriftlærde og fariseerne, visste at Jesus anvendte Jesajas profeti. Det var åpenbart at Jesus anklaget de lederne som lyttet til

ham denne ettermiddagen for ikke å være bedre enn de jøder som århundrer tidligere hadde vendt seg bort fra Herren. De frambrakte ikke troens frukter. De bare syntes å gjøre det.

Disse som tidligere hadde stilt mange spørsmål i løpet av dagen, visste at Jesus snakket om dem. Det var ikke til å misforstå. Lignelsen gjorde det også klart at Jesus visste hva de tenkte å gjøre, nemlig å ta livet av sønnen. Jesus avsluttet lignelsen med en advarsel om den kommende dom over alle som forkastet ham. Han sa: «Derfor sier jeg dere: Guds rike skal bli tatt fra dere og gitt til et folk som bærer dets frukter» (Matt 21, 43). Verken lignelsen eller advarslene endret sinnet hos disse lederne. De fornyet sine anstrengelser for å fengsle Jesus, men kunne ikke angripe ham åpenlyst ettersom så mange trodde at han var en profet.

I det sene ettermiddagslyset sa Jesus til slutt sine siste ord på tempelplassen. Klart og tydelig advarte han de skriftlærde og fariseerne mot deres skinnhellighet (Matt 23, 13-36). Den skarpe brodden i hans harde ord burde ha sjokkert dem slik at de tok sin motstand og sin vantro opp til vurdering. «Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere!» (vers 13). Han sa det ikke bare en gang, men om og om igjen. «Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere!» (vers 15). «Ve dere, blinde veiledere» (vers 16). «Slinger og ormeyngel!» (vers 33). Jeg kan tenke meg hvordan de skriftlærde og fariseerne stod der med knyttede never og skar tenner. De må ha stirret rasende på Jesus som om de kunne ha spyttet ild på ham.

Hvor skarpe disse siste ord enn var, avslutter Jesus med å uttrykke sin dype kjærlighet til dem som ønsket hans død. Han sa: «Jerusalem, Jerusalem, du som slår profetene i hjel og steiner dem som blir sendt til deg! Hvor ofte ville jeg ikke samle dine barn, som en høne samler kyllingene under sine vinger. Men dere ville ikke» (Matt 23, 37). Jesus lengtet etter å omfavne og tilgi sine fiender, men de fortsatte i sitt hat og sin misunnelse. Tidligere på dagen hadde han tilintetgjort deres argumenter. Siden advarte han dem gjennom lignelser, og til slutt, da alt annet hadde mislykkes, talte han i klartekst om hvor fryktelig dommen skulle bli. Det var ikke mer å gjøre. Hans offentlige virksomhet var slutt.

Gud handler alltid med mennesker på sin egen måte. Først tiltaler han dem vennlig, som når husbonden sendte sine tjenere til vingårdsarbeiderne. En del vil alltid være villig til å høre på Jesu vennlige innbydelse, mens

andre gjør motstand. Når de som ikke lytter fortsetter i vantro, gjentar Herren sitt kjærlighetsfulle budskap. Om det ikke blir noen respons, blir ordene gradvis skarper. Til slutt kan Herren ikke gjøre annet enn å uttale sin fryktelige dom over vantroen. Men til og med i dette sjokkerende budskapet når Jesu røst ut for å oppmuntre til anger og tilby tilgivelse. Han avviser aldri noen som kommer til ham, bare dem som forblir i vantroen til tross for alle hans kjærlige og tålmodige anstrengelser.

Det var det som skjedde i templet to dager før påske. Sent på dagen gikk Jesus derfra. Hans siste ord var harde domsord. Og det fantes åpenbart ingen annen måte å hankses med de jødiske ledernes vantro.

BØNN: Kjære Herre, jeg vet hvor vanskelig jeg har for å bekjenne mine egne synder og feil. Jeg har lett for å forsvare mine syndige gjerninger og tanker heller enn å bekjenne dem. Likevel taler du til meg i ditt ord og vil at jeg skal angre, vende meg bort fra min synd og stole på at du tilgir meg. Hjelp meg å ikke forvare min synd og bære fram vantroens usle frukter i mitt hjerte. Hjelp meg å ikke bli sint på dem du sender til meg for å tale om synd, min synd. Når jeg bekjenner min synd, la meg da høre det milde og trøstende budskapet om tilgivelse, min tilgivelse. Amen.

12. Jerusalem i mørke

Jesus forlot nå templet. Da han var på vei ut, kom disiplene til ham og pekte på tempelbygningene. Men han sa: «Ser dere alt dette? Sannelig, jeg sier dere: Her skal ikke bli stein tilbake på stein; alt skal rives ned.» Da han satt på Oljeberget, og disiplene var alene med ham, spurte de: «Si oss: Når skal dette skje, og hva er tegnet på ditt komme og verdens ende?» (Matt 24, 1-3)

For tusenvis av pilegrimer, inkludert disiplene, var det ikke vanskelig å bli imponert av Jerusalem i påsketiden. Foruten opplevelsen å skulle få reise til Jerusalem for å feire årsdagen for Israels befrielse fra slaveriet i Egypt, hadde Herodes' byggeprosjekt gjort både templet og hele byen til et storslagent syn. Særlig fra Oljeberget var det et mektig syn. Utsikten over byen derfra er fortsatt imponerende.

Jesus og disiplene forlot templet og begynte å gå til Betania. Flere av disiplene kom fram til Jesus og undret seg over Jerusalems skjønnhet. En av dem sa: «Mester! Se, for noen steiner og noen byggverk!» (Mark 13, 1) Men Jesus svarte ikke som de hadde ventet seg. Han sa: «Ja, ser du disse veldige bygningene? Det skal ikke bli stein tilbake på stein; alt skal rives ned.» Jesus så helt annerledes på saken. Han så framover i historien og så de romerske legionene marsjere mot Jerusalem på grunn av at byen hadde forkastet ham. Hvor imponerende disse bygninger enn var, visste Jesus at uten tro var det umulig å behage Gud. Han så under den ytre fasaden og inn i hjertet. Han så ikke menneskenes historie som en opptegnelse av prestasjoner og fiaskoer, men som en beretning der det ble avslørt hvem som trodde og hvem som ikke gjorde det.

Jeg liker å tenke at Jesus tok en pause på Oljeberget i skumringen da dagslyset vek for mørket. Fra Oljeberget kunne han og disiplene se hele byen Jerusalem som en silhuett mot himmelens mørknende farge. De

kunne se templet. Det lå midt framfor dem ved siden av den østre muren, som en by i byen. Dens ytre mur skilte det fra resten av byen. Selve templet var laget av hvit marmor og dekket med gullplater. I lyset fra solnedgangen må utsikten ha vært overveldende.

Den romerske Antoniaborgen stod truende nær den øvre høyre delen av templets yttermur. Til venstre for templet omgav byens hus Herodes' veddeløpsbane og teater som sakte gled inn i skumringens skygger. Et sted i byen hvilte Herodes' palass stille blant de andre bygningene. Både Pilatus og Herodes var kommet til Jerusalem ved påskehøytiden. Ettersom det alltid var mye folk og kunne bli bråk i påsken, hadde Pilatus antakelig slått seg ned i den romerske borgen sammen med det ekstra antall soldater som trengtes for å få kontroll over folkemassene. Herodes hadde kommet av høflighet og politisk nødvendighet, kanskje for å blidgjøre jødene.

Mens Jesus i samtale med disiplene forlot Jerusalem, ble himmelen mørkere for hvert minutt som gikk, og enkelte lamper lyste i Jerusalems hus og i pilegrimenes telt utenfor bymuren. Jo mørkere det ble, desto mer lys så de fra tusenvis av lampeveker. Til og med i mørke var Jerusalem imponerende.

Jesus samtalte lenge med disiplene. Først formante han dem å være våkne, så ingen skulle villede dem. Han forutsa at mange falske profeter skulle komme. Jesus visste at de skulle bedra mange mennesker, og at de skulle bli plaget av krig, revolusjoner, sult og jordskjelv i de siste tider. Han sa: «Vær derfor også dere beredt! For Menneskesønnen kommer i den time dere ikke venter det» (Mark 24, 44). Ja, Jesus skal komme tilbake plutselig, som et lyn. Da skal han dømme alle jordens folk. Han skal sende dem som ikke tror, «til den evige ild, som er gjort i stand for djevelen og hans engler» (Matt 25, 41). Men på den andre siden skal de som tror «ta det rike i eie som er gjort i stand for dere fra verdens grunnvoll ble lagt» (Matt 25, 34).

Jesus fortalte også en lignelse for disiplene om en mann som skulle ut på en reise og kalte til seg sine tjenere og overlot dem sin formue. Han gav hver og en etter hans evner og overlot til dem å forvalte det mens han var borte. En av tjenerne gjorde ingenting med sin talent, men bare gravde den ned i jorden. Så kom tjenernes herre tilbake. Han roste troskapen som to av tjenerne hadde vist gjennom å forvalte hans eiendom på en god måte. Men han fordømte tjeneren som hadde vært lat og befalte at han skulle kastes ut i mørke der man skal gråte og skjære tenner (Matt 25, 30).

Jeg har tenkt på de ordene når alt i mitt eget liv har blitt like mørkt som den kvelden på Oljeberget. Å følge Jesus er ikke alltid lett. Krig, uro og konflikter avløser tider med fred og ro. Smerte, sorg og elendighet forstyrrer mye av vår jordiske lykke. Verden latterliggjør fortsatt Jesus og forfølger hans disipler. Til tross for dette holder jeg meg til Jesus og stoler på at han en dag skal komme tilbake og ta meg hjem til seg og la meg leve med ham for evig. Alt jeg nå vil gjøre, er å bruke de talenter han har gitt meg så trofast jeg kan.

BØNN: Herre, bevar meg, så jeg er tro mot deg i denne tid da mørket brer seg. Gi meg kraft til å bruke de gaver du har gitt meg helt og fullt mens jeg venter på din gjenkomst. Gjør meg til et lys i syndens, voldens, fordømmenes og hatets mørke. Jeg er ditt barn gjennom troen på din lidelse og din død. Bruk meg og alt jeg sier og gjør slik at ditt lys får lyse i mørke og dra andre til seg så de stoler på deg. Amen.

13. Penger

Det nærmet seg nå de usyrede brøds høytid, som også kalles påske. Overprestene og de skriftlærde søkte etter en utvei til å få ryddet Jesus av veien, for de var redde for folket. Da før Satan inn i Judas, han som hadde tilnavnet Iskariot og var en av de tolv. Han gikk av sted og snakket med overprestene og offiserene ved tempelvakten om hvordan han kunne utlevere ham til dem. De ble glade og ble enige om å gi ham penger. Judas godtok dette, og fra da av søkte han en anledning til å forråde Jesus en gang han ikke hadde mengden omkring seg. (Luk 22, 1-6)

Jesus avsluttet sin lange utlegning om den ytterste dommen, som han holdt på Oljeberget, med å si: «Dere vet det er påske om to dager, og da skal Menneskesønnen utleveres for å bli korsfestet» (Matt 26, 2). Disse ordene må ha frosset disiplenes hjerter til is. De forstod ennå ikke. Siden tok Jesus med seg disiplene ned fra Oljeberget til Betania. Da de gikk dit, må de ha passert fikentreet igjen. Det stod der fortsatt, men var ikke til å kjenne igjen som annet enn en mørk kontur.

I Jerusalems mørke samlet det seg en gruppe menn i øverstepresten Kafas palass. De møttes for å legge en plan for hvordan de skulle kunne gripe Jesus «med list» (Matt 26, 4). De hadde lenge stått ham etter livet. Deres beslutning vokste seg hele tiden sterkere og ble enda mer urokkelig etter at Lasarus var blitt oppvekket. Det fantes ikke noe lys i deres hjerter. De hadde lukket dem for Jesus, verden lys. Johannes, som senere forstod disse hendelsene, skrev om Jesus: «I ham var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, men mørket tok ikke imot det» (Joh 1, 5-6).

Judas' hjerte var også fylt av et mørke som sakte begynte å tilta når han tok penger fra kassen. Hans gjerrighet vokste slik at han til slutt var beredt til å forråde Jesus. Etter å ha vært sammen med Jesus i tre år og vært vitne til hans under, vendte han seg mot ham. Kanskje syntes han det var tretti

lettjente sølvpenger. Han kan ha tenkt at Jesus aldri kom til å la seg fange. Judas hadde mange ganger bevitnet hvilken makt Jesus hadde. Han hadde også sett Jesu kjærlighet og medlidenhet, men ingenting av det Jesus sa eller gjorde, berørte ham.

Kjærlighet til penger er en rot til alt ondt (1 Tim 6, 10). For Judas ble kjærligheten til tretti sølvpenger årsak til forræderi og til hans egen død. Judas' tragedie ligger ikke langt borte fra noen av oss. Vi tenker kanskje at penger aldri kan få oss til å forråde en venn. Men om vi stanser opp litt, kan vi sikkert komme på eksempler på mennesker som har latt kjærlighet til penger ødelegge familier, ekteskap og alle de mennesker de var glad i. Ibland kan folk ofre alt de har for å få mer penger.

Judas hadde blitt advart. Før sin forklarelse hadde Jesus fortalt disiplene at han skulle dø i hendene på de eldste, overprestene og de skriftlærde i Jerusalem. Siden kommenterte han det slik: «Hva gagner det et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel? Eller hva kan et menneske gi til vederlag for sin sjel?» (Matt 16, 26). Det var alvorlige ord, særskilt når man tenker på at Judas hørte dem. Ja, hvilken glede fikk Judas av de tretti sølvpengene? Om mindre enn to dager skulle disse pengene ligge på gulvet i templet, og Judas skulle for all framtid bli husket for sitt forræderi.

Jeg kan komme på mange som jeg har kjent som har vært mer interessert i dette livets goder enn i Jesus. De hadde tid til fine hus, nye biler, god mat og masse annet, men de hadde ikke tid til Jesus. De fristelser som det gode liv byr på, er veldig sterke. Jeg skal ikke være trygg for at kjærligheten til penger ikke kan snike seg inn i mitt hjerte og liv. Judas var en disippel. Han vandret med Jesus. Han var med og bevitnet hele Jesu gjerning, og likevel fikk kjærligheten til penger overtaket. Ingen er uimottakelig for tiltrekningskraften som ligger i penger. Kynikerne sier at alle har sin pris.

Hvordan kan vi lære oss å følge Jesus og sette ham først? Hvordan kan vi stole på at han kommer til å ta seg av oss hva som enn hender? Bare gjennom Guds kraft. Gud minner meg på at jeg er en synder som fortjener å utestenges fra ham og alle hans velsignelser for evig. Likevel elsker han meg. Jesus var i Jerusalem for min skyld. Han bar mine synder og fikk den straffen jeg har gjort meg fortjent til, slik at jeg kunne komme inn i himmelen og nyte av hans velsignelser for evig. Han satte meg først. Fordi han elsket meg så mye, kan jeg elske ham. Jeg kan sette ham først i alt jeg gjør.

Så enten han lar meg få mye eller lite av dette livets goder, verdsetter jeg Jesus høyere enn alt annet.

De velsignelser Jesus gir meg, er større enn noe annet i dette livet, som jo varer en kort stund, ja bare et øyeblikk når man sammenligner det med evigheten. Jesus har gjenløst meg for at jeg skal få tilbringe evigheten med ham. Han gir meg åndelig styrke og mot til å elske ham. Det beste dette livet har å by på, er bare falskt glitter sammenlignet med himmelen. Etter som Jesus bor i mitt hjerte, setter jeg penger, klær, mat, bil og hus etter Jesus på min prioriteringsliste.

BØNN: Om og om igjen hører jeg denne verdens fristelser. Fra alle hold hører jeg verden, Satan og mitt eget syndige kjød si til meg at livets verdi består i hvor mye penger jeg har, hvilken bil jeg kjører eller hvor fint hus jeg bor i. Herre Jesus, hjelp meg å ha deg som min høyeste skatt, du som gir den eneste velsignelsen som består. Bevar mitt hjerte fra gjerrighet og kjærlighet til penger. Hold mørket borte slik at ditt lys hele tiden kommer inn i mitt hjerte og gir gjenskinns i mitt liv. Amen.

14. En onsdag i stillhet

*Da Jesus hadde sagt dette, gikk han fra dem og skjulte seg for dem.
(Joh 12, 36)*

Da Jesus og disiplene forlot templet på tirsdagskvelden, var det slutt på hans offentlige virksomhet blant jødene. Han hadde avsluttet samtalen med overprestene, de eldste og fariseerne i Jerusalem. Hans siste ord var domsord. De hadde sett hans under og hørt hans budskap, men forble harde i sin vantro. De ville drepe Jesus. De ville virkelig ikke ha ham som sin frelser. Jesus skulle ikke mer tale nådens ord til deres forherdede hjerter. Han skulle ikke en gang true med en fryktelig dom for å kalle dem til omvendelse. Han gikk. Han var stille. Stum.

Det er en skremmende dom. Jesu ord er liv og kraft. Gjennom Herrens ord ble himmelhvelvingen skapt. Gjennom Guds ord omvendes sjeler fra vantro. Når Gud taler til oss, drar han oss til seg. Når han tilretteviser oss, er han som en kjærlig far eller mor som vil vårt beste. Når Gud er stille, opphører hans frelsende arbeid. Han har bundet seg til å arbeide gjennom ordet, evangeliet. Når han trekker tilbake evangeliet, gjenstår bare synd og død. Når han ikke taler, overlates menneskene i sine synder, og det finnes ikke lenger noe håp om forandring.

Enten de ville innrømme det eller ikke, hadde jødene blitt som Farao. Moses advarte Farao om og om igjen. Akkurat når han så ut til å angre og ville la Israel gå, forherdet han sitt hjerte. Under dialogen med Moses hadde Farao hele tiden fortsatt å forherde seg. Til slutt stilte han seg utenfor alt håp, utenfor Guds tålmodighet og kjærlighet. Farao kunne ikke nås av Mose ord. Da forherdet Gud hans hjerte, for å få i stand befrielsen av sitt folk.

Jødene ledere på Jesu tid hadde hørt alt dette. Deres hjerter forble harde. Et av de største underne, oppvekkelsen av Lasarus, gjorde dem enda mer

bestemte på å drepe Jesus. Til slutt kunne Jesu ord ikke berøre dem. De lukket til sine ører for budskapet hans og nektet å tro på hans under. Deres steinharde hjerter førte til dom. Jesus trakk seg tilbake og gjemte seg for dem. Han talte ikke mer evangelium for dem.

På tirsdagskvelden forlot Jesus Jerusalem. Skriften forteller ikke noe om hva han gjorde eller sa på onsdagen. Han trakk seg ofte bort for å be i ensomhet. Det var kanskje det han gjorde denne dagen. På den andre side sier ofte Skriften at Jesus var på et fredelig sted sammen med disiplene. Kanskje tilbrakte han disse siste timene med disiplene og sine venner i Betania. De hadde kanskje lange, alvorlige samtaler om skriftene, om påsken eller om hva som hadde hendt de siste dagene.

I Jerusalem hadde de jødiske lederne tid til å overbevise folkemassene om at Jesus var en trussel mot deres nasjonale identitet. Kaifas antydte at om ikke Jesus ble fjernet, skulle hele folket gå til grunne. Han og mange andre trodde at en mann måtte dø, for at hele folket skulle overleve (Joh 11, 50). Utvilsomt var det et argument som de jødiske lederne gjentok. Jesus gjorde ingenting for å hindre dem. Han holdt seg borte. På fredagen skulle de rope: »Korsfest ham! Korsfest ham!»

Jeg tenker på de tusenvis av mennesker som hungrer etter budskapet om tilgivelse og evig liv. Jeg tenker også på de tusentalls mennesker som har hørt det så ofte at de har blitt immune mot det. De har ikke tid til å lytte til Jesus. De tror at de kan klare seg uten budskapet om korset. Når folk ikke lenger spør etter evangeliet, vil det bli tatt bort. De jødiske lederne var ikke noe unntakstilfelle. Gud fortsetter å sende ut sitt budskap om kjærlighet og tilgivelse til mennesker. Når det budskapet blir avvist, foraktet og forsømt, tar Gud det tilbake og sender det til et annet sted. Europas store katedraler ligner i dag ofte museer. De kan være ganske tomme i gudstjenestetiden. Hvor mange som tror på Kristus finner vi i dag der hvor kristendommen ble født? Eller der kristendommen tidlig hadde sitt sentrum, steder som Antiokia, Efesos og Alexandria?

Hvilken tragedie det hadde blitt for meg om Jesus hadde trukket seg ut av mitt liv! Om jeg ikke lenger kunne lese hans ord til trøst, eller høre evangeliet, skulle min sjel dø av sult. Gud virker ennå gjennom sitt evangelium. Min tro kan ikke leve uten Guds ord og sakramentene. Gud virker gjennom dem for å gi næring til min tro og gi meg kraft til å møte livets

uendelige utfordringer og problemer. Når jeg synder, viser Gud meg til rette gjennom sitt ord. Det er smertefullt å bli refset for synd, men Gud vil at jeg skal angre, fordi han elsker meg. Om han sluttet å tilrettevise meg, ville jeg ha fortsatt med å synde og ville uten hindring gå den veien som leder til evig straff.

Alt var likevel ikke så mørkt i Jerusalem. Før vi tar neste skritt på denne ferden gjennom Herrens siste dager, skal vi huske at det fantes troende mennesker i Jerusalem. Nikodemus og Josef fra Arimatea tilhørte dem. For øyeblikket var de disipler i hemmelighet. »På grunn av fariseerne bekjente de det ikke, for at de ikke skulle bli utstøtt av synagogen. De ville heller ha ære av mennesker enn ære av Gud» (Joh 12, 42-43). Vi vet ikke hva disse hemmelige disiplene gjorde mens Jesus var i Betania. Vi vet ikke hva de gjorde når de andre argumenterte i Rådet for at Jesus skulle dø. Det vi vet er at i det minste Nikodemus og Josef bekjente sin tro på Jesus ved hans død og så til at lysets Herre fikk en ordentlig begravelse.

BØNN: Altfor ofte, Herre, føler jeg at jeg klarer meg uten ditt ord. Altfor ofte fristes jeg til å utebli fra gudstjenester, og oftere enn jeg innser finner jeg påskudd for å la være å åpne Bibelen. Ta ikke ditt ord fra meg. Kall meg tilbake til deg og tilgi meg når jeg forsømmer ditt ord. Fortsett å tale til meg i skriftene når jeg kommer for å feire gudstjeneste og når jeg er sammen med deg i min andaktsstund. Om du forlater meg, går jeg til grunne. Om du tar ditt ord fra meg, kan jeg ikke fortsette å være ditt barn. Jeg ber frimodig om at du holder ditt løfte om aldri å forlate eller svikte meg. Amen.

15. Påskeforberedelser

Så kom den dagen under de usyrede brøds høytid da påskelammet skulle slaktes. Jesus sendte Peter og Johannes av sted og sa: «Gå og gjør i stand for oss, så vi kan holde påskemåltid.» De spurte: «Hvor vil du vi skal gjøre det i stand?» Han svarte: «Når dere kommer inn i byen, møter dere en mann som bærer en vannkrukke. Følg etter ham til det huset han går inn i, og si til eieren av huset: Mesteren spør: hvor er rommet hvor jeg kan holde påskemåltid med mine disipler? Da skal han vise dere en sal ovenpå, med benker og puter. Der skal dere stille i stand.» De gikk da av sted og fant det slik som han hadde sagt, og de gjorde i stand til påskemåltidet. (Luk 22, 7-13)

Etter en dag avsides kom disiplene og spurte hvordan de skulle forberede påskelamsmåltidet. Jesus ville feire påske og han var ingen fremmed i Jerusalem ved påsketider. Disiplene hadde kommet hit sammen med ham før, så en gang på torsdags morgen spurte de hvordan de skulle ordne høytidsfeiringen. Kanskje tenkte de at Jesus ville feire påsken med sine venner i Betania isteden, ettersom det lå så nær og de forstod trusselen fra jødenes ledere i Jerusalem. Det burde være tryggere enn å gå tilbake til byen.

Jesus valgte ut Peter og Johannes til å gjøre påskeforberedelsene – i Jerusalem! Han gav dem særskilte anvisninger om stedet og hvordan de skulle finne det. Jesus viste at han visste alt og dempet sikkert disiplenes frykt. Ja, den Herre de elsket hadde kontroll over alt dette. Han fortalte dem om en mann som bar en vannkrukke og forklarte Peter og Johannes nøyaktig hva de skulle si. Og naturligvis var det nettopp slik som Jesus hadde sagt. Hver eneste detalj var åpenbar for ham.

Peter og Johannes gikk til Jerusalem for å forberede påskemåltidet. Kanskje bar de lammet på skuldrene inn i byen. Loven foreskrev uttrykkelig at påskelammet skulle være et lytefritt årsgammelt lam av hankjønn. Ifølge

de gammeltestamentlige lovene i 2 Mosebok 12, hadde de valgt det på den tiende Nisan, som dette år falt på søndagen, og de skulle slakte det den fjortende Nisan, som falt på torsdagen. Jesus hadde kommet for å oppfylle alle de gammeltestamentlige lovene. Han var fullkommen og uten synd. Han var Guds lam uten plett eller lyte. Han var hellig og uskyldig.

Vurdert etter våre forhold, var slaktingen av lammet en sølete affære. Allerede klokken ett var templet fullt av folk som hadde tatt med seg sine lam til slakting. Peter og Johannes stod midt i den store folkemengden og ventet ved inngangen til prestenes forgård i templet. Da trompetene lød, gikk gudstjenestedeltakerne inn på tempelområdet med lammene sine. Levittene slaktet lammene raskt, og prestene samlet opp blodet i gull- og sølvkar. De blodfylte karene ble levert videre av en rekke prester til de nådde fram til alteret der prestene tømte blodet ut ved foten av det. Siden sendte de tilbake karene for at de skulle fylles med blod fra neste lam. Lammets talg, nyrer, lever og hale ble brent som et offer til Herren. Prestene og levittene var svært effektive i sitt blodige håndverk.

Da Peter og Johannes forlot templet med lammet sitt, må de ha vært tilsølt av blod. Det var ikke til å unngå å få blodflekker fra påskelammet, og Jerusalem var full av pilegrimer som hadde blodstenkte klær.

På et underfullt vis har lammets blod også bestenket meg. Det er vidunderlig, for jeg vet hvilken kraft Kristi blod har. Apostelen Johannes, som sammen med Peter forberedte dette siste påskemåltidet, skrev: «Jesu, hans Sønns blod renser oss for all synd» (1 Joh 1, 7). Mine synder har blitt strøket bort av Jesu blod. Jeg står framfor Gud, tilgitt, hellig, rettferdig, uten flekker. Jeg er renvasket i Jesu blod. Gjennom troen har jeg tatt imot rensingen som min egen. Det er underfullt og dyrebart.

For Peter og Johannes var det ikke noe uventet ved det å bli tilflekket med blod. I århundrer hadde Guds folk feiret påske. Høytiden ble feiret til minne om Guds gamle folks befrielse fra slaveriet i Egypt. Hvert år minte påsken dem om deres befrielse, deres frelse. Hvert år minte det unge, lytefrie lammets blod dem om at befrielsen hadde sin pris. Den krevde at et lam ble drept og at lammets blod ble utgytt. Alle andre offer som beskrives i Det gamle testaments lover, understreker samme sak: et menneskes forhold til Gud er avhengig av offer og blod.

Døperen Johannes pekte ut Jesus som Guds lam. Han var Guds utvalgte.

Hans offer og hans blod betydde befrielse fra et mye større slaveri. Gjennom Jesus, Guds lam, er jeg befridd fra slaveriet under synden og døden. Sent på dagen kom Jesus med de andre til Jerusalem for å spise dette siste påskelamsmåltidet.

Lammet var omsluttet av sitt eget skinn, og Peter og Johannes bar det til huset som Jesus hadde utvalgt. Der stekte de lammet over glødende kull uten å bryte noe ben på det. De skyndte seg å gjøre i stand usyret brød, bitre urter og en saus av epler, fiken, nøtter og kanel. De satte fram vin og satte møblene på plass i rommet i overetasjen før de andre kom. Til slutt pusset de lampene og satte fram vann til å vaske seg med. Alt var klart da tempeltrompetens klang forkynnte at festen kunne begynne.

BØNN: Hellige og nåderike Herre, i dag merker jeg igjen at jeg har syndet med det jeg har tenkt, sagt og gjort. Jeg har mislykkes med å gjøre godt og gjort ondt isteden. Jeg fortjener å straffes for min synd. Likevel vender jeg meg til deg for å få nåde og tilgivelse. Du har stenet Jesu blod på meg og rensset meg fra alle mine synder. Forny min tro på det offer som Guds lam har gjort for meg. Hjelp meg så, Herre, å gi uttrykk for min glede og takknemlighet gjennom på nytt å tjene deg i tanker, ord og gjerninger. Amen.

16. Kjærlighetstjeneste

Det var like før påskehøytiden, og Jesus visste at hans time var kommet da han skulle gå bort fra denne verden til Faderen. Han hadde elsket sine egne som var i verden, og han elsket dem helt til det siste. De holdt måltid. Djevelen hadde alt gitt Judas, sønn av Simon Iskariot, den tanken at han skulle forråde ham. Jesus visste at Faderen hadde gitt alt i hans hånd, og at han var utgått fra Gud og gikk til Gud. Da reiser han seg fra måltidet, legger av seg kappen, tar et linklede og binder det om seg. Så heller han vann i et fat og begynner å vaske disiplenes føtter og tørker dem med linkledet som han hadde rundt livet. (Joh 13, 1-5)

Da Jesus og de andre kom til den øvre salen, var de i sikkerhet for jødernes ledere i Jerusalem. De instruksjoner Jesus hadde gitt Peter og Johannes, beviste ikke bare hans evne til å se alt, de skjulte også den nøyaktige beliggenheten for den som gjerne ville vite det. Judas hadde blitt igjen i Betania med de andre. Naturligvis kan rommet ha tilhørt noen som alle disiplene kjente til. Men også dersom jødernes ledere visste hvor Jesus feiret påske, ville de nok ikke ha tatt sjansen på å arrestere Jesus mens han feiret påske med sine disipler. Om det ble kjent, skulle de nok fått vansker med å egge folkemengden til å rope at Jesus skulle korsfestes. Byen vrimlet av pilegrimer som hadde kommet for å feire påske med familie og venner. Uansett hvordan det nå var, tok Frelseren med seg sine disipler opp i den øvre salen i Jerusalem for å spise påskelammet som Peter og Johannes hadde forberedt i løpet av dagen.

Det var ingen som tilbød den vanlige høflighetsgesten å vaske deres føtter da de kom fram. Vanligvis ble en tjener plassert ved døren for å vaske veistøv av gjestenes føtter. Men det var ingen som stod der for å vaske disse gjestenes sandalkledde føtter. Var det fordi disiplene ikke kunne bli enige om hvem som skulle utføre denne ringe tjenesten? Vi vet at de igjen

hadde trettet om hvem av dem som var den største (Luk 22, 24). Kanskje de akkurat hadde diskutert det på veien fra Betania og fortsatt var opptatt av dette spørsmålet da de samlet seg i den øvre salen. De hadde kanskje diskutert hvem av disiplene som skulle ha den ærefulle plassen nærmest Jesus under måltidet. Deres hovmod fylte rommet med en motbydelig lukt av menneskelig synd.

Det var ikke første gangen en slik dispuTT brøt ut i løpet av deres samtale. De hadde diskutert det mens de var igjen i Kapernaum (Mark 9, 33-97), før Jesus vekket opp Lasarus. Som svar stilte Jesus et lite barn fram for dem og minte disse stolte mennene på at den som tok imot et lite barn, tok imot ham. Under sin siste ferd til Jerusalem bad moren til Jakob og Johannes om at Jesus skulle gi hennes to sønner hedersplasser i sitt rike. Igjen tilretteviste Jesus dem: «Den som vil være stor blant dere, skal være de andres tjener, og den som vil være den fremste blant dere, skal være de andres trell» (Matt 20, 26-27).

Problemet med hovmod lever fortsatt. Når glødende kull finnes igjen under asken, trengs det bare et lite vindpust for at ilden skal flamme opp igjen. Jesu ord tok ikke bort hovmodet fra disiplenes hjerter. De gav dem bare ammunisjon til å skyte ned de syndige tankene som nettopp da fylte deres hjerter.

Jeg vet at problemet med hovmod finnes også i mitt hjerte. Altfor ofte venter jeg meg å få ære av andre og krever ros for prestasjoner jeg er stolt over. Vårt samfunn er konkurranserettet, men det er ikke de andres problem. Det er mitt. Jeg vil være først, best, størst. Når jeg tenker på disiplene i den øvre salen, blir jeg minnet om at hovmod fantes blant dem også. Vi diskuterer fortsatt hvem som er først og best. Vi slåss for å få kontroll, og vi kjemper for å få siste ord i ekteskapet og på jobben. Kirken i dag plages av slike stridigheter likeså visst som disiplene i den øvre salen.

Jesus underviste om ydmykhet gjennom sine ord og understreket det tydelig i handling. Han gjentok hva han hadde sagt på veien til Jerusalem. Han sa: «Den største av dere skal være som den yngste, og lederen skal være som en tjener. For hvem er størst, den som sitter til bords eller den som varter opp?» (Luk 22, 26-27). Siden begynte Jesus å vaske disiplenes føtter. Han utførte den ringe oppgaven som en tjener burde ha hatt.

Jesus retter en pil mot hovmodet når det reiser seg i våre hjerter og gjør

våre tanker urene. Hele universets Herre vasket føttene på dem han elsket. Hans undervisning er enkel, men blir ofte glemt: storhet måles i kjærlighet og tjeneste, ikke i makt og myndighet. Kirken ville ha fungert mye bedre om vi husket på den grunnregelen. Ekteskapet ville ikke lenger ha vært en maktkamp. Arbeidet skulle bli lettere og hyggeligere. Jesus elsker oss og viser hvor mye han elsker oss ved å dø for oss på korset. Det er hans kompromissløse tjeneste for oss. Vår kjærlighet, ydmykhet og tjeneste har sitt opphav i vår kjærlighet til ham. Uten kjærlighet til Jesus kan vi ikke elske og tjene andre. Uten kjærlighet er ingen stilling eller prestasjon stor. Om jeg bare kunne huske det og praktisere det hver dag!

BØNN: Jesus, disiplene diskuterte hvem som var størst og best, ikke bare en gang, men mange ganger. Den synd som besmittet deres hjerter, bor også i mitt hjerte. Jeg trakter etter ære og makt, iblant i det skjulte. Jeg blir misunnelig når andre settes høyere enn meg. Hjelp meg å drepe den hovmodssynd som finnes i mitt hjerte. Hjelp meg å følge ditt eksempel. Selv om du er hele verdens Herre, gav du ditt liv for meg. Som en tjener vasket du ydmykt dine disiplers føtter. Fyll mitt hjerte med kjærlighet til deg så jeg kan elske andre og tjene dem ydmykt. Amen.

17. Den nye pakt i blodet

Mens de holdt måltid, tok han et brød, takket, brøt det, gav dem og sa: «Ta dette! Dette er mitt legeme.» Og han tok en kalk, takket, gav dem, og de drakk alle av den. Og han sa: «Dette er mitt blod, paktens blod, som utøses for mange. Sannelig, jeg sier dere: Aldri mer skal jeg drikke av vintreets frukt før jeg drikker den ny i Guds rike.» Da de hadde sunget lovsangen, gikk de ut til Oljeberget. (Mark 14 22-26)

Støtet i tempeltrompeten signaliserte begynnelsen på påskefeiringen ved solnedgang. Om mindre enn 24 timer skulle Jesus være død, og de som nå var samlet i den øvre salen, skulle bevitne hans begravelse og siden gjemme seg bak lås og slå av frykt for at jødernes ledere skulle drepe dem også. Jesus var den eneste som visste nøyaktig hvordan alt dette skulle gå til. Judas visste mer enn de andre, men Jesus kjente til Judas' plan også.

I den øvre salen var Jesus husets overhode. Vi forutsetter at Jesus og disiplene feiret måltidet i overensstemmelse med gammel skikk. Jesus innledet da påskemåltidet den kvelden ved å fylle et beger med vin og fremsi en takkebønn. Senere satte Peter og Johannes fram bordet med lammet, tre usyrede brød, bitre urter, salt, vann og den røde sausen. Da bordet ble satt fram, fungerte Jesus igjen som leder og leste Salme 112. Den yngste i selskapet spurte hva som skilte dette måltidet fra andre. Da fortalte Jesus hva som hendte ved den første påsken og avsluttet med ordene: «La oss da si: Halleluja! Pris Herren, dere hans tjenere!» Siden sang disiplene sammen Salme 113 og 114. Da de hadde gjort det, takket Jesus igjen og lot et annet beger med vin gå rundt blant disiplene. Kanskje var det på dette tidspunktet Jesus brøt mønsteret og vasket disiplenes føtter. Han hadde ventet, men ingen vasket gjestenes føtter da de kom, og ingen reiste seg for å gjøre det senere. Nå kom det tidspunkt i måltidet da mesteren skulle vaske hendene. Kanskje var det en fin anledning til å gjøre et avbrudd for å gi disiplene en leksjon i ydmykhet.

Da Jesus igjen fant plassen sin og vasket hendene, brøt han ett av brødene i to ulike store biter, dyppet den minste biten i sausen, spiste litt sammen med de bitre urtene og gav til de andre med ordene: «Dette er nødens brød som våre fedre åt i Egypt. Den som hungrer, kom og spis! Den som er i nød, kom og feire påske!» Så kunne selve påskemåltidet begynne. Litt senere ble det avsluttet med at Jesus tok en liten bit av lammet. Siden tok han den andre delen av brødet som han hadde brutt i stykker, dyppet den i sausen og gav brødet videre til de andre som gjorde det samme. Igjen vasket Herren hendene og sendte rundt det tredje begeret med vin som vanligvis kalles velsignelsens beger. Gruppen leste eller sang Salme 115 til 118 og delte et fjerde beger vin.

En gang i løpet av måltidet fortalte Jesus disiplene at en av dem skulle forråde ham. De undret på hvem det kunne være. Jesus pekte helt rolig på Judas som forlot den øvre salen. Hans oppbrudd vakte sikkert ingen mistanker ettersom tempelgården var åpen til midnatt slik at man kunne kjøpe det man trengte til høytiden. Mange fattige kom til templet den kvelden for å tigge allmisser av de besøkende som hadde kommet for å feire påske. Disiplene trodde at Jesus hadde sagt til Judas at han skulle gå til templet og gi gaver til de fattige. Og han gikk til templet, men det var for å hente sine 30 sølvpenger og en flokk som skulle gripe Jesus.

Guds lam stenger selv døren til den gamle pakt og åpner døren til den nye. Vi feirer ikke lenger utgangen av Egypt, men vi feirer nattverden. Den nye pakten viser oss tilbake til Guds lam som tok bort verdens synder. Dette er det vidunderlige nye. Lammets blod er i, med og under vinen. Det usyrede brødet er Gud lams sanne legeme. Vi mottar det i fellesskap, som Jesu store familie. Han er fortsatt husets overhode som gir oss sin kropp og sitt blod. Når vi mottar dette nye måltidet, forkynner vi Herrens død, som Paulus skriver til korinterne (1 Kor 11, 26).

Hver gang jeg går fram til alteret for å ta imot den hellige nattverden, går jeg på en åndelig måte opp i den øvre salen og forenes med disiplene. Tusener på tusener av troende har i løpet av århundrene foretatt den samme åndelige reise. Denne nye pakten forener meg med Jesus, med hans disipler i den øvre salen, med alle troende som har gått før meg, med dem som sammen med meg tar imot Herrens legeme og blod og med alle troende som kommer etter meg. Når Guds lam kommer tilbake i herlighet, skal vi alle

forenes ved Lammets store bryllupsmåltid (Åp 19, 9) og synge lovsanger til ham som elsket oss og gav sitt blod for å rense oss fra alle våre synder.

BØNN: O Guds lam, jeg er ikke verdig til å komme til din nattverd. Jeg fortjener død og straff for min synds skyld, men du byr meg å komme. Du gir meg tilgivelse og liv med brødet og vinen. Forny min tro på at du døde for meg og hele verden når jeg tar imot ditt legeme og ditt blod. Jeg kommer med botferdige skritt og kan gå tilbake tilgitt, klar til å leve for deg. Amen.

18. Angst i hagen

Så gikk han ut og tok veien til Oljeberget, som han pleide, og disiplene fulgte ham. Da han kom dit, sa han til dem: «Be om at dere ikke må komme i fristelse!» Han gikk fra dem, så langt som et steinkast, og falt på kne og bad: «Far, om du vil, så ta dette beger fra meg! Men la din vilje skje, ikke min.» Da viste en engel fra himmelen seg for ham og styrket ham. Og han kom i dødsangst og bad enda mer inderlig, så svetten falt som blodd-råper til jorden. (Luk 22, 39-44)

Påskemåltidet måtte være avsluttet ved midnatt. Restene var brent opp, og man hadde sunget en avsluttende lovsang, Salme 136. Både Markus og Matteus skriver at disiplene gikk til Oljeberget etter denne salmen. Johannes gjengir en rekke samtaler som Jesus hadde med disiplene sine og som ble avsluttet med en bønn (Joh 13-17). Disse samtaler ble innledet i den øvre salen. Siden skriver Johannes at Jesus oppfordret disiplene til å forlate den øvre salen (Joh 14, 31). Han holdt sikkert resten av sin tale mens disiplene ryddet opp og gikk fra Jerusalem i retning mot Getsemane.

Jesus hadde kommet til hagen tidligere. Hver kveld når han hadde forlatt Jerusalem for gå til Betania med sine disipler, hadde de stanset opp ved Oljeberget for å få en stund med undervisning eller meditasjon i stillhet. Denne natten kom de ikke dit før etter midnatt. Om det ikke var overskyet, skinte kanskje månen på nattehimmelen. Det hadde vært en lang dag og alle var trette. Jesus oppfordret disiplene til å sette seg ned mens han gikk for å be. Han bad Peter, Jakob og Johannes følge med ham et stykke og holde vakt. Siden gikk han bort fra dem og bad alene. Stillheten og mørket ble for mye for disiplene. Deres hoder sank ned, og snart hadde de sovnet.

Jesus kom i forferdelig angst og bad til sin himmelske Far. Hvorfor denne angst? Jeg har alltid svart på det spørsmålet med tanken på hvor stor synde-

byrde Jesus bar på. Jeg kan aldri til fulle forestille med hvordan det var for ham. Alt jeg vet er hvor tung min egen syndebyrde iblant kjennes for meg. Når jeg har såret noen jeg er glad i med mine ord eller mine handlinger, kjenner jeg meg skamfull, skyldig og ute av stand til å endre det jeg har gjort. Den store byrden får meg til å slå blikket ned, den tar bort smilet og gjør meg nedtrykt.

Jesus bar den byrden, men det var mye verre enn som så. Han bar byrden av verdens synder. Multipliser det jeg kjenner, og det du antakelig kjenner, med antallet mennesker som noensinne har levd. Tenk på Adams og Evas onde byrde når de gjennom sitt opprør sløste bort den fullkomne verden Gud hadde skapt. Den byrden tar etter dette på en eller annet måte plass i hvert eneste menneskes liv. Det var den byrden Jesus bar. Jeg kan ikke forstå det fullt ut, men det forundrer meg ikke at Jesus var dypt nedtrykt og plaget.

La meg forstørre byrden enda mer. Jesus var uskyldig. Han hadde ikke gjort noe galt. Han tok på seg straffen for andres synder. Han skulle dø for milliarder av lovbrudd som han ikke hadde begått. Hans angst var så stor at han svettet blodsdråper. Vi svetter alle når vi blir nervøse, men dette var verre enn noen av oss noensinne har opplevd. Noen mener at svetten hans virkelig inneholdt blod på grunn av den tunge byrden. Medisinsk historie beretter om tilfeller der stor sjeleangst forårsaker blodig svette. Men jeg vil ikke dras bort fra min frelsers sjeleangst av noen spekulasjoner. Mitt skyldbetyngede hjerte trenger å få vite at Jesus bar byrden av all synd. Jeg kan høre ham jamre i sin angst: «Far, om du vil, så ta dette beger fra meg.» Han led istedenfor menneskeheten. Et menneske som ikke hadde noen synd, tok på seg ansvaret for all synd.

Tre ganger bad Jesus den samme bønnen. Mens han var i stor pine, sov disiplene i hagens mørke. Ikke en gang Peter, Jakob og Johannes klarte å kjempe mot søvnen. Da han kom tilbake til dem, sov de. Han gikk fra dem og gikk tilbake for å be. For hver gang han bad, ble smerten større. Byrden vokste, men Jesus bad om hjelp og veiledning fra sin himmelske Far.

Hans himmelske Far svarte. I mørket kom en engel for å styrke Jesus. Han skulle ikke dø i hagen. Om disiplene sov, så gjorde ikke hans himmelske Far det. Guds evige plan skulle fullbyrdes. Guds vilje krevde at hans sønn, Jesus, led og døde. Det fantes ingen annen vei. Så Jesus underkastet

seg sin himmelske Fars vilje. Styrket av engelen reiste han seg en siste gang, beredt til å gjøre det som han hadde blitt befalt.

Da Jesus kom tilbake til disiplene for tredje gang, var Judas allerede i hagen med et følge av soldater. Deres lykter og fakler flammet i mørket og vekket disiplene fra deres søvn. Tiden var inne. Jesus var rede.

BØNN: Herre, jeg er ofte trett og nedtyngt. Du vet det, og du byr meg komme i bønn til deg med alle mine byrder. Jeg vet at du forstår. Du har båret en byrde som er tyngre enn jeg kan forestille meg. Når jeg ikke kan gjøre mine synder ugjort eller gjøre godt igjen det jeg har gjort galt, minn meg da på at du ikke var hjelpeløs. Du la min byrde på dine skuldre og tok den bort for alltid. Gi meg visshet om din tilgivelse slik at jeg kan reise meg opp og følge deg igjen og er beredt til å møte alt som du har gjort klart for meg. Skje din vilje. Amen.

19. Arrestert

Mens han ennå talte, kom Judas, en av de tolv, og med ham en stor flokk som var væpnet med sverd og stokker; de kom fra overprestene og folkets eldste. Forræderen hadde avtalt et tegn med dem: «Den jeg kysser, han er det. Grip ham!» Og med en gang gikk han bort til Jesus og sa: «Vær hilset, rabbi!» og kysset ham. Men Jesus sa til ham: «Min venn, gjør det du er kommet for å gjøre.» Nå kom også de andre til, og de la hånd på Jesus og tok ham til fange. (Matt 26, 47-50)

Jesus stod klar til å møte Judas og flokken. Han var fast bestemt på å møte det som skulle komme. Hans klær var våte og flekket av svette. Han stod foran flokken som Judas hadde tatt med seg. Judas hadde utført sitt oppdrag bra. Det var langt etter midnatt. Ingen folkemasser skulle være der og bevitne fengslingen. Getsemane var en rolig og bortgjemt plass. Alt kunne foregå etter de jødiske ledernes ønske.

Det er interessant at Johannes forteller at flokken også inneholdt en avdeling romerske soldater med sin romerske offiser. Allerede fra begynnelsen var romerne innblandet i Jesu lidelse. Slik hadde Gud bestemt det. Jesus skulle ikke dø etter jødisk skikk når det gjelder dødsstraff, ved steining. Han skulle henrettes etter romersk lov. Jødene skulle nok gjerne ha villet drepe Jesus i hagens beskyttende mørke. Bare noen måneder senere skulle de steine Stefanus midt på lyse dagen uten å bekymre seg om romerne. Men her hindret romerne en slik henrettelse. Jesus ble fanget og bundet.

Hvilken ironi! Herren som hadde skapt himmelen og jorden ble bundet med tau eller lenker. Hvordan kunne disse holde ham fast? Hans ord gav døde liv. Lasarus kom ut til gravåpningen da Jesus ropte på ham. Jesus var ikke hjelpeløs her heller. Da de kom, spurte han: «Hvem leter dere etter?» (Joh 18, 4). Da de svarte «Jesus fra Nasaret», sa Jesus «Det er meg» (egentlig «Jeg Er» – overs. anm.), og hele flokken vek tilbake og falt til jorden (vers

6). Jesus avviste til og med Peters nytteløse forsøk på å hogge med sverdet (Matt 26, 52-54). Han formante Peter å stikke sverdet i sliren og forsikret ham om at han hadde makt til å påkalle ti legioner med engler om han ville. Det kunne romerne forstå. En legion bestod normalt av seks tusen soldater. Ti legioner ville utgjøre en styrke på 60 000. Det ville ikke flokken i hagen kunne hamle opp med! Jesus gjorde en ting til for å bevise at han ikke var hjelpeløs. Han rakte ut hånden mot Malkus, rørte ved det blodige såret Peter hadde gitt ham og helbredet øret hans på et øyeblikk.

Disse mennene tok ikke friheten fra Jesus. Han gav den til dem. Han underkastet seg fordi det var Faderens plan. En kort stund tidligere så vi ham lide som et menneske i hagen, i behov av hjelp fra en engel. Han var helt og fullt et menneske. Og her ser vi ham lege sår og vise en slik makt over hele flokken at han får dem til å falle baklengs. Han er helt og fullt Gud. Han la sin makt og storhet til side og svettet, blødde og utholdt soldatenes hardhendte behandling. Herren over alle ting, ja Gud selv, ble fengslet av en styrke som bestod av jøder og hedninger.

Forræderen hadde ført flokken til den plassen han kjente så godt. Han hadde gitt mennene et tegn. Han skulle kysse den som var Jesus, slik at de skulle vite hvem de skulle gripe. Da Judas kom fram for å kysse Jesus, kalte Jesus ham venn. Jesus forsøkte fremdeles å røre steinhjertet hans. Herren var beredt til å omfavne selv denne forræderen med tilgivelse. Dette ble en byrde som var for tung å bære for Judas. Men sannheten er enda dypere enn som så. Jesus hadde allerede tatt på sine skuldre den byrde som Judas' forræderi utgjorde og skulle til fulle betale straffen for den. Om Judas bare hadde stolt på den frelser han forrådde, ville hans utgang ha blitt en annen.

Avdelingen med soldater grep Jesus og førte ham mot Jerusalem. Det var mørkets tid og makt. Hva skulle disiplene gjøre? Jesus gjorde ingen motstand. Han sa til dem at de ikke skulle gripe inn, så de forsvant i natten. Jesus stod ensom, overgitt av de menn han hadde utvalgt. En av dem, Markus, bare omtalt som en «ung mann», smatt ut av klærne sine for å unnslippe naken i natten. (Mark 14, 51). Da faklene og lampene beveget seg i retning av Jerusalem, fulgte Peter og Johannes etter på trygg avstand. Jesus hadde forutsagt at Peter skulle fornekte ham den natten. Peter var fast bestemt på at det ikke skulle skje. Sverdet hans beviste hans beslutning om at han heller ville dø enn å fornekte Jesus.

Når jeg ser Jesus bli ført av gårde av soldatene, blir jeg forundret over Guds kjærlighet til syndere. Jesus underkastet seg villig. Han takket nei til hjelp fra Peter. Han ropte ikke på hjelp fra sin himmelske Far. Han bød ikke ild å falle ned fra himmelen. Han helbredet og gikk siden med dem til Jerusalem. Han elsket meg tilstrekkelig til å holde ut alt dette frivillig. Han elsket disse harde, bestemte menn. Han elsket forræderen. Jeg kan bare følge med og se, og om og om igjen forundre meg over hans kjærlighet til oss alle, vi som har forårsaket all denne smerten hans. Hans frivillige lydighet var den eneste måten å ta bort alle våre synder.

BØNN: Du, Herre Jesus, lot deg frivillig gripes i mørket i Getsemane. Altfor ofte ligger jeg og sover i skyggen, Herre. Jeg kan ikke forstå dypet av din lidelse, syndens mørke som finnes i meg og rikdommen i din kjærlighet. Vekk meg slik at jeg lærer av din kjærlighet og ser lyset av din tilgivelse. La din kjærlighet lyse der jeg går, så jeg kan følge deg hele veien til himmelen. Om jeg blir engstelig langs veien, Herre, så la meg ikke gå feil i mørket og gå fortapt for evig. Amen.

20. Først for Annas

Soldatene, offiseren og jødernes menn grep nå Jesus og bandt ham og førte ham først til Annas. Han var svigerfar til Kaifas, som var øversteprest det året . . . Øverstepresten spurte nå Jesus ut om hans disipler og om hans lære. Jesus svarte: «Jeg har talt åpent og fritt til alle. Alltid har jeg undervist i synagoger og i templet, der alle jøder kommer sammen; i det skjulte har jeg ikke talt. Men hvorfor spør du meg? Spør heller dem som har hørt meg, hva jeg har talt til dem. De vet hva jeg har sagt.» En av vaktene som stod der, gav ham da et slag i ansiktet og sa: «Er det slik du svarer øverstepresten?» Jesus sa til ham: «Har jeg sagt noe galt, så før bevis for det! Men var det rett, det jeg sa, hvorfor slår du meg da?» Annas sendte ham så bundet til øverstepresten Kaifas. (Joh 18, 12-13, 19-24)

For mer enn 20 år siden hadde Jesus kommet til Jerusalem som tolvåring. Da Maria og Josef oppdaget at Jesus var borte, skyndte de seg tilbake til Jerusalem for å lete etter ham. Etter tre dager fant de ham på tempelplassen, der han satt blant de skriftlærde og lyttet til dem og stilte spørsmål. Disse mennene ble alle forundret over Jesu forstand. Øverstepresten på den tiden het Annas. Han ble øversteprest i år 6, men ble siden avsatt av romerne i år 15.

Vi kan ikke vite om Annas var med i templet da Jesus som gutt talte med de skriftlærde. Men nå førte jødene Jesus fram for Annas. Hvorfor? Det virker som om Annas var en svært mektig mann i Jerusalem. Fem av sønnene hans ble øversteprester på ulike tidspunkter, og Kaifas, hans svigersønn, var øversteprest da Jesus ble fengslet. Selv om romerne hadde avsatt Annas, mente nok mange jøder at øversteprestens embete var på livstid, hva enn de forhatte romerne gjorde eller sa. Vi har grunnlag for å tro at Annas hadde innflytelse over embetet, selv om han ikke hadde den offisielle tittelen.

Jesus stod framfor Annas. Dette var et innledende forhør i nattens

mørke. Rett etter midnatt hadde Jesus og disiplene forlatt Jerusalem og gått til Oljeberget. Det kan bare ha vært en eller to timer senere at Judas tok med seg soldatene dit for at de skulle gripe Jesus. I mørket stod Jesus framfor Annas, fortsatt bundet som en vanlig forbryter. I en annen del av øversteprestens palass hilste vel Kaifas velkommen dem han hadde innkalt til å delta i forhøret. Mens Annas forhørte Jesus, planla de sin strategi.

Annas ville vite noe om Jesu disipler. Disse hadde flyktet av frykt for slike spørsmål om dem. Bare Johannes og Peter hadde tatt mot til seg og fulgt etter til øversteprestens hus. På en måte var disse spørsmålene om disiplene rimelige. Hva var de for slags mennesker? Var de mennesker med utdanning, soldater, rike, fattige? Hvem var disse som støttet denne snekkeren fra Nasaret? Jeg gjetter at Annas allerede kjente til svarene på spørsmålene. Disse jødiske lederne hadde diskutert Jesus mange ganger før, og de hadde sett disiplene sammen med ham. Jesus hadde jo faktisk ikke gjort noen hemmelighet av sin virksomhet.

Om Annas visste svarene på spørsmålene om den som fulgte Jesus, så kjente han også til hva Jesus lærte. Bare to dager tidligere hadde Jesus undervist hele dagen i templet. Både fariseerne og deres rivaler, saddukeerne, hadde forsøkt å fange Jesus med sine spørsmål. Så alle disse jødiske lederne må ha visst tilstrekkelig mye om hans lære for å kunne formulere sine utpekulerte spørsmål. Men Jesus visste selvsagt hvor de ville hen, og tok brodden av deres fiendtlige spørsmål. For Annas som hadde så mye makt og innflytelse, var det rett og slett hykleri å late som om han ikke hadde kunnskap om Jesu lære. Annas var saddukeer og hadde kanskje vært innblandet i formuleringen av spørsmålene deres om ekteskapet og oppstandelsen.

Annas og de andre kunne fortsatt kjenne brodden i Jesu siste ord i templet på tirsdagen: «Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere! . . . blinde veiledere . . . Slanger og ormeyngel!» (Matt 23, 15, 16, 33). Den prekenen Jesus holdt den dagen, gjenlød fortsatt i hans svar til Annas: «Hvorfor spør du meg? Spør heller dem som har hørt meg, hva jeg har talt til dem. De vet hva jeg har sagt» (Joh 18, 21). Annas hadde ikke lyttet på tirsdagen. Han hadde ikke tenkt å lytte denne mørke fredagsmorgenen heller. Dette forhøret var bare et spill for galleriet, uten verdi i noen rettsinstans. Det visste Jesus. Det visste Annas også. En av øversteprestens tjenere ble så opphisset

av trossen i det Jesus sa, at han slo ham i ansiktet. Han mistet kontrollen og brøt et viktig prinsipp i loven: ingen kan slå en innstevnet mens han forsvarer seg for en dommer.

Slaget i ansiktet var begynnelsen. Det skulle ende med Jesu død og begravelse. Som den innflytelsesrike og mektige mann Annas var, brydde han seg ikke om å tilrettevise den mannen som brøt rettsskikken ved å slå. Mens han fortsatt var bundet, ble Jesus ført til Kaifas som hadde forberedt saken og sine vitner mens Jesus stod for Annas.

BØNN: Herre, jeg trygler om nåde. Hvor ofte har ikke jeg slått deg i ansiktet. De ord jeg har sagt i sinne har skurret forferdelig i dine hellige ører. Jeg fortjener straff for det. Mine gjerninger har avslørt en total ringeakt for deg. Jeg fortjener å bindes. Ibland har jeg flyktet inn i syndens mørke heller enn å bli gjenkjent som din disippel. Jeg fortjener å føres bort for å straffes. Tilgi meg. Jeg kan ikke gi deg noen grunn til at du skulle tilgi meg, bare minne deg om ditt løfte om ikke å knuse et knekket siv. Tilgi meg for din kjærlighets skyld. Amen.

21. Kjent med øverstepresten

Simon Peter og en annen disippel fulgte etter Jesus. Denne andre disippelen kjente øverstepresten, og han kom inn på gårdsplassen foran øversteprestens bolig sammen med Jesus, mens Peter ble stående utenfor ved porten. Disippelen som kjente øverstepresten, gikk ut og snakket med tjenestepiken som holdt vakt ved porten, så Peter fikk komme inn. (Joh 18, 15-16)

Peter og Johannes ble som de andre grepet av panikk i hagen og flyktet av gårde i mørket. De så kanskje hvordan soldatene bandt Jesus og førte ham av sted til Jerusalem. De fulgte etter begge to på betryggende avstand. Det var ikke vanskelig å følge flokken gjennom mørket. De kunne se lyset fra lamper og fakler langt fremme mens de holdt seg skjult i skyggene. Gatene var stille og tomme med unntak av den larmende prosesjonen som fulgte Jesus til øversteprestens hus. Det var aldri noen tvil om målet. Både Peter og Johannes visste at jødenes ledere ville se Jesus død.

De to disiplene fulgte Jesus, men på en helt annen måte enn de hadde tenkt. De bekjente ham ikke frimodig slik som de skulle gjøre etter hans oppstandelse. De skulle begge stå framfor jødenes ledere og nekte å adlyde når de ble befalt ikke å tale i Jesu navn. Nå var de mørkets barn som gjemte seg i det dunkle. De var redde for å bli gjenkjent som Jesu disipler. Johannes var modig nok til å følge med inn på øversteprestens gårdsplass, men ikke fordi han var disippel av Jesus. Han gjorde det fordi han var kjent med øverstepresten.

Jeg har alltid vært nysgjerrig på hvordan dette henger sammen. Var Johannes' familie på noen måte i slekt med øverstepresten? Var det en forretningsforbindelse? Leverte Johannes fisk til dette huset? Var Sebedeus, Johannes' far, rik eller betydningsfull nok til å delta i sosiale, politiske eller religiøse sammenkomster? Eller var det noe annet? Det finnes kristen litteratur som fremlegger besnærende spekulasjoner om dette, men vi vet ganske enkelt ikke. Hvordan det enn forholdt seg, var det tilstrekkelig til

at Johannes kunne slippes innenfor og at han kunne overtale piken ved porten til å slippe inn Peter også.

Det er ikke noe merkelig med vennskapet mellom Peter og Johannes. De var arbeidskamerater i Galilea. Begge hadde brødre. Peters bror Andreas hadde gått ut i ørkenen for å lytte til døperen Johannes mer enn tre år tidligere. Da Johannes pekte ut Jesus som Guds lam, tok Andreas med seg sin bror Simon til Jesus. Jesus kalte Simon Kefas eller Peter.

Det var to menn som hørte døperen Johannes si hvem Jesus var. Formodentlig var den andre Johannes. Det er trolig at han og Andreas hadde reist sammen til Galilea for å høre døperen Johannes. Etter det var Peter og Johannes noe mer enn fiskerkamerater. De ble disipler av Jesus. De hørte og så Jesus, snakket med ham og vandret med ham. De kom hverandre nærmere for Jesu skyld, og Jesus ikke bare utvalgte dem til å være apostler, men sammen med Johannes' bror Jakob ble de hans nærmeste fortrolige. Hvor ofte hører vi vel ikke om Peter, Jakob og Johannes! Det er ikke forbauvende at Peter og Johannes var i øversteprestens palass, men vi kan undres over hvordan de kom dit. Johannes kjente øverstepresten. Hans kontakter gjorde at til og med Peter ble sluppet inn.

Da piken så Peter, spurte hun: «Er du også en av disiplene til denne mannen?» (Joh 18, 17). Hennes kommentar viser at hun allerede visste at Johannes var en disippel. Hun må ha tenkt: «Nei, ikke enda en!» Hennes stemme avslørte hvilken nedlatende holdning hun hadde til Jesus og hans disipler. Den holdningen hadde hun fått fra dem som helt siden Jesus hadde begynt sin virksomhet, hadde hatt sin faste gang til øversteprestens hus. Peter følte seg truet av hennes spørsmål og tonen i det, så han fornektet sitt vennskap med Jesus og Johannes. Egentlig sa han: «Nei, jeg er ikke en av de der fanatikerne fra Galilea.»

Når jeg tenker på Peter og Johannes der på øversteprestens gårdsplass, blir jeg minnet om de venner jeg har fått takket være Jesus. Jeg er hans disippel og jeg har fulgt ham, snakket om ham, skrevet om ham og lyttet til ham. Som en Jesu disippel har jeg møtt andre disipler. Jeg har kommet nær en del av dem og skulle kunne gjøre hva som helst for dem. Akkurat som Johannes brydde seg om sin venn Peter der utenfor porten, bryr jeg meg om mine brødre og søstre som er mine meddisipler. Kristent vennskap er et dyrebart klenodium.

Samtidig som jeg setter stor pris på mine kristne venner, vet jeg at vi, selv når vi er sammen, kan mislykkes som Jesu disipler. Hva Johannes' mot angår når det gjaldt å gå inn i fiendens leir, holdt han seg i skyggene den natten. Og hva angår Peters gode forsetter om å forsvare Jesus, så fornek- tet han ham. Jeg har mislykkes med å bekjenne Jesus når det blant mine venner har vært med slike som ikke er Jesu disipler. Akkurat som Johannes kjenner også jeg andre enn mine medkristne. Hver kristen har en større krets av venner og bekjente der en del ikke kjenner Jesus og en del kanskje til og med er hans fiender. Ofte er det da lettere å sitte i skyggene og føre hyggelige samtaler om været, familien eller aktuelle hendelser. Jeg vet det. Jeg har gjort det.

Jeg har også fulgt Jesus på avstand slik som Peter og Johannes. Mitt ønske og min hensikt er å bekjenne ham for verden. Men mine beste hen- sikter strekker ofte ikke til. Jeg holder meg på trygg avstand utenfor strider og motsetninger. Jeg ser at jeg ikke er alene. Peter og Johannes har gått den veien før meg. Likevel elsket Jesus dem, styrket dem og brukte dem senere til å spre ut sitt ord. Da stod de foran samme menn som her og bekjente modig sin tro.

BØNN: Herre Jesus, jeg priser og takker deg for mine kristne venner. Jeg verdsetter dem som medkristne som også følger deg og vil tjene deg. Herre, du vet at blant mine venner finnes også de som ikke kjen- ner deg. Derfor ber jeg om din kraft og hjelp. Styrk meg når jeg fristes til å følge deg på avstand og skjule min tro. Gi meg først og fremst kraft til å leve for deg og la lyset fra min kristne tro forherlige deg. Gi meg også mot til å snakke om det håpet som du har gitt meg, hver gang jeg får en anledning. Amen.

22. Under ed

De som hadde tatt Jesus til fange, førte ham nå til øverstepresten Kaifas, hvor de skriftlærde og de eldste var samlet. Overprestene og hele Rådet prøvde å skaffe falske vitnesbyrd mot Jesus for å kunne dømme ham til døden. Men de klarte det ikke, enda en rekke vitner stod fram med falske anklager. Til sist kom det fram to som sa: «Denne mannen har sagt: Jeg kan rive ned Guds tempel og bygge det opp igjen på tre dager.» Da reiste øverstepresten seg og sa til ham: «Har du ikke noe å si til det de anklager deg for?» Men Jesus tidde. Øverstepresten sa da: «Ved den levende Gud byr jeg deg å si oss: Er du Messias, Guds Sønn?» Jesus svarte: «Du har sagt det.» (Matt 26, 57, 59-64)

Mennene som hadde fengslet Jesus, førte sin bundne fange fra Annas til Kaifas. Det mest sannsynlige er at vandringen bare gikk fra en fløy i øversteprestens palass til en annen. En gårds plass skilte Annas' embetsværelse fra Kaifas'. Da de tok med seg Jesus fra det ene stedet til det andre, må de ha gått tvers over gårds plassen der de andre varmet seg ved ilden. Peter var med blant dem. Han hadde kommet dit for å se hvordan alt kom til å gå. De som ledet Jesus, dyttet ham kanskje og skjøv ham foran seg. De hadde nok allerede vært hardhendte og utålmodige mot ham. Slaget som ble gitt ham foran Annas, var bare begynnelsen.

Da Jesus kom til Kaifas' embetsværelse, stod han stille og sa ingenting. Kaifas og de andre hadde forberedt sine vitner før Jesu ankomst, og nå fikk vitnene i tur og orden komme fram og avlegge sine vitnesbyrd. Da hendte noe uventet. Vitnene som de hadde forberedt så nøye, var ikke samstemte. Tjente noen som Jesu forsvarsadvokat når Kaifas kryssforhørte vitnene? Vi vet ikke. Men evangelieforfatterne er nøye med å tale om at disse vitnesbyrdene ikke stemte overens. For Kaifas ble bevisførselen mot Jesus mislykket. Han kunne jo ikke få en eneste anklage mot Jesus til å holde. Naturligvis ikke, Jesus var jo uskyldig.

Til slutt påstod to vitner at Jesus hadde uttalt en trussel mot templet. Deres vitnesbyrd innebar at Jesus påstod å være større enn den gamle pakt og alle som tilbad templet. Han sa seg i stand til å gjøre mer enn Salomo, ja, til og med mer enn kong Herodes, som hadde bygd det templet som fantes på Jesu tid. Det så ut som om Jesus angrep det gamle og kom med noe nytt og annerledes. Men dette vitnesbyrdet var heller ikke tilstrekkelig til å felle Jesus. Markus sier klart at vitnesbyrdene ikke stemte overens.

Under alt dette stod Jesus taus. Han sa ikke ett ord til sitt forsvar. Ikke heller tilretteviste han dem slik han hadde tilrettevist Annas. Saken mot Jesus holdt på å gli ut av hendene på Kaifas, akkurat som natten gled bort. Kaifas reiste seg opp og skrek til Jesus: «Har du ingenting å si?» Han kunne ikke lenger holde ut fangens taushet. Siden satte han Jesus under ed: «Ved den levende Gud byr jeg deg å si oss: Er du Messias, Guds Sønn?»

Øverstepresten ville vite hvem Jesus utgav seg for å være. Var han Kristus, det vil si Messias, som var forutsagt i Det gamle testamente? Kaifas ville også vite om Jesus regnet seg for å være Guds Sønn. Var han den Immanuel som Jesaja hadde profetert om, jomfruens sønn, Isais rotskudd? Om Jesus sa at han var det, ville Kaifas' domstol anklage ham for gudsbespottelse. Om han sa at han ikke var det, ville alt han hadde påstått under sin treårige virksomhet, være løgn.

Mennesker i hundrevis av år har gjentatt Kaifas' spørsmål på et eller annet vis. Jesus, hvem er du? Er du Messias eller ikke? Sett fra øversteprestens synsvinkel var Jesus en bedrager, en trussel, en bløffmaker som var i stand til å utføre en del merkelige undergjerninger. Kaifas trodde ikke på Jesus og skulle ikke komme til å gjøre det. Men tusenvis i Judea på Jesu tid og millioner senere har kommet til å tro på at Jesus er Messias, Guds Sønn.

Under ed sa Jesus sannheten: «Du har selv sagt det.» For dem som ikke tror på Jesus i dag, er dette bare et tilfelle av mened. De undrer seg på hvordan Jesus kunne være Messias, Gud selv. Men dette vitnesbyrd ble gitt under ed. Kaifas påkalte den levende Gud som vitne til dette svar da Jesus svor på å si hele sannheten og intet annet enn sannheten for domstolen. For meg er Jesu svar et klart og tydelig vitnesbyrd. Han sa at han var Gud. Da er alltid spørsmålet om man tror på hans svar. Jeg gjør det.

Jesus stod taus innfor anklagerne og de falske vitnesbyrdene. Han var uskyldig, hellig, uten synd. Han ble fengslet av frykt for at hans lære skulle

omstyrte den fine lille organisasjonen som ble kontrollert av overprestene, fariseerne og jødernes eldste. Han stod der og underkastet seg frivillig dommen deres, selv om han hadde makt til å utslette dem alle sammen. Han sa bare: «Fra nå av skal dere få se Menneskesønnen sitte ved kraftens høyre hånd og komme på himmelens skyer» (Matt 26, 64).

Da Jesus ble satt under ed, sa han sannheten. Reaksjonen hos dem som forkastet ham, ble et voldsomt raseri. Kaifas flærret sine klær. Så opptrådte disse mennene som tyranner og viste makt og herrevelde over Jesus. Jesus lot det skje fordi hans tid var inne. De spyttet på ham og skjelte ham ut. Etter deres målestokk var han skyldig til å dø. Etter min mening er han verdt min kjærlighet og tjeneste. Han utholdt alt dette for meg.

BØNN: Ja, Herre, du er Kristus, Guds Sønn. Ta imot min takk og lov for alt du har gjort for meg. Herre, bevar meg for vantro. Når jeg leser Skriften, la meg da finne deg, Messias, på hver side. Gi næring til min tro, slik at jeg elsker og tjener deg og slik at jeg, når du kommer tilbake på himmelens skyer, for alltid fryder meg sammen med alle dem som elsker deg. Amen.

23. Nei, jeg kjenner ham ikke

Midt inne på gårdsplassen var det tent et bål, og Peter slo seg ned blant dem som satt omkring det. En tjenestepike fikk se ham der han satt i lys-skjæret, og hun stirret på ham og sa: «Han der var også med ham.» Men Peter nektet og sa: «Kvinne, jeg kjenner ham ikke!» Litt etter var det en annen som la merke til ham og sa: «Du er også en av dem.» «Nei, det er jeg ikke», svarte Peter. Men en times tid senere var det enda en som forsikret: «Jo visst var denne mannen også med ham! Han er jo galileer.» Men Peter svarte: «Menneske, jeg skjønner ikke hva du snakker om.» I det samme, før han ennå hadde talt ut, gol hanen. Da vendte Herren seg og så på Peter, og Peter husket det Herren hadde sagt til ham: «Før hanen galer i natt, skal du fornekte meg tre ganger.» Og han gikk ut og gråt bittert. (Luk 22, 55-62)

Peter var en hengiven venn av Jesus. Han lovet at han heller ville dø enn å fornekte ham. Han hadde til og med dratt et sverd og såret Malkus i sitt forsøk på å forsvare Jesus. Det manglet ikke noe i hans engasjement for Jesus, hans iver og hans hensikter. Men Peter brukte store ord. Da Jesus ble arrestert, flyktet Peter med de andre disiplene inn i mørket. Men han stanset, og det gjorde hans venn Johannes også. Sammen tok de nok mot til seg til å følge etter Jesus og folkemengden på trygg avstand.

Da Peter og Johannes kom fram til øversteprestens palass, gikk Johannes uhindret inn ettersom han ble gjenkjent. Peter måtte stanse utenfor porten. Etter en stund snakket Johannes med piken ved porten slik at Peter også fikk komme inn. Det var sent på natten, og Peter kunne holde seg i skyggene. Palasset var innhyllet i mørke. En stund stod han ubemerket i et hjørne eller i utkanten av en gruppe. Gårdsplassen må ha vært fylt av menn i små grupper. Piken ved porten hadde fullt opp med å slippe folk inn. Øverstepresten selv bad disse menn komme i nattens mørke. De som

dukket opp ved porten, var alle velkjente for henne. Hun må ha sett mange av dem flere ganger før. Hun var som en resepsjonist som lærer seg å gjenkjenne ofte tilbakevendende gjester.

Det ble kaldt for dem som var samlet på gårdsplassen, så noen gjorde opp ild for å jage vekk kulden. Peter trakk seg nærmere for å varme seg. Men en av tjenestepikene syntes å dra kjensel på ham. Hun så på hans ansikt i det blafrende lyset. Jo, tenkte hun, det må være en av Jesu disipler. Peter kjente en dypere kulde – den som kom av frykt. Han måtte ikke bli gjenkjent som en Jesu disippel her inne på gårdsplassen. I sin redsel for å bli gjenkjent, utbrøt han: «Kvinne, jeg kjenner ham ikke.»

Anklagen fra tjenestepiken forsvant ikke så lett som Peter hadde håpet. En annen tjenestepike syntes hun hadde sett Peters ansikt blant Jesu disipler. Peter trodde han kunne gjemme seg i mørket blant de råbarkede og harde mennene som hadde tatt Jesus til fange. Utseendet hans må ha gjort det lett for ham å blande seg i mengden av skurker denne natten. Når han fornektet Jesus, ble han en del av mørket. Han lot som om han ikke kjente verdens lys. Ja, han ble som en av de andre som samlet seg rundt ilden for å varme seg. Han ble skjermet mot deres anklager, i alle fall for en stund.

Omtrent en time senere var det noen andre som utfordret Peter. De påpekte Peters dialekt som bevis. Peter var fra Galilea. Han snakket ikke som en som var født og oppvokst i Jerusalem. De trakk den slutning at han måtte være Jesu disippel. Peter må ha snakket, men vi vet ikke om hva eller med hvem. Han hadde sagt tilstrekkelig mye til at de kunne fastslå at han ikke var fra Jerusalem. Peter bante og svor på at han ikke kjente Jesus.

Jesus hadde advart Peter om at dette skulle skje innen hanen hadde galt to ganger. Da hanen gol for andre gang, var det like før soloppgang. Kanskje hadde himmelen allerede begynt å lysne i øst. Jesus var fortsatt bundet. Hans forhør hos Kaifas var over. Kanskje stod han nå på gårdsplassen og ventet på å bli ført til Pilatus. Jesus vendte seg om og så på Peter, og det blikket gjorde Peter mer kald om hjertet enn noen kjølig morgenvind. Ingen ild kunne varme hans hjerte. Han hadde fornektet Jesus. Kvelden før hadde han skrytt og sagt at han aldri skulle fornekte sin Herre og frelser. Jesus visste at Peter hadde mislykkes. Peter visste at Jesus visste. Til tross for advarselen hadde Peter blitt en del av mørket. Han hadde ikke noe lys!

Peter ble ute av seg av dårlig samvittighet, men ikke noen samvittighets-

kval i verden kunne viske bort det han hadde gjort. Evangelieforfatterne forteller at Peter gikk ut og gråt bittert. Men ingen tårer kunne vaske bort et eneste ord. Hans fornektelse finnes gjengitt i Skriften og skal aldri forsvinne eller glemmes bort. Bare Jesu blod kunne vaske bort denne synden, denne fiaskoen, denne fornektelsen, liksom syndene hos alle mennesker som noen sinne har levd eller kommer til å leve.

Hvor ofte har ikke jeg holdt meg i bakgrunnen og blant andre mennesker forsøkt å skjule at jeg er en Jesu disippel! Jeg har latt som jeg var som en av dem når de har bannet og sverget ved Guds navn. Jeg har ledd av deres grove vittigheter og ikke villet at de skulle vite at jeg var en Jesu disippel av redsel for hva de skulle synes om meg. Jesus har sett på meg også. Han vet når jeg svikter ham. Jeg innser også at jeg ikke kan utslette ett eneste ord, en eneste synd. Men jeg holder meg tett inntil Jesus for å få tilgivelse, slik at jeg kan vokse i troen og forbedre meg. Jeg er en disippel av Jesus. Jeg fortsetter å følge Jesus, for han er verdens lys, fordi han kjærlig tilgir alle minne mangler og fordi han gir meg kraft til daglig forbedring.

BØNN: Herre, la meg ikke gli inn i vantroens mørke. Minn meg på din aldri sviktende kjærlighet til meg når jeg forsøker å skjule min tro og late som om jeg ikke kjenner deg. Ditt kjærlige blikk er verdt mer enn tusen anerkjennende ord fra verden. Dra meg til ditt ord, slik at jeg får mot til å bekjenne deg for verden. Amen.

24. Ifølge lov og rett

Mennene som holdt vakt over Jesus, gjorde narr av ham og slo ham; de dekket til ansiktet hans og sa: «Nå kan du være profet. Si hvem som slo deg!» Også på andre måter hånte de ham. Da det ble dag, kom folkets eldste sammen til rådsmøte med overprestene og de skriftlærde. Jesus ble ført fram for dem, og de sa: «Er du Messias, så si det.» Men han svarte: «Selv om jeg sier det, vil dere ikke tro meg, og om jeg spør, vil dere ikke svare. Men fra nå av skal Menneskesønnen sitte ved den mektige Guds høyre hånd.» Da spurte de alle: «Du er altså Guds Sønn?» Han svarte: «Dere sier selv at jeg er det.» Da sa de: «Hva skal vi nå med vitnesbyrd? Vi har jo selv hørt det av hans egen munn.» (Luk 22, 63-71)

Når så Jesus på Peter? Noen mener at han gjorde det da vaktene førte ham fra Annas til Kaifas. Men det finnes andre som tror at det var en gang etter at Jesus hadde blitt framstilt for Kaifas. I så fall skulle Jesus ha befunnet seg på gårdsplassen mens han ventet på å bli ført fram for Rådet da de samlet seg igjen ved daggry. Vi vet ikke sikkert, men det tiltaler meg å tenke at Jesus festet blikket på Peter i det tidlige morgenlyset etter at vaktene hadde spottet Jesus.

Etter første framstilling for Kaifas, ble Jesus hånet, spyttet på og slått. Om det var etter mishandlingen at Jesus så på Peter, var nok hans ansikt og klær våte av spytt. Ansiktet kan ha vært opphovnet og blodig av vaktenes slag. Hans vansirede ansikt må ha vært som en kvass pil for Peter, dersom det var akkurat da Jesus snudde seg og så på ham! Synet av Jesus trengte seg dypt inn i Peters hjerte. Blodig og opphovnet led Jesus frivillig for Peter, men Peter hadde ikke en gang mot nok til å innrømme at han kjente ham. En dyp smerte veltet fram fra Peters sjel!

Da hanegalet forkynte at morgenen hadde kommet, ble Jesus framstilt enda en gang for den jødiske domstolen. Han hadde allerede blitt dømt

skyldig av øverstepresten i løpet av de mørke morgentimene. Siden hadde han måttet utholde hån og råskap fra vaktene. Hvorfor skulle han dit igjen? Ifølge jødisk lov og tradisjon måtte en dødsdom gjentas følgende dag. Dessuten krevde romerske forskrifter at dommen ikke skulle forkynnes før soloppgang. Så i morgengryet spurte det samlede jødiske Rådet enda en gang om Jesus var Kristus. Ved sin andre framtrede for Rådet vitnet Jesus om sannheten – ja, han var Kristus, Guds Sønn.

Ifølge dette jødiske råd var han fremdeles skyldig til å dø, akkurat som Kaifas hadde sagt tidligere. Men husk de romerske soldatene i Getsemanehagen. Pilatus og romerne hadde helt sikkert i løpet av natten fått rapporter om at denne profeten Jesus hadde blitt arrestert. Jødene var nødt til å rette seg helt etter romersk lov, særlig siden romerne nå allerede var innblandet. De jødiske ledernes hensikt med å fengsle Jesus var å slå ring om den jødiske nasjonen. La en mann dø for folket, var Kaifas' råd. Det var bedre enn å la Roma komme og ødelegge hele nasjonen. Jødene ville ikke risikere å støte romerne og gi Roma påskudd til å ødelegge Jerusalem. Om det skjedde, ville det ende med at de mistet det de forsøkte å bevare, nemlig sin jødiske identitet. Fra Guds synsvinkel skjedde alt dette helt etter planen. Jesus skulle dø en romersk død, ikke en jødisk. Alt hendte nøyaktig slik som Gud hadde forutsagt gjennom profetene.

Tidlig på morgenen – svært tidlig, skriver Markus – bandt jødene Jesus og gjorde seg klare til å føre ham til Pilatus. De måtte forberede saken for Pilatus. Etter at Jesus hadde blitt offentlig dømt, kom trolig jødene sammen i et lukket møte for å diskutere hvordan de skulle legge saken fram for Pilatus. Mens de forberedte seg, stod Jesus bundet på gårdsplassen og ventet på å begynne vandringen til den romerske landshøvdingens borg. Det dreide seg bare om minutter før det jødiske rådet hadde avsluttet sin rådslagning og Jesus ble overgitt til en annen rettsinstans. Alt var blitt utført etter lovens bokstav. Det var en stor urett, men alt var slik det skulle være ifølge loven.

Romerske domstoler dømte ikke til døden for gudsbespottelse. De anså det ikke å være kriminelt å påberope seg å være Kristus, Guds Sønn. Historien skulle senere fortelle om keisere som sa de var guder. Jødene kunne ikke få Jesus felt for blasfemi i en romersk domstol. Lukas gjengir hvordan jødene endret anklagen mot Jesus, slik at de kunne kreve dødsstraff (Luk

23, 2). Da de førte Jesus til Pilatus anklaget de ham for tre lovbrudd som kunne medføre dødsstraff: (1) han forledet folket, (2) han forbød å betale skatt til keiseren og (3) han kalte seg Messias, en konge. For romernes skyld ble Jesus anklaget for å lede et opprør mot romerne og sette seg opp mot romersk makt og myndighet. Det var en forbrytelse som fortjente dødsstraff ifølge romersk lov.

Jesus var fortsatt uskyldig. Jødernes ledere fusket med loven for å oppnå sin hensikt. Jesus var ikke skyldig i de lovbrudd han ble anklaget for. Han var ikke skyld i noen synd eller feil. Han var Guds syndfrie Sønn, Guds lam som var uten feil og lyte. Han forble taus, med unntak av da han sa sannheten. Han utholdt urettferdigheten stilltiende. Han lot seg spotte uten å klage. Han truet ikke sine anklagere eller vaktene. Han led frivillig – for vår skyld.

BØNN: Herre Jesus, så annerledes du må ha sett ut i det tidlige morgenlyset. Taus utholdt du vaktens spott. Du fortjente ikke et eneste slag, for du var uskyldig. Herre, jeg har fortjent hvert eneste av de slagene, for jeg er skyldig. Du led istedenfor meg. Hjelp meg, Herre, å finne trøst i din lidelse. Jeg har full tilgivelse fordi du utholdt det jeg hadde fortjent. Amen.

25. En konge?

Så førte de Jesus fra Kaifas til landshøvdingens borg. Det var tidlig på morgenen. Selv gikk de ikke inn i borgen; de ville ikke bli urene, for da kunne de ikke spise påskemåltidet. Pilatus gikk da ut til dem og sa: «Hva er anklagen som dere framfører mot denne mannen?» De svarte: «Var ikke denne mannen en forbryter, hadde vi ikke overgitt ham til deg.» «Ta ham dere, og døm ham etter deres egen lov!» sa Pilatus. Men jødene svarte: «Vi har ikke rett til å henrette noen.» Slik skulle det ord gå i oppfyllelse som Jesus hadde sagt for å gi til kjenne hva slags død han skulle få.

Pilatus gikk da inn i borgen igjen, kalte Jesus fram for seg og sa: «Er du jødenes konge?» Jesus svarte ham: «Sier du dette av deg selv, eller har andre sagt deg det?» «Er vel jeg jøde?» sa Pilatus. «Ditt eget folk og overprestene har overgitt deg til meg. Hva er det du har gjort?» Jesus svarte: «Mitt rike er ikke av denne verden. Var mitt rike av denne verden, hadde mine menn kjempet for meg, så jeg ikke skulle bli overgitt til jødene. – Men mitt rike er ikke herfra. «Så er du da konge?» sa Pilatus. «Du sier det,» sa Jesus. «Jeg er konge. For å vitne om sannheten er jeg født, og derfor er jeg kommet til verden. Hver den som er av sannheten, hører min røst» (Joh 18, 28-37).

Da Jesus kom til borgen der Pilatus bodde, så han ikke ut som noen konge. Han var bundet og ble ført fram som en fange. Hans ansikt hadde merker etter mishandlingen han måtte tåle bare et par timer tidligere. Han hadde ingen tjener som sprang fram for å gi ham friskt vann eller vaske av hans ansikt. Vaktens spytt hadde allerede tørket da han stod framfor Pilatus. Håret og skjegget var bustet. Istedenfor kongelige klær bar han et ytterplagg som var tilflekket med blod. Den lange kjortelen hans kan fortsatt ha vært fuktig av blodig svette fra da han bad sin bønn i Getsemane. Om den hadde tørket, var den i alle fall flekket. Han så ut som en fange og ikke som en konge.

Jødene førte denne ynkelig utseende kongen til Pilatus. Dette første mellomværende mellom jødene og Pilatus avslører den spenning som fantes mellom jøde og romer. For det første ville ingen jøde komme inn i borgen. Det var et sted for hedninger, og det var et sted disse «ugudelige hedningene» kunne ha gjær eller surdeig. Under de usyrede brøds høytid, ble jøder urene av kontakt med hedninger og surdeig. Det var fredag, dagen etter påskelamsmåltidet, men denne dagen holdt jødene en gledesfest, *chagigáh*. Begrepet påske innbefattet ofte den ukelange usyrede brøds høytid som fulgte etter påskelamsmåltidet og ble innledet med *chagigáh*. Jødene stod utenfor og ventet på at Pilatus skulle komme ut. Pilatus gikk ut til dem og underkastet seg diplomatisk deres religiøse tradisjon.

Siden Pilatus kom ut til dem, forventet de at han ganske enkelt skulle gi ordre om at Jesus skulle korsfestes. Men så enkelt var det ikke. Pilatus ville ha rede på anklagene. Han ville ikke henrette en mann uten rettergang. Mellomværendet mellom Pilatus og jødene ble en maktkamp. De ville rett og slett at Pilatus skulle undertegne deres beslutning og godta deres dom. Pilatus ville hevde sin makt som romersk landshøvding. Bare noen år tidligere hadde jødene mistet retten til å dømme til døden. På denne tiden var det en romersk rettighet å henrette forbrytere, og Pilatus benyttet anledningen til å hevde det romerske herreveldet over Jerusalem. Jødene erkjente den romerske makten ved å si: «Vi har ikke rett til å henrette noen».

Da Pilatus så på Jesus, må han ha trodd at anklagene var en spøk. Jesus stod taus innfor dem som anklaget ham. Han var bundet og slått. Pilatus må ha tenkt at dersom Jesus hadde påstått han var en konge, hadde jødene banket den tanken ut av hodet på ham. Kanskje trodde Pilatus at Jesus var sinnssyk, en harmløs sjel som innbilte seg at han var konge. Akkurat da så Jesus sikkert mer ut som en galning enn som en trussel mot romerne. Tanken om at han var konge, blir en rød tråd som løper gjennom denne delen av lidelseshistorien. «Konge» blir som et ekko i jødernes anklager, soldatenes mishandling, tornekronen, kappen og ordene som settes opp på korset.

Pilatus tok med seg fangen fra den støyende folkemassen og førte ham inn igjen for å spørre ham ut. Jesus var ikke taus lenger, men svarte på landshøvdingens spørsmål. Jesus var konge, men ikke en konge som skulle utgjøre noen trussel mot den romerske makten. Om anklagene mot Jesus var sanne, skulle hans tjenere ha kjempet for å hindre at han ble tatt til

fange. Men det var bare Peters dragne sverd i hagen som forsvarte Jesus, og Jesus sa til Peter at han skulle stikke sverdet i sliren. Pilatus innså logikken i Jesu forsvarstale. Han innså også at Jesus ikke var noen galning. Jødene hadde overgitt ham til Pilatus for at han skulle utføre deres skitne arbeid.

Veien som gikk fra Efraim opp til Jerusalem, førte Jesus fram til Pilatus. Jesus visste om det fra begynnelsen og sa til disiplene at han skulle overgis til hedningene. Hvor ironisk det enn så ut, stod Jesus virkelig innfor Pilatus som en konge, som Davids sønn. Profetene hadde forutsagt denne kongens komme. Jødene hadde lest disse profetiene og ventet på politisk frigjøring og uavhengighet. De lengtet etter en konge som skulle gjenopprette den gamle, gode tiden med en ærefull nasjon, som i Davids og Salomos dager. Men de leste ikke profetiene nøye nok. Jødenes virkelige konge kom ikke som en politisk, sosial eller nasjonal helt. Han stod innfor Pilatus.

Når jeg tenker meg at Jesus kom for å løse alle problemene i denne verden, tenker jeg på at han stod innfor Pilatus. Og jeg husker hans ord: «Mitt rike er ikke av denne verden.» Jesus var ikke noen politisk trussel mot Roma. Han kom ikke for å opprette himmelriket på jorden. Han kom av fri vilje for å gi sitt liv. Han kom for å ta meg fra jorden til himmelen. Han hersker over alle ting, slik at jeg skal kunne forenes med ham i hans rike for alltid. Dette er min konge, min Jesus. Jeg lengter etter å få leve med ham, men nå tjener jeg ham her mens jeg venter på at han skal kalle meg til seg for alltid.

BØNN: Herre Jesus, altfor ofte forsøker jeg å gjøre deg til en jordisk konge. Jeg ser hva som feiler verden rundt meg, og jeg lengter etter at du skal komme og rette opp alt det som er urettferdig, all vold, blodsutgytelse, alt hat og alle fordommer. Fortsett å minne meg på at ditt rike ikke er av denne verden. Herre, iblant satser jeg mitt håp og min lykke på denne verden. Jeg gjør deg til konge i min verden og forventer meg at du skal bevare min helse, min økonomi og min jordiske lykke. Tilgi meg for at jeg setter min lit til saker som er av denne verden. Styrk min tro så jeg fester mitt hjerte til kongeriket der oppe, som du gir meg og alle troende. Hjelp meg å være trofast og rede til å ta imot ditt kall til å komme inn i det riket. Amen.

26. Hva er sannhet?

«Så er du da konge?» sa Pilatus. «Du sier det», sa Jesus. «Jeg er konge. For å vitne om sannheten er jeg født, og derfor er jeg kommet til verden. Hver den som er av sannheten, hører min røst.» «Hva er sannhet?» sa Pilatus. Deretter gikk han igjen ut til jødene og sa til dem: «Jeg finner ingen skyld hos denne mannen. Men det er jo vanlig at jeg gir dere en mann fri til påske. Vil dere at jeg skal frigi jødenes konge?» Da ropte de igjen: «Ikke ham, men Barabbas!» Men Barabbas var en røver. (Joh 18, 37-40)

Pilatus hadde hørt det alt sammen. Som romersk landshøvding satt han som dommer i mange rettssaker. Han hadde nok hørt alle mulige slags forsvarstaler fra forbrytere som talte sin sak, akkurat som dommere gjør i dag. En del tiltalte erklærte seg uskyldige og hevdet at de romerske soldatene hadde arrestert feil mann. Andre bad om nåde og skrek patetisk når de ble ført bort av soldatene for å henrettes. Atter andre stod harde og trassige når Pilatus forhørte dem. Alltid forsøkte den tiltalte å forvrengte saksforholdet litt, for å få det til å se ut som om han var uskyldig eller i det minste et hjelpeløst offer for omstendighetene. Som dommer måtte Pilatus granske halvsannheter og forvrengninger for å komme fram til sannheten. Det er ikke særlig annerledes ved domstolforhandlinger i dag. Aktor legger fram saken og forsvareren legger fram en annen tolkning av det som har hendt. I vårt samfunn er det en domstol som avgjør hva som er sant i kriminalsaker. På Jesu tid var det Pilatus som gjorde det.

Jesus forvrengte ikke fakta som så mange andre gjorde når de kom framfor Pilatus. Nei, Jesus stod rolig og besluttosom. Om han ikke så ut som en konge, talte og handlet han som en. Ja, Jesus var konge. Det var sannheten. Kongen søkte nå Pilatus og innbød ham til å bli medborger i sitt rike. Jesus sa at han hadde kommet til verden for å vitne om sannheten og avsluttet sitt korte vitnesbyrd med innbydelsen: «Hver den som er av sannheten, hører min røst.» Døren stod åpen for Pilatus til å spørre Jesus om sann-

heten. Men han sa hånlige: «Hva er sannhet?» og gikk ut til den støyende folkemengden for å si at Jesus var uskyldig. Denne anledningen til å lære å kjenne sannheten om Guds kjærlighet, gikk tapt.

Jesu ord er sannhet. Alle som vil vite sannheten, lytter til ham. Hans budskap er meget klart og enkelt. Omkring tre år tidligere hadde Jesus sagt til Nikodemus: «For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv» (Joh 3, 16). Dette er Guds sannhet, og den har blitt oversatt til tusenvis av språk gjennom verdenshistorien. I løpet av århundrene har tusenvis lyttet til Jesu budskap. Hver eneste søndags morgen står dørene åpne i kirker over hele verden. Der inne blir Jesu ord lest og sunget. Kristne har brukt tale, skriftruller, trykkpresser, radio, TV og datamaskiner for å spre sannheten til andre.

Men akkurat som Pilatus er det mange tusen som har avvist muligheten til å lytte til Jesu ord. Ikke alle tror at hans ord er sannhet. Rundt om i verden lytter tusenvis til Muhammeds eller Buddhas ord. De tror at de har sannheten. Millioner finner på andre ting å gjøre. De spør seg hvordan det kan hjelpe dem til framgang og lykke å lytte til Jesu ord. Isteden hører de på budskapet om hardt arbeid som utlover økonomisk trygghet. Iblant betaler de store summer for å høre forretningsmenn fortelle om sin store framgang. Andre lytter til fornøyselsens evangelium: «Spis, drikk og vær glad, for i morgen er du død». Atter andre er så opptatte at de ikke har tid til Jesu ord. Alle disse mennesker har lagt seg til en annen sannhet og spør: «Hva er sannhet? Hvem kan påstå at din oppfatning er bedre enn min?»

Hva er det som trekker meg til Jesu ord? Hvorfor er hans ord sanne og ikke de andres? For det første er Jesus Gud. Han er alles konge, Herre over universet. Han har uinnskrenket makt og myndighet. Han kom til verden for å dele sannheten med hele verden. Jeg lytter til ham fordi han er herrenes Herre av evighet. Han kjenner sannheten. For det andre har hans ord alltid vist seg å være sanne. Med ett ord kalte han Lasarus ut av graven. Han forutsa hendelsene under sin lidelse før de skjedde. Han sa at han skulle oppstå fra de døde, og det gjorde han også. Alt ble som han hadde sagt. For det tredje er Jesus den eneste som har gitt seg selv som et offer for verdens synder. Det finnes ingen annen religiøs leder som noen sinne har gjort det. Så jeg lytter til ham. Han har sannheten, det evige livets ord.

Men hans ord får konkurranse i mitt liv også. Iblant er jeg så opptatt at jeg ikke synes jeg har tid til Jesus. Andre ganger lytter jeg mer oppmerksomt til andres ord enn Jesu ord. Likevel står han framfor meg og sier stille: «Hver den som er av sannheten, hører min røst». Han holder døren åpen for meg og formaner meg til å lytte, slik at jeg skal få leve. Når jeg lytter til ham, styrker han min tro og trekker meg nærmere seg.

BØNN: Herre Jesus, det er så mange ord som når mine ører. Jeg hører onde, syndige, uanstendige ord. Jeg innbiller meg at jeg har for mye å gjøre til å ta meg tid til å lytte til deg. Men jeg står på sannhetens side. Du har gjenløst meg og gjort meg til din disippel. Hjelp meg å overvinne hver fristelse til ikke å lytte til deg. Hold meg tett inntil deg, så jeg aldri vender meg bort fra deg og forsømmer noen anledning til å høre de livets ord som du gir meg og verden. Amen

27. Uskyldig konge

Da tok de sterkere i: «Han oppvigler folket med sin lære over hele Judea; han begynte i Galilea og er kommet helt hit.» Da Pilatus hørte det, spurte han om mannen var galileer, og da han fikk vite at han hørte under Herodes, sendte han Jesus over til ham; for Herodes var også i Jerusalem i de dagene. Herodes ble svært glad da han fikk se Jesus, for han hadde hørt om ham og lenge ønsket å treffe ham. Nå håpet han å få se Jesus gjøre et tegn, men Jesus svarte ikke et ord. Overprestene og de skriftlærde var der også og kom med sterke anklager mot ham. Herodes viste ham sin forakt og gjorde narr av ham sammen med soldatene sine. Så la han er praktfull kappe om ham og sendte ham tilbake til Pilatus. Den dagen ble Herodes og Pilatus venner; tidligere hadde de ligget i fiendskap med hverandre. (Luk 23, 5-12)

Jødene stod på sitt. Tross Pilatus' kjennelse holdt de fast ved at Jesus fortjente dødsstraff. Pilatus' forhør avslørte at Jesus var uskyldig, men folkemengden var ikke fornøyd med hans konklusjon. Det var ennå tidlig på morgenen da jødene anklaget Jesus for å ha startet sitt såkalte opprør allerede i Galilea. Pilatus nyttet sjansen da han hørte jødenes anklager. Galilea lå innenfor Herodes' ansvarsområde. Jeg vet ikke hva Pilatus tenkte, men gjennom å sende Jesus til Herodes, vant han tid og kunne muligens få denne vanskelige saken bort fra den romerske retten.

Herodes var for anledningen i Jerusalem. Han forsøkte sikkert å innnynde seg hos folket, for han ville bli konge over sitt område i Galilea. Mange galileere hadde tatt en pilegrimsreise til Jerusalem for å feire påske. Så Pilatus sendte Jesus til Herodes som var ivrig etter å treffe ham. En gruppe soldater førte Jesus gjennom Jerusalems gater til det palasset som faren til Herodes hadde bygd. Herodes var ikke interessert i Jesu budskap, men bare i hans evne til å gjøre det umulige. Han hadde hørt snakk om Jesu under og ville se ham utføre et.

Faren til Herodes ble jødenes konge da det romerske senatet satte ham på Judas trone. Han hadde mektige venner i Roma og ble deres lojale venn og forbundsfelle i den delen av keiserdømmet i 33 år. Han holdt hensynsløst fast ved sin tittel jødenes konge og drepte alle som truet hans makt, medregnet barna i Betlehem. Josef og Maria hadde flyktet til Egypt med Jesus. Da Herodes døde, vendte de tilbake til Palestina, men flyttet da til Galilea. Alt dette var jo historie da Jesus stod innfor Herodes den stores sønn.

Jesus var taus overfor Herodes. Men jødene ropte ut sine anklager mot Jesus. De minte Herodes på at Jesus hadde sagt han var jødenes konge og derfor var en trussel mot Herodes' makt. Herodes må ha ledd av denne latterlige beskyldningen. Like lite som Pilatus så han noen hær som var klar til å kjempe for Jesus. Faren til Herodes hadde blitt utpekt til jødenes konge av det romerske senatet. Herodes den store utkjempet kriger for å opprettholde sin makt, og han bygde mange store bygninger i Jerusalem, blant annet templet. Denne Jesus var bundet, slått og alene. Det var ikke en eneste som forsøkte å komme ham til unnsetning da de ledet ham gjennom Jerusalems gater den morgenen. Pilatus ville at Herodes skulle få se den uanselige snekkeren. Han var ingen konge som Herodes' far. Han så svak ut og hadde ingen mektige og innflytelsesrike venner. De to mennene må ha moret seg over ironien i anklagen «jødenes konge» som ble rettet mot Jesus.

Ironien gikk hjem hos Herodes. Herodes' eget følge til Jerusalem gjorde narr av den stakkars «jødenes konge», og Herodes deltok i mobbingen. Han kledde Jesus i en praktfull kappe. Kanskje var det en hvit embetsdrakt. Store og berømte menn bar ofte hvitt som lyste i det palestinske solskinn. Kanskje var kappen en som Herodes selv hadde båret. Da han hadde latt Jesus kles i dette plagget, sendte han ham tilbake til Pilatus. Den romerske landshøvdingen forstod med en gang hva Herodes mente om denne «trussel». Med den praktfulle kappen ble det spilt videre på de ironiske strenger som var anslått.

Pilatus forsøkte å snakke fornuft med jødenes ledere. Han hadde forhørt Jesus i deres nærvær, men ikke funnet noe grunnlag for deres anklager. Til og med Herodes hadde forhørt Jesus uten å finne noen grunn til å dømme ham til døden. Han var uskyldig! Vi vet at han var mer enn det. Han var hellig! De to mennene lo av de anklager som jødene framførte mot Jesus. I deres verden av makt og rikdom var ikke Jesus noen konge. Ikke en gang

den praktfulle kappen fikk ham til å se mer kongelig ut. Ingen hær, ikke en gang en hær som hadde lidd nederlag. Intet følge. Ikke noe skattkammer. Ikke noe hoff. Ingen ære. Ingen majestet! En konge? Ikke til å undres over at soldatene gjorde narr av ham.

Men han var og han er en konge. Under ed sa Jesus til Kaifas: «Fra nå av skal dere få se Menneskesønnen sitte ved Kraftens høyre hånd og komme på himmelens skyer» (Matt 26, 64). Da skal vi få se ham, og det skal også Herodes, Pilatus og alle andre som gjorde narr av ham. Da skal Herodes' praktfulle drakt se ut som filler. Jesus skal være kledd i en fotsid kjortel og omspent av et gullbelte om brystet. Hans hode og hår skal være hvitt som ull, som snø, og hans øyne som flammende ild. Hans ansikt skal lyse som solen, når den skinner i all sin kraft (se Åp 1, 13-14, 16). Innfor Herodes og Pilatus la han bort denne herlighet og majestetiske storhet for å lide for meg og alle mennesker. For en kjærlighet! Hvilken ømhet mot andre! Han er min konge, og jeg bøyer med ned innfor ham i ydmyk ærbødighet.

BØNN: Jesus, herrenes Herre og kongenes Konge, du la bort din herlighet for å bli som jeg. På grunn av din lidelse får jeg bli med i din kongelige familie som ditt adopterte barn. Jeg er din trofaste undersått. Hjelp meg å alltid prise deg for din kjærlighet til meg og hele menneskeheten, en kjærlighet som fikk deg til å ydmyke deg og utholde spott og hån som «jødenes konge». Jeg vet at du er alles Konge, og jeg ber deg beskytte meg og dem jeg er glad i mot alt som kan skade oss. Bevar oss i troen helt til enden, slik at vi får ta imot livets krone og være hos deg i herligheten for å lovsynge deg i evigheten. Amen.

28. Se det mennesket!

Pilatus grep nå Jesus og lot ham piske. Soldatene flettet en krone av torner og satte den på hans hode, og de la en purpurkappe om ham. Så trådte de fram for ham og sa: «Vær hilset, du jødenes konge!» Og de slo ham i ansiktet. Pilatus gikk igjen ut av borgen og sa til jødene: «Jeg fører ham nå ut til dere for at dere skal forstå at jeg ikke finner noen skyld hos ham.» Så kom Jesus ut, og han bar tornekronen og purpurkappen. Og Pilatus sa til dem: «Se det mennesket!» (Joh 19, 1-5)

Pilatus spurte ikke om Jesus var uskyldig eller fortjente døden. Han sa til jødene hva han mente mer enn en gang. Han sendte Jesus til Herodes, som også mente at Jesus var uskyldig. Da Jesus kom tilbake fra forhøret med Herodes, sa Pilatus enda en gang til jødene at Jesus var uskyldig. Jeg tenker på Pilatus som en mann som ville frigi Jesus. Lukas forteller at Pilatus tre ganger forsøkte å overbevise jødene om at Jesus var uskyldig (Luk 23, 22).

Da jødenes ledere ikke ville høre, men krevde at Jesus skulle dø, gikk Pilatus to skritt til for å forsøke å tilfredsstille jødene og likevel la Jesus gå fri. Først lot han jødene velge mellom Jesus og Barabbas. Denne Barabbas var ond. Han var en voldelig, brutal mann som hadde gjort seg skyldig i mord og opprør. Pilatus stilte denne mannen opp mot Jesus. Valget burde ha vært selvsagt. Men jødene spurte ikke etter folkets trygghet eller beskyttelse mot uprovosert vold. De ville at Jesus skulle dø, så de valgte Barabbas. Pilatus lyktes ikke med å få Jesus frigitt på denne måten.

Pilatus' andre forsøk var å pryle Jesus. Visstnok var han uskyldig og fortjente ikke den brutale piskingen. Men Pilatus trodde kanskje at jødene skulle nøye seg med at deres «konge» ble pisket. Så han overlot Jesus til soldatene sine. De tok av ham Herodes' praktfulle kappe og hans egne klær

så ryggen ble bar. Siden strakte de ham mot en påle, slik at ryggen ble lett tilgjengelig for piskeslagene. De små bitene av bein som var festet lengst ute på piskene, skar inn i huden og kjøttet på ryggen hans. Etter en pisking kunne det iblant hende at skjelettet syntes, fordi piskene slet bort kjøttet. Da Jesus reiste seg opp etter prylingen, så ryggen hans ut som et blodig kjøttstykke.

Soldatene var ikke ferdige ennå. De lot ingen anledning gå fra seg til å gjøre narr av Jesus, «jødenes konge». Likesom Herodes syntes de at anklagen mot Jesus var latterlig. Han var ingen konge etter noen definisjon av ordet som de kjente til. Istedenfor Herodes' flotte kledning satte de på ham en purpurr d kappe. Purpur var kongenes farge. Men denne kappen var ikke kongelig som den Herodes hadde. Nei, det var en gammel soldatkappe. Dens en gang røde farge hadde falmet og m rknet av elde. Denne kappen var det nærmeste Jesus kom en kongekappe her på jorden. Soldatene husket også på at enhver konge må ha en krone. Så de lagde en krone av tornekvister og satte den på hans hode. Taggene var ikke små, korte og irriterende, men lange og kvasse. Som fyrstestav gav de ham en pinne eller kjepp. «V r hilset, du jødenes konge!» ropte de og lo. Så tok de staven og slo ham gang på gang i hodet med den, så tornene trengte inn i hodebunnen.

Da soldatene hadde blitt ferdige med å plage Jesus, førte Pilatus ham ut til jødene. Hvilket syn! Ansiktet var oppsvulmet og forvridd av soldatenes slag, blod rant ned i ansiktet fra sårene som tornene hadde revet opp på hodet, ryggen var blodig og hudl s. Synet var brutalt og bloddryppende. Pilatus håpet at synet ville gjøre jødene tilfreds eller vekke medlidenhet med Jesus. Men det gjorde det ikke. «Se det mennesket!» sa han.

Jeg ser Jesus stå der blodig og elendig framfor den ropende folkemengden. Ja, se det mennesket! Men jeg finner trøst i hans blodige ansikt. Han kom for å lide for mine synder. Synd er ikke et lite feilsteg som lett kan viftes bort og glemmes. Synden bryter mot Guds natur, for han er hellig. Det er Guds natur å bekjempe og gjøre slutt på synden, akkurat som det er v re hvite blodlegemers natur å angripe og drepe hver bakterie som trenger inn i v re kropp. Alle mine synder krenker Guds fullkomne hellighet. Han må angripe dem og ødelegge dem. På grunn av mine synder burde han behandle meg slik som Jesus ble behandlet. Jeg burde bli slått til blods for mine synder. Men Jesus har måttet utholde det som jeg har fortjent. Jeg

slipper Guds vrede ettersom Jesus led istedenfor meg. Jeg kan gå fri ettersom Jesus utholdt denne brutale død. Jesus tok min straff. Han er min erstatte.

Pilatus fikk bare folkemassen til å rope enda høyere. «Korsfest! Korsfest!» Pilatus mislyktes, og det ble til slutt umulig å frigi Jesus. Når han nå hadde latt Jesus piske, var det ingen vei tilbake. Da Jesus stod der i den tidlige morgensolen, blodig og forslått, hendte akkurat det som han hadde fortalt sine disipler. Han skulle forrådes, overgis til hedningene, hånes, spyttes på, piskes og til slutt drepes (Mark 10, 33-34). Jeg tenker på ham der han står innfor folkemengden og utbryter: «Å, frelser, dyre frelser!»

BØNN: Se det Guds lam! Herre Jesus, jeg burde piskes for mine synders skyld. Altfor ofte tenker jeg at mine synder ikke er så farlige og at de på en måte kan glemmes bort. Jeg vil ikke innrømme mine synder, men vil heller fornekte dem, gjøre dem mindre eller unnskylde dem. Men hver eneste en er et brudd mot din hellige lov. Mine onde tanker er like onde som en morders voldelige ugjerninger. I dine sår, Herre, finner jeg fullkommen frelse for hver ond tanke, hvert ondt ord og hver ukjærlig handling. Amen.

29. Hvor er du fra?

Men da overprestene og deres menn fikk se ham, ropte de: «Korsfest! Korsfest!» Pilatus sa «Korsfest ham dere! Jeg finner ingen skyld hos ham.» Jødene svarte: «Vi har en lov, og etter loven er han skyldig til å dø, fordi han har gjort seg selv til Guds Sønn.» Da Pilatus hørte dette, ble han enda mer redd. Og han gikk inn i borgen igjen og sa til Jesus: «Hvor er du fra?» Men Jesus gav ham ikke noe svar. «Svarer du meg ikke?» sa Pilatus. «Vet du ikke at jeg har makt til å gi deg fri og makt til å korsfeste deg?» Jesus svarte: «Du hadde ingen makt over meg dersom den ikke var gitt deg ovenfra. Derfor har han som har utlevert meg til deg, større skyld.» Etter dette forsøkte Pilatus å gi ham fri. Men jødene ropte: «Gir du denne mannen fri, er du ikke keiserens venn. Den som gjør seg selv til konge, setter seg opp mot keiseren.» (Joh 19, 6-12)

Befant disiplene seg noe sted i folkemengden tidlig på morgenen? Fulgte de to blinde som Jesus hadde helbredet, fortsatt med ham? De hadde jo alle vandret med Jesus opp til Jerusalem. Jesus visste hva som skulle hende. Han hadde sagt det til dem mange ganger. De hadde lyttet til hans ord og innsett faren. Thomas hadde sagt til de andre disiplene: «Også vi går med, så vi kan dø sammen med ham» (Joh 11, 16). Disiplene elsket Jesus høyt og ville følge ham. De to tidligere blinde mennene kom til Jerusalem og så dette hende. De andre som fulgte med Jesus, så det også. Men de var alle skrekkslagne, lammet av brutaliteten og uforberedt på hvor fort alt skjedde. Det var først etterpå at de virkelig forstod hvorfor det hadde skjedd.

Jeg følger også Jesus. I ånden går jeg med ham hver gang jeg leser eller hører beretningen om hans lidelse og død. Jesus er min venn, og jeg elsker ham fordi han elsker meg. Istedenfor å rope korsfest, tenker jeg meg at jeg står i utkanten av folkemengden, bortgjemt i en døråpning eller portal i

skyggen den tidlige morgenen. Mine øyne fylles med tårer når jeg hører dem rope i vrede for å skade den jeg elsker. Men jeg skulle ha stått der uten å kunne endre på noen ting. Jeg ville også ha vært lamslått av frykt for mitt eget liv og paralyisert av romernes råhet og hatet hos de jødiske lederne.

Men jeg vet også at Jesus ikke var hjelpeløs. Han kunne stille stormen på Gennesaret-sjøen, og han kunne ha stanset jødernes rop. Han kunne ha forsvunnet for øynene på Pilatus eller lagt soldatene i lenker og gjort det slik at de ikke kunne røre seg av flekken. Han kunne ha gjort det ved et ord, akkurat slik han hadde skapt verden ved et ord. Men han gjorde ikke det. Det som skjedde, var etter hans vilje. Jeg skulle heller ikke ønsket å endre historien.

Da jødene fortalte Pilatus at Jesus påstod han var Guds Sønn, ble den romerske landshøvdingen redd. Han undret seg over hvem Jesus var. Pilatus hadde vokst opp med et mytologisk verdensbilde der gudene ofte steg inn i den menneskelige verden. Om Pilatus ikke trodde på mytene, kjente han iallfall til dem. Det kan hende at Pilatus for et øyeblikk tenkte at Jesus kom fra gudene. Om det var slik, skulle Jesus kunne bli sint og forårsake ham og familien hans stor ulykke. Han stilte igjen sitt spørsmål til Jesus: «Hvor er du fra?» Jesus forble taus. Da truet Pilatus ham: «Vet du ikke at jeg har makt til å gi deg fri og makt til å korsfeste deg?» Denne gangen svarte Jesus. Han irettesatte Pilatus for hans hovmodige trussel. Jesus svarte ikke som en som er hjelpeløs og redd for å dø. Han talte med rolig verdighet, som en som har full kontroll.

Pilatus gikk tilbake til jødene og forsøkte igjen å frigi Jesus. Torget der Pilatus møtte dem, var fremdeles skyggelagt. Solen hadde ikke kommet så høyt på himmelen, og Jerusalems murer og hus laget lange skygger i det kjølige morgenlyset. Jeg tenker meg hvordan jeg står i et skyggefullt hjørne og forsøker å unngå oppmerksomhet, men samtidig kan jeg se tydelig. Pilatus diskuterte med jødene mens Jesus stod der taus, blodig og kronet med torner.

Hvor kommer Jesus fra? Han kommer ovenifra. Han er ikke bare et menneske. Han er Gud. Ikke som romernes og grekernes guder, men han er jødernes Herren Gud. Jesaja skrev flere hundre år før Jesus kom: «Men han ble såret for våre overtredelser og knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred, ved hans sår har vi fått legedom» (Jes 53, 5). Jesus led for hele verden. Et menneskes offer er ikke nok til det. Jesus måtte være mer. Han er Gud, og derfor er hans død tilstrekkelig til å betale

for hele verdens vold, blodsutgytelse, forbrytelser og umoral.

Gjennom århundrene har mennesker kranglet om hvorvidt Jesus er guddommelig og på hvilken måte han er Gud. Det har ikke vært en diskusjon om bagateller eller teologisk hårkloveri. Om Jesus er Gud, Bibelens eneste sanne Gud, betalte hans lidelse for hele menneskehetens synder. Om han bare var et menneske, kunne hans lidelse ikke frelse, ikke en gang om han var et uskyldig, skikkelig menneske som måtte tåle urett. Da skulle han likevel bare være et eksempel på utholdenhet og verdighet i en presset situasjon. Men Jesus var Gud! Han er Gud av Gud, lys av lys, sann Gud av sann Gud. Det er bare hans død som kan betale for alle synder.

BØNN: Kjæreste Jesus, du har åpnet mine øyne, så jeg kan se at du er himmelens Gud, Guds Sønn, som har kommet til jorden for min og hele menneskehetens skyld. La meg finne trøst i ditt dyre blod. Det er offer nok til å ta bort min svarteste synd. Ditt dyre blod rensar meg, slik at jeg kan stå framfor deg for alltid, tilgitt og ren. Ta meg fram fra skyggen og hjelp meg å forkynne din kjærlighet for andre. Amen.

30. Dømt til døden

Da Pilatus så at han ingen vei kom, og at uroen bare økte, tok han vann og vasket hendene mens mengden så på. Han sa: «Jeg er uskyldig i denne manns blod. Dette blir deres sak.» Og hele forsamlingen svarte: «La hans blod komme over oss og våre barn.» (Matt 27, 24-25)

Ingen utvei! For Pilatus ble dette pinefullt klart. Jesus var uskyldig. Han fortjente ikke døden. Hver gang Pilatus forsøkte å frigi Jesus, ble han skuffet. Det var ikke bare det at han visste at Jesus var uskyldig. Hans kone hadde sendt bud om at hun hadde blitt plaget av drømmer for Jesu skyld. Hennes budskap var enkelt: «Ha ikke noe å gjøre med denne uskyldige mannen! Jeg hadde onde drømmer i natt for hans skyld» (Matt 27, 19). Hennes budskap må ha styrket Pilatus' frykt for at Jesus var mer enn bare et menneske. Men Pilatus kunne ikke finne noen utvei.

Pilatus var en praktisk romer. Keiseren hadde sendt ham til Judea for at han skulle hevde romersk makt og rett. Han var som de fleste romere plikt-oppfyllende og ærgjerrig. Jesus var uskyldig. Det var Pilatus' plikt å frigi ham. Men Pilatus var også realist. Etter alle hans anstrengelser for å sette Jesus fri, så det ut til at striden om ham truet med å føre til opprør. For Pilatus lot Jerusalem for øyeblikket til å stå på grensen til indre uroligheter. Om et opprør inntraff, trodde nok Pilatus at det skulle bli stygt og blodig. I så fall skulle han sende ut romerske soldater i gatene, og soldatene skulle gjøre det som trengtes for å opprettholde ro og orden. Det betydde at det kunne bli blodsutgytelser på begge sider. Han måtte unngå dette dersom det var mulig.

For å gjøre saken enda verre, truet jødene: «Gir du denne mannen fri, er du ikke keiserens venn. Den som gjør seg selv til konge, setter seg opp mot keiseren» (Joh 19, 12). Disse ordene gjorde Pilatus' valg enkelt. Om keiseren skulle granske frigivelsen av Jesus, ville jødene anklage Pilatus for å ha forsømt sine plikter. De ville si at Pilatus frigav en mann som påstod han var

konge, en forræder mot Roma. Det ville bli slutten på Pilatus' karriere. Han ville ikke lenger være keiserens venn. Dersom han derimot gav ordre om å korsfeste Jesus, ville han lett kunne hevde at han hadde henrettet en fiende av Roma, og jødene ville støtte hans påstand. Da Pilatus fortsatt protesterte, slo jødene fast. «Vi har ingen annen konge enn keiseren» (Joh 19, 15).

Pilatus' æres- og pliktfølelse var ikke lett å overvinne. Han ville ikke være delaktig i at en uskyldig snekker fra Galilea skulle dø. Selv om han gav ordren om at Jesus skulle korsfestes, vasket han offentlig sine hender og erklærte seg uskyldig. Han hadde fattet en politisk beslutning. Han risikerte ikke opprør og blodsutgytelse i Jerusalems gater, dersom han lot være å frigi Jesus. Han risikerte heller ikke sin egen framtid. Han ville ikke se ut som godvenner med en fiende av Roma, som jødene selv anklaget for forræderi og opprør som «jødenes konge». I litt over to timer kjempet Pilatus med jødene om frigivelsen av Jesus, men til slutt gav han ordren om korsfestelse. Hans navn kommer alltid til å forbindes med denne uretten når kristne bekjenner at Jesus ble «pint under Pontius Pilatus».

Pilatus valgte karrieren framfor Jesus. Da Herren Jesus stod foran ham, valgte han å blidgjøre jødene og korsfeste verdens frelser. Han hadde ikke noe åndelig klarsyn. Fra hans perspektiv var beslutningen fornuftig. Han gikk ikke med på at Jesus var konge og Herre. Fred, stillhet, ro og en trygg framtid i det romerske veldet var viktigere enn det Jesus kunne gi ham: Tilgivelse, liv og paradiset. Selv om Pilatus kanskje lurte på om Jesu påstander var sanne, var det viktigere med ro og orden i Jerusalem under påskefeiringen. Da Pilatus ikke så Jesus som sin frelser, måtte hans plikt- og æresfølelse vike. Om han hadde betraktet Jesus som Herren, den allmektige Gud, ville han ikke ha gitt ordren om at Jesus skulle korsfestes.

Verden er fortsatt full av pilatuser som ikke ser Jesus. Det er så mange som mangler åndelig klarsyn. De ser ikke Jesus som Herre, frelser, konge, venn og mester. Han er ikke viktig i deres liv. Isteden blir karrieren viktigere enn Jesus. Om man ikke har åndelig klarsyn, har man ingen tid til Jesus og Bibelen. Penger blir Gud istedenfor Jesus. Arbeid og økonomisk trygghet tar så mye tid og krefter at det ikke blir en time igjen i uken til Jesus. Om man forstod at Jesus er den kjærlige og allmektige Gud, ville man ha endret sine prioriteringer.

Jeg er en disippel av Jesus, og likevel merker jeg at mitt åndelige syn blir

uklart. Jesus synes noen ganger å være så langt borte. Jeg ser ham ikke så klart som jeg burde. Når det blir slik, verdsetter jeg saker i denne verden mer enn Jesus. Jeg forsøker heller å være andre til lags enn ham. Jeg må være nøye med å se på Jesus. Han stod forslått og blodig ved siden av Pilatus for at jeg skulle få tilgivelse, liv og salighet. Hver dag angrer jeg min åndelige blindhet og får se klart igjen takket være Jesu lidelse og død.

BØNN: Herre, tilgi meg når jeg forblindes av dette livets bekymringer og fornøyer. Jeg fristes daglig til å se på arbeid, nytelser og økonomisk trygghet som viktigere enn deg og de velsignelser du helt gratis gir dine disipler. Hjelp meg, allmektige Herre, å se deg tydelig. Send din Hellige Ånd i mitt hjerte og skjerp mitt åndelige blikk når jeg hver dag går med deg. Åpne mine øyne når jeg leser om og grunner på din lidelse, slik at jeg kan se at du ble slått og blodig for min skyld. Gi meg åndelig klarsyn og hjelp meg å sette mer pris på deg enn noe annet. Amen.

31. Et kors til Simon

Så førte de ham bort. På veien tok de fatt i en mann som kom inn fra landet, Simon fra Kyréne, og tvang ham til å bære korset etter Jesus. En stor folkemengde fulgte med, blant dem mange kvinner som jamret og gråt over ham. Men Jesus snudde seg mot dem og sa: «Jerusalems døtre! Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og deres barn. For det kommer dager da folk skal si: Lykkelige er de barnløse, de kvinner som ikke føder og ikke gir bryst! Da skal de si til fjellene: Fall over oss! og til haugene: Skjul oss! For gjør de slik med det grønne tre, hvordan skal det da gå med det tørre?» (Luk 23, 26-30)

Rettergangen var over. Jesus hadde blitt dømt av to instanser, den jødiske og den romerske. Den jødiske retten hadde to ganger dømt Jesus til døden, først i de mørke morgentimene og siden i det tidlige morgengryet. Jødernes ledere tok med seg Jesus til Pilatus' domstol. Til tross for at man ikke der fant noe bevis til støtte for dommen, gav den romerske landshøvdingen ordre om å korsfeste «jødernes konge». Pilatus vasket sine hender for å vise at han ikke tok ansvar for dommen, men han skulle aldri slippe unna det han hadde gjort.

Så snart Pilatus hadde gitt ordren, tok soldatene hånd om Jesus. De gjorde igjen narr av ham som «jødernes konge». Da Jesus ikke kunne anke eller unnslippe dommen, hvorfor drøye med henrettelsen? Soldatene tok purpurkappen av Jesus og kledde ham i hans egne klær. Før det var gått en time, skulle de fullbyrde oppdraget å spikre Jesus fast til korset. Siden skulle de vente på hans død. Pilatus hadde dømt to andre til døden også. Jesus ble bare en i tillegg på soldatenes uhyggelige dagsprogram. Det kan hende at Jesus fikk ta Barabbas' plass, siden Pilatus hadde frigitt ham. I så fall erstattet soldatene bare en dømt mann med en annen. Den uskyldige Jesus fikk ta plassen til morderen Barabbas.

Kort tid etter ble portene til den romerske festningen åpnet, og de som hadde fått ordren om å utføre Pilatus' befaling, kom ut. En romersk offiser red i spissen for prosesjonen. Om vi hadde vært der, hadde vi sikkert fått se en gruppe på fire soldater rundt Jesus og en soldat til som bar en hvit plate der anklagen mot Jesus var skrevet på tre språk: gresk, latin og hebraisk. Jesus bar selv sitt kors, antakelig bare tverrbjelken. Den loddrette delen av korset stod allerede fast i bakken og ventet på ham. De to andre som hadde blitt dømt til døden den dagen, fulgte etter. Hver og en ble ført ut på samme måte. Hver og en bar sitt eget kors.

Romerne fulgte prosesjonen gjennom Jerusalems trange gater til Golgata. Forretningene var stengt på grunn av den jødiske høytiden, men en stor flokk mennesker så på og fulgte etter. Soldatene prøvde å holde prosesjonen i gang, men den stanset langs veien. Ingen vet hvor mange ganger den stanset, men det var sikkert minst to ganger. Først stanset følget fordi romerne tvang Simon til å bære Jesu kors. Siden stanset det da Jesus talte med Jerusalems kvinner som sørget og jamret seg over det tragiske i dette opptoget. Andre detaljer som ikke finnes gjengitt i evangeliene, er bare spekulasjoner.

Simon var på vei til byen. Han hadde kommet til Jerusalem fra Kyréne, en havneby i det nordlige Afrika som hadde et betydelig samfunn av jøder. Som tusenvis av andre hengivne jøder, hadde han kommet for å feire den jødiske påsken. Etter at han hadde spist påskemåltidet sammen med familie og venner i Jerusalem, forlot han byen og tilbrakte natten utenfor bymuren. Tidlig på fredag morgen var han på vei tilbake inn i byen. Det var sikkert andre som hadde samlet seg i Jerusalem for å feire påske, som også begynte å vende tilbake til byen. En del vendte tilbake til morgenofferet i templet som begynte omkring klokken 9.00. Andre vendte tilbake for å være sammen med familie og venner ved det innledende måltidet i de usyrede brøds høytid, som begynte ved middagstid. Uansett hvordan det var, møtte Simon en prosesjon med dødsdømte menn en gang før kl. ni om morgenen på langfredag.

Den romerske keisermakten forstyrret Simons planer for dagen. Mot sin vilje bar han Jesu kors fra Jerusalem og ut til Golgata. Hva betydde dette møtet med Jesus for Simon? Han fortalte nok om morgenens opplevelser til sin kone og sine to sønner, Aleksander og Rufus. Å bære Jesu kors gjorde mer enn å endre på Simons planer. Det endret hans og familiens liv. Skrif-

ten gjengir navnene på hans to sønner (Mark 15, 21), noe som antyder at de var velkjente da Markus skrev sitt evangelium. En annen henvisning til en Rufus byr på andre interessante muligheter. Apostelen Paulus hilser til en Rufus i slutten av sitt brev til romerne: «Hils Rufus, herrens utvalgte, og hans mor, hun har vært som en mor også for meg» (Rom 16, 13). Kristi kors hadde trukket til seg nye disipler.

Jeg har også møtt Jesus. Hans kors har forandret mitt liv. Selv om jeg av naturen var død i min synd og en fiende av Gud, stanset Jesus meg og fikk meg til å se verdien av hans kors. Han har utvalgt meg til å være hans disippel nå, i denne tid og på dette sted, akkurat som han har utvalgt tusenvis av andre til å være hans disipler. Når jeg foretar denne åndelige vandringen sammen med ham ut av Jerusalem til Golgata, vet jeg at jeg må dele min frelser med andre, særlig mine familiemedlemmer. Jeg kan ikke se hvordan Jesus blir korsfestet og samtidig forbli uberørt og uforandret. Min vandring med Jesus fortsetter hver dag. Alle troende vandrer med ham hver dag. Han lover å være med oss uansett hvor tunge våre daglige kors er.

BØNN: Herre Jesus, du har stanset meg på min vei til helvete, vendt meg helt om og gjort meg til din disippel. Du gir meg også gjerninger å utføre for deg, og iblant har du bedt meg lide fordi jeg er din disippel. For deg er disse to små kors å bære. Jeg vil vandre med deg hver dag i mitt liv, men jeg blir så sliten langs veien. La ditt kors gi meg kraft til å tjene deg. La din lidelse og din død for meg gi meg ork og vilje til å følge deg hver dag. Amen.

32. Et frivillig offer

De førte Jesus ut til et sted som heter Golgata, det betyr Hodeskallen. De ville gi ham vin med myrra i, men han tok ikke imot den. Så korsfestet de ham og delte klærne hans mellom seg ved å kaste lodd om hva hver skulle få. Det var den tredje time de korsfestet ham. Innskriften med anklagen mot ham lød: «Jødenes konge». Sammen med ham korsfestet de to røvere, en på høyre og en på venstre side av ham. (Mark 15, 22-27)

Prosesjonen dro gjennom portene ut av Jerusalem. Den gikk sakte oppover en liten kolle i nærheten. Der spredte toget av folk seg utover Golgata som maur på toppen av en sandhaug. Hver gruppe med soldater tok sin fange til den pålen der han skulle korsfestes. Kapteinen bjefet sine ordre til soldatene, og de adlød.

De tilbød hver dødsdømt å drikke vin blandet med myrra. Det var en bitter drikk ment å skulle bedøve nervene på dem som skulle korsfestes. Hvorfor? Disse romerske veteraner hadde en vanskelig oppgave å utføre. De skulle strekke ut fangens armer på tverrbjelken og holde dem fast til naglene hadde festet dem til treet. Siden skulle de løfte opp tverrbjelken og feste den til pålen. Deretter skulle de holde fast fangens ben, slik at de kunne spikre dem fast på korset. Man brukte nok rep for å gjøre det hele lettere. Tenk hvilken kamp! Det krevdes rå styrke for å betvinge en mann som skulle henrettes. Drikken gjorde det litt lettere. Forbrytere ble lettere å håndtere. Romerne brydde seg ikke om de dømte kjente smerte. De var bare interesserte i å fullføre sin plikt – å korsfeste forbrytere.

De tilbød Jesus drikken, men han ville ikke ta imot den. Soldatene skulle ikke få noe bry med Jesus. Han skulle ikke kjempe imot for å slippe det uunngåelige. Han stod i dramatisk motsetning til de to andre som ble henrettet samme dag. De forbannet soldatene, spyttet på dem, kjempet for å komme unna naglene, forsøkte til og med å bite soldatene og gav fra seg fæle angstskrik

når hammeren drev naglene gjennom deres hender og inn i treet. De kjempet for livet. De grep etter noen flere sekunder med liv, selv om de stod ansikt til ansikt med den visse død. Jesus var annerledes. Han behøvde ikke den sløvende drikken. Han ofret sitt liv. Han kjempet ikke, forbannet ikke, protesterte ikke.

Det var bare en gang han protesterte. Da han stod bundet innfor Annas, refset han øversteprestens tjener etter at han hadde gitt ham det første slaget under hans lidelse. Han hadde bedt Peter slutte med sitt ville forsvar i hagen. Han hadde sagt til disiplene og de andre at han kunne sende bud på tolv legioner engler om han ville. Han hadde svart sannferdig på Kaifas' og Pilatus' spørsmål. Han hadde ikke gjengjeldt romernes og jødernes vold med like for like og gjort motstand. Han tok frivillig imot sin lidelse og død.

Han viste i fullt mål sin kjærlighet til dem som var bekymret for synd og død i denne verden. Omkring klokken ni om morgenen, mens morgensolen holdt på å stige opp på himmelen, strakte han den ene armen ut og lot soldatene spikre fast hånden til korset. Siden strakte han ut den andre armen, så soldatene kunne spikre fast den andre hånden. Til slutt spikret de fast føttene også, etter at de hadde løftet tverrbjelken opp og satt den på plass. Han ble korsfestet uten å gjøre motstand mot de romerske soldatene.

Så høyt elsket han oss! Så høyt elsket han meg! Han begynte frivillig sin vandring til Jerusalem. Han visste akkurat hva som ventet ham ved reises slutt. Han fortalte disiplene eksakt hva som skulle skje. Han var ikke tvunget til å gå til Jerusalem, men han gikk likevel. Det var alle oss han tenkte på. Han strakte ut sine armer og døde for oss.

Vi er alle fanger i dødsskyggens dal. Vi kan ikke komme unna døden. Vi er også fanger av synden, bundet i vår jakt etter rikdom og makt og av vår nytelseslyst. Vi kan ikke komme fra den straffen vi fortjener eller gjøre godt igjen ett eneste ondt og bittert ord eller en eneste ond tanke. Det er bare Jesus som kan befri oss. Han visste at det ikke fantes noen annen måte å utslette synden og tilintetgjøre straffen for den. Gjennom frivillig å holde ut korsfestelsens smerte, reddet han oss fra synden og åpnet den eneste veien ut av smertens, ulykkens og dødens mørke dal.

Soldatene hadde ingen anelse om hva som hendte på Golgata. De spilte spill, spiste mat de hadde tatt med seg fra forlegningen og delte byttet. Men de merket forskjellen på Jesus og de andre. Jesus var et beredvillig offer,

korsfestet mellom to røvere. Forskjellen skulle ikke gå upåaktet hen for offiseren som hadde kommandoen. Men selv om de romerske soldatene ikke forstod det, var Jesus et frivillig offer for verdens synder. Fordi han elsket verden, gav Gud sin Sønn. Alle som tror på ham, skal få evig liv. Jeg tror og ber Gud bevare meg i en sterk tro midt i alle livets prøvelser, slik at jeg får ta imot den lønn som Jesus har skaffet meg og hele verden.

BØNN: Uten å klage gikk du, Herre Jesus, ut av Jerusalem til Golgata. Frivillig strakte du ut dine armer så de kunne spikre dem fast på korset. Du tenkte på meg, Herre, du gjorde det for meg. Du ble løftet opp for at jeg skulle få forlatelse. Rett mitt blikk mot ditt kors, Herre, slik at det i gode og onde dager viser meg til himmelen. Amen.

33. Nagler, krone, kors

Så førte de Jesus bort. Han bar selv sitt kors og gikk ut til det stedet som heter Hodeskallen, på hebraisk Golgata. Der korsfestet de ham, og sammen med ham to andre, en på hver side og Jesus mellom dem. Pilatus hadde skrevet en innskrift og satt på korset. Den lød: Jesus fra Nasaret, jødenes konge. Mange av jødene leste denne innskriften, for stedet der Jesus ble korsfestet, lå nær byen, og innskriften var på hebraisk, latin og gresk. Jødenes overprester sa da til Pilatus: «Skriv ikke jødenes konge, men at han sa: Jeg er jødenes konge.» Pilatus svarte: «Det jeg skrev, det skrev jeg.» (Joh 19, 17-22)

Jødene hadde lyktes. De hadde bestemt seg for å drepe Jesus siden han hadde oppvekket Lasarus fra graven. De hadde kommet fram til at en mann måtte dø for at den jødiske staten skulle bevares. Deres sammensvergelse hadde oppnådd sin hensikt. De ville gripe Jesus i fravær av de store folkemassene som hadde møtt ham på palmesøndagen. De hadde fått uventet hjelp av en av Jesu disipler. Før det kunne samles noen folkemengde til støtte for Jesus, hadde de selv skaffet til veie en mengde mennesker som krevde hans død. Romerne og Pilatus hadde blitt innblandet i sammensvergelsen, og det betydde at jødene ikke hadde gjort sine hender urene med en skitten henrettelse. Romerne gjorde det. Det var nesten perfekt.

På torsdagskvelden etter påskemåltidet hadde jødene og noen romerske soldater fulgt med Judas til en rolig hage rett utenfor Jerusalems bymurer. Judas visste at Jesus skulle være der med sine disipler. Han gikk ofte dit på vei ut fra byen. Bevæpnet med sverd, stokker og fakler hadde de avbrutt Jesus i hans bønner og arrestert ham. Folkemassene som jødenes ledere hadde fryktet, var borte. De som hadde kommet for å feire påsken, var sammen med familie og venner. I hele Jerusalem hadde pilegrimene avsluttet påskemåltidet og gått og lagt seg. I Getsemane-hagen hadde troppen som ble sendt for å arrestere Jesus, bundet ham og ført ham gjennom de mørke og stille gatene til Kaifas' borg.

De styrtet inn på gårdsplassen foran borgen omkring klokken 2.00 om

natten. Mens byen sov, ble Jesus først ført fram for Annas og deretter for Kaifas. Da øverstepresten satte Jesus under ed, sa han sannheten og bekjente at han var Kristus, Guds Sønn. I sin opprørthet over Jesu svar, rev Kaifas i stykker sine egne klær og forkynte at Jesus var skyldig til å dø. De hadde ingen grunn til å fortsette: Jesus hadde sagt at han var Messias og Guds Sønn. Soldatene mishandlet Jesus og holdt ham bundet til det begynte å lysne av dag. Da hanen innvarslet det første dagslyset, førte de Jesus fram for Rådet. De måtte felle dommen en gang til i dagslys for å offentliggjøre det hele. Forhøret tok alt i alt omtrent femten minutter. De dømte ham til døden en gang til.

Deretter forlot de øversteprestens borg og toget med Jesus gjennom Jerusalems tomme gater til Pilatus' gårdsplass. De som hadde feiret påskelamshøytiden i Jerusalem stod ikke tidlig opp dagen etter festen. Det var bare et fåtall som la merke til oppstyret i gatene. Men jødenes ledere hadde planlagt disse hendelsene og fått en flokk av sine egne folk til å stå framfor Pilatus og rope at Jesus måtte dø. Pilatus ventet allerede på dem. Rettsforhandlingene hans begynte i grålysningen, og jødene hadde sagt til ham at de skulle komme dit med Jesus for å få ham dømt. Mellom klokken 7.30 og 8.00 hadde jødene fått Pilatus' ordre om at Jesus skulle korsfestes.

De hadde lyktes. Ingen andre mennesker enn dem de selv hadde hisset opp til å kreve Jesu død, hadde kommet til rettergangen. Før byen hadde våknet til liv dagen etter påskelamshøytiden, hadde Jesus blitt dømt og ført bort for å henrettes. Simon var en av dem som hadde begynt å komme tilbake til byen, men allerede ved nitiden var Jesus spikret fast til korset utenfor Jerusalem. Hva jødene angikk, var det for sent for noen eller noe å endre på hendelsesforløpet. De kunne til og med si at om Jesus var Messias, så ville ikke Gud ha tillatt at romerne korsfestet ham.

Det var nesten perfekt. Det eneste svake punktet var den innskriften Pilatus hadde latt sette opp på Jesu kors. Der stod det «Jesus fra Nasaret, jødenes konge». Det var kanskje Pilatus' måte å peke nese mot jødene på. Deres ledere ville endre på oppslaget. Folket som begynte å vende tilbake til byen, skulle ikke få lov å tro at Jesus var Davids sønn, jødenes konge. Nei, Jesus hadde bare sagt at han var jødenes konge. Og så pinlig det ville være for dem og alle jøder dersom romerne virkelig hadde henrettet deres konge. Innskriften forkynte romernes herrevelde over dem. Pilatus var den som lo

sist, og han ville ikke endre på innskriften.

Men Guds plan var perfekt. Jesus var jødernes Konge. Han var Messias og Gud Sønn, akkurat som han hadde bekjent for Kaifas. Gud hadde planlagt disse hendelsene lenge før jødernes ledere ble født. De gammeltestamentlige profetene hadde skrevet om Jesus. Sakarja skrev om Jesu inntog i Jerusalem: «Se, din konge kommer til deg. Rettferdig er han, og seier er gitt ham; ydmyk er han og rir på et esel, på den unge eselfolen» (Sak 9, 9). Jesaja skrev at han ble rammet, slått og plaget (Jes 53, 4). David skrev om soldatene som delte hans klær mellom seg (Sal 22, 19). De gammeltestamentlige skriftene er fylt med henvisninger til disse hendelsene.

Dette var Guds plan i Edens hage da han lovet at Satan skulle knuses. De mange hundre år hadde ikke endret på Guds plan. Langfredagen gikk alle hans planer i sin storslagne oppfyllelse. Guds plan var perfekt. Jesus ble korsfestet. Davids trone var et kors utenfor Jerusalem. Jesus var virkelig jødernes konge. På gresk, latin og hebraisk var det slik. Alle kunne forstå i det minste ett av disse språkene og lese innskriften. Alle trenger å få vite at Guds plan var helt og holdent gjennomført, akkurat som han hadde gitt til kjenne gjennom profetene flere hundre år tidligere.

BØNN: Herre Gud, hundrevis av år kunne ikke endre på din plan om å redde verden gjennom din Sønn, Jesus, Messias og jødernes Konge. Tusen og atter tusen år kan ikke endre på det du har gjort gjennom hans kors. La meg finne trøst i din fullkomne, uforanderlige kjærlighet til meg og den tilgivelse du gir meg i Jesus. Amen.

34. Far, tilgi dem!

Jesus sa: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.» Så kastet de lodd om klærne hans og delte dem mellom seg. (Luk 23, 34)

Jesus sa ikke mange ord under sin lidelse. Han svarte bare Annas' tjener, Kaifas, Pilatus og kvinnene på gaten. Hver gang var svaret hans kort og klart. Han sa ikke ett ord til Herodes. Han åpnet ikke munnen da soldatene spottet ham. Han led stille da de slo ham, spyttet på ham og gjorde narr av ham. Dette hadde Jesaja forutsagt: «Han ble mishandlet, men bar det ydmykt; han åpnet ikke sin munn, lik lammet som føres bort for å slaktes, lik sauene som tier når den klippes. Han åpnet ikke sin munn» (Jes 53, 7).

Romerne hadde ført Jesus til Golgata gjennom Jerusalems gater. Siden hadde soldatene spikret fast hendene hans på tverrbjelken og løftet Jesus opp på korset. Over hans hode hadde de festet en innskrift som Pilatus hadde gjort i stand, «Jesus fra Nasaret, jødernes konge». Straks soldatene var ferdige med å spikre Jesus fast på korset, kastet de seg som gribber over klærne han hadde hatt på seg. Det var en liten erstatning for den fæle jobben deres. De var der for å holde vakt når forbryterne døde. Ingen redningsmann skulle kunne komme og ta ned disse mennene fra korset. Derfor behøvde de ikke lenger sin klær. Soldatene spilte om hvordan de skulle dele klærne. Jesu kjortel var uten sømmer, vevd ovenfra og ned av noen som var glad i ham. Heller enn å dele den i fire deler, kastet de lodd om den. Til tross for at den var flekket av blod, var den et varp for en heldig soldat.

Til sist talte Jesus for første gang på Golgata. Hans ord var helt utrolige, akkurat som alle de ord han sa fra korset. Han brøt tausheten med ord om tilgivelse. Vi kunne ha ventet oss at han skulle vrenge ut av seg vrede og forbannelse over soldatene og jødernes ledere. Vi ville ha forventet oss å høre sinte og bitre ord om vi tenker på hva vi selv ville ha gjort i samme situasjon. Vi ville ha ønsket å ta igjen og forsøke å hevne oss. Jesus tilgav.

I Getsemane hadde Jesus bedt sin himmelske Far om en annen utvei, et annet beger, men Jesus kunne ikke fullbyrde sitt oppdrag på noen annen måte. Jesus var overbevist om at hans korsfestelse og død var hans himmelske Fars vilje. Forholdet mellom Far og Sønn forble sterkt på Golgata. Jesus bad sin himmelske Far om å tilgi dem som hadde utsatt ham for en så forferdelig straff.

Jeg har vandret med Jesus i mange år. Åndelig har jeg vandret med ham opp til Jerusalem hvert år under fasten og hver gang jeg har lest eller hørt lidelseshistorien. Jeg har hatt behov for pilegrimsreisen til korset om og om igjen når jeg har sørget over synd, tvil og nederlag. I mitt fordervede hjertes ødemark har jeg tråkket en tydelig sti til korset. Om og om igjen har jeg gått til Golgata for å få trøst og kraft.

Det er så mange hendelser og tanker som fører meg til Jesu kors. Mange ganger har jeg vandret til Golgata for å få høre disse ord: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.» Jeg synes det er vanskelig å tilgi andre. Når jeg lider urett, vil jeg ta igjen. Jeg blir såret av andres uvennlige ord, og min første reaksjon er å være like uvennlig igjen. Når andre gjør ting for å såre meg, vil jeg ta igjen. Hevn! Mitt syndige, menneskelige hjerte er impulsivt og får utbrudd ved den minste anledning. Så jeg trenger å gå til Golgata og lytte til disse Jesu ord: «Far, tilgi dem.»

I yrkeslivet kan vi bli utsatt for hensynsløs og ondsinnet sladder, og andre kan angripe oss åpent eller i hemmelighet, gi oss uberettiget kritikk, dolke oss i ryggen, eller vende seg mot oss bare fordi vi utfører jobben vår. Jeg vet det, for jeg har ofte merket det. Hver eneste gang må jeg gå tilbake til Golgata og høre Jesu ord. Det er umulig å tilgi uten hans ord. Om han kan tilgi, da kan jeg også. Uansett hva andre måtte gjøre mot meg, er det ingenting mot det som Jesu fiender gjorde mot ham. Gud vil jo at jeg skal beskytte meg mot dem som gjør ondt, men i mitt hjerte bor det tilgivelse, ikke bitterhet eller ønske om hevn. Det er Jesu ord som får i stand denne forandringen i meg.

Jeg må gå veien til Golgata når jeg kommer hjem fra jobben også. Ekteskap uten tilgivelse blir en bitter kamp. De sårene som ektefeller påfører hverandre, er særskilt smertefulle. Men sårene i ekteskapet kan helbredes gjennom tilgivelse og kjærlighet. Jeg har funnet det nødvendig å gå til Golgata og høre Jesu ord: «Far, tilgi.» Ettersom han har tilgitt meg alt jeg har gjort og kan tilgi andre som har gjort feil, får jeg kraft til å tilgi.

Sørgelig nok må jeg gå til Golgata og høre disse ord når jeg har arbeidet i Guds hus også. Kristne har sin onde natur fortsatt. De blir ingen fullkomne helgener i dette livet. De er noen ganger ondskapsfulle, ufølsomme, maktlystne og egoistiske. Deres ord og gjerninger avslører at de trenger tilgivelse. Når andre gjør noe galt mot meg i Guds hus, går jeg enda en gang til Golgata og lytter: «Far, tilgi dem.»

BØNN: Himmelske Far, du har tilgitt meg alt hva jeg har gjort. Alle syndige ord, tanker og gjerninger har blitt renset gjennom Jesu blod. Så jeg ber ofte som Jesus har lært meg: «Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere», men å tilgi andre er ikke lett. Virk i mitt hjerte, slik at jeg villig og med glede tilgir andre. Tilgi meg min hevnlust og hjelp meg å overvinne den gjennom å trekke meg tilbake til Jesu kors, slik at jeg kan tilgi som han gjorde. Amen.

35. Stig ned av korset!

Sammen med ham ble også to røvere korsfestet, en på høyre side og en på venstre. De som gikk forbi, ristet på hodet og spottet ham: «Du som river ned templet og bygger det opp igjen på tre dager! Frels nå deg selv, hvis du er Guds Sønn, og stig ned av korset!» På samme måte gjorde også overprestene narr av ham sammen med de skriftlærde og de eldste, og de sa: «Andre har han frelst, men seg selv kan han ikke frelse. Han er jo Israels konge; nå kan han stige ned av korset, så skal vi tro på ham. Han har satt sin lit til Gud; la Gud redde ham nå, om han har ham kjær. For han sa at han var Guds Sønn.» Også røverne som var korsfestet sammen med ham, hånte ham på samme måte. (Matt 27, 39-44)

Pilatus ville ikke forandre innskriften over Jesus. Øverstepresten hadde bedt Pilatus endre på ordlyden slik at den bare gjengav en påstand fra Jesus, ikke et faktum fastslått i rettergangen. Pilatus ville ikke endre på den. Der stod det: «Jesus fra Nasaret, jødenes konge.» Kanskje ville Pilatus provosere jødenes ledere og få siste ord i denne henrettelsen. Korsfestelsen av Jesus og innskriften på korset fremhevet den romerske makten over jødene, og formuleringen vakte uten tvil anstøt hos de mest nidkjære jødene. Men ordene avspeilet virkeligheten. Jødene var dominert av Roma, og Jesus var jødenes konge. Jødenes ledere motsatte seg begge disse tankene.

Jesus hadde skuffet dem. De ventet seg en mektig konge som kunne løse alle tenkelige problemer. De ville ha en konge som kunne gi dem mat. Da Jesus hadde mettet fem tusen med fem byggbrød og to små fisker, ville folkemengden gjøre ham til sin konge (Joh 6, 10). Da ville de ha hyllet ham som sin konge hver gang han helbredet deres syke og fikk lamme til å gå. Om han hadde vervet en hær og kjempet mot romerne, skulle de ha fulgt ham i striden. Men Jesus hadde ingen hær. Om han hadde vært den slags konge, ville hans tjenere ha gjort motstand, sa Jesus til Pilatus. Jødene ville

ha en konge som kunne gjøre livet på jorden smertefritt, lykkelig, fredelig og uten noen problemer. De ville at Jesus skulle gjenopprette et paradys på jorden, der rettferdighet, fred og ære skulle være kjennetegn på det herlige, fullkomne rike.

De ville ikke ha en sannhetens og livets fyrste. Hver gang Jesus hadde minnet dem om deres synd, hadde de blitt forbitret. Han hadde sagt til dem: «Ve dere, skriftlærde og fariseere! Dere hyklere! Dere gjør beger og fat rene utvendig, men innvendig er dere fulle av griskhet og begjær. Du blinde fariseer! Rens først begeret innvendig, så blir også utsiden ren» (Matt 23, 25-26). De hadde avvist Jesus da han vekket opp Lasarus fra de døde, og senere hadde de stått ikke bare ham etter livet, men også Lasarus. De hadde protestert da den lamme mannen ble firt ned gjennom taket og Jesus tilgav ham hans synder. Foregående mandag og tirsdag hadde de forsøkt å skape mistro mot ham når han underviste i templet. På torsdagsnatten hadde de dømt ham til døden da han sa at han var Messias og Guds Sønn. På fredagen korsfestet de ham.

Korsfestelsen fant sted rett utenfor Jerusalems murer. I den tidlige morgensolen hang Jesus og de andre på sine kors til allmenn beskuelse. Det var også en del av korsfestelsen. Romerne ville at alle skulle se hva ulydighet og opprør medførte. Disse korsene stod som så mange andre i det romerske imperiet som blodige plakatannonser og gav uttrykk for romersk makt og rett. Mange som kom inn til byen for å ofre om morgenen og delta i de usyrede brøds høytid, skulle passere korsene og lese innskriften over Jesus.

De som forkastet Jesus som sin konge, hånte og drev gjøn med ham når de gikk forbi. De så ikke lenger enn til korset, blodet, naglene, soldatene og Pilatus' formulering. Det var umulig for dem å se en soning for synd og en himmelsk far som ofret sin Sønn. De forkastet dette. De så en hjelpeløs mann som åpenbart ikke kunne komme seg ned fra korset. Som så ofte skjer, angrep de den svake.

«Stig ned av korset.» Ja, om Jesus hadde villet opprette et jordisk kongerike, så skulle han ha kommet ned. Men han hadde kommet for å vinne tilgivelse og åpne døren til himmelen. Ettersom han hadde kommet for å utføre sin himmelske Fars oppdrag å gjenløse hele verden, steg han ikke ned av korset. Disse jødernes ord kom fra hjertene og sinnene som så en annen Jesus enn den jeg ser. Jeg ser sannhetens og livets konge som lider for

å vinne tilgivelse for synden en gang for alle. De så en fiende som gikk mot en stygg og sikker død. De hånte ham og oppfordret ham til å stige ned. Jeg priser og takker ham for at han ikke steg ned av korset. Ingen av dem så døren til paradiset stå åpen. Det gjør jeg. Senere var det i alle fall en av dem som hånte Jesus, som også så lenger og fikk skue inn i paradiset. Men på dette tidspunktet hånte og latterliggjorde de fleste jødernes konge.

Jeg tror ikke at disse jødene var annerledes enn mennesker i dag. Det er så mange som i dag ville ha fulgt Jesus dersom han hadde ordnet opp i de flokete situasjonene vi lever i. De vil ha en konge og frelser som kan gjøre jorden smertefri, glad, fredfull og uten problemer. Om Jesus eller hans etterfølgere ville skape en idealverden der rettferdighet, fred og ære råder i et fullkomment rike, da skulle disse menneskene hilse ham som konge. Når Jesu ord anklager mennesker for grådighet, umoral, vrede, begjær og falske hjerter, blir det for mye. Så de avviser ham. Siden håner og latterliggjør de Jesu etterfølgere som snakker om tilgivelse og evig liv i himmelen. De fleste vil fortsatt at Jesus skal komme ned fra korset og bli en mektig jordisk konge som utsletter alle problemer fra jorden. Jeg nøyer meg med å se Jesus på korset der han utsletter alle mine synder og åpner himmelens port for meg.

BØNN: Jesus, himmelens konge, jeg priser og takker deg for din lidelse og død på Golgata. Du elsket meg nok til å bli hengende på korset og fullbyrde ditt frelsesverk. La ditt kors styrke min tro når verden latterliggjør og håner meg fordi jeg er din disippel, slik at jeg forblir trofast mot deg. Fest mitt blikk på ditt kors og tilgivelsen og livet som det gir. Amen.

36. Nei, Judas, nei!

Men da Judas, han som hadde forrådt ham, så at Jesus var blitt dømt, angret han og gikk tilbake til overprestene og de eldste med de tretti sølvpengene og sa: «Jeg syndet da jeg forrådde en uskyldig og sendte ham i døden.» «Hva angår det oss?» svarte de. «Det blir din sak.» Da kastet han pengene inn i templet, og gikk deretter bort og hengte seg. (Matt 27, 3-5)

Da Jesus ble korsfestet klokken ni på fredagsmorgenen, var det omtrent sju eller åtte timer etter at Judas hadde hilst Jesus med et kyss i Getsemane. I mørket en gang etter midnatt hadde Judas vist vei for soldatene til hagen slik at de kunne gripe Jesus. Da de hadde bundet ham og ført ham til Kaifas' bolig, flyktet de andre elleve disiplene inn i mørket. Johannes og Peter hadde stanset opp og samlet mot og forsiktig fulgt etter folkemengden. Judas hadde nok gått med foran i flokken til de kom fram til huset. Kanskje fikk han sine tretti sølvpenger da Jesus hadde blitt overlevert.

Fra det øyeblikket skjedde alt raskere og på en annen måte enn Judas hadde ventet seg. Før daggry ble Jesus dømt til døden for gudsbespottelse. Rett etter daggry ble han overgitt til Pilatus som utstedte ordren om at han skulle korsfestes. Jesus ble ført ut av Jerusalem og ble korsfestet klokken ni. Judas må ha spurt seg selv hva han hadde gjort. Innbilte han seg at Jesus skulle komme ned fra korset? En gang mellom arrestasjonen i hagen og Jesu død kom alt Judas hadde gjort, over ham. Jesus hadde forutsagt hans forræderi: brødet som ble dypet i den øvre salen, kysset og Jesu ord til ham i Getsemane.

Judas var skyldig. Han visste det. Han var fanget i sin synd, uten mulighet til å flykte, uten noen rimelig forklaring og uten unnskyldning. Da han kom til øverstepresten og de eldste, sa han dette: «Jeg syndet da jeg forrådde en uskyldig og sendte ham i døden.» Han var slått av dyp anger over det uhyggelige han hadde gjort. Han kunne ikke lyve om det. Altfor mange hadde sett ham. Han kunne ikke gjemme seg til alt var over, det tillot ikke

hans samvittighet. Han kunne ikke flykte til en avsides plass, for han kunne ikke flykte fra den skyld han kjente inne i seg. Hvor han enn tok veien, ville han bære med seg minnet om sitt forræderi. Dessuten var ikke tretti sølvpenger nok til å kjøpe seg en sikker flukt eller et nytt liv et annet sted.

Pengebegjæret hans hadde ført ham til fortvilelse. Judas sørget over sin synd, men kunne ikke finne noen løsning. Korset minte ham om hans forræderi. Han så ikke tilgivelsen i Jesu blod. I motsetning til røveren så han ikke veien til paradiset åpen ved korset. Han trodde ikke at Jesus kunne hjelpe ham. Judas trodde at han var hinsides all hjelp. Han kunne ikke tenke seg at Gud kunne hjelpe ham. Han kunne ikke håpe på Herren. Han kunne ikke vende sitt tunge hjerte til Herren. Han stengte ute alle bibelsteder han hadde lært seg, og han slo igjen døren for Jesu ømme ord før de nådde hans hjerte. Han hadde hørt Jesus si: «Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile» (Matt 11, 28). Men hans hjerte vendte seg ikke til Jesus.

For en tragedie! Judas valgte noe som lignet en løsning. Han kastet pengene inn i templet og tok sitt eget liv. Men det var ingen løsning. Jeg tenker på Judas nå og hvilke tanker som må plage ham i helvete. Han hadde vært så nær Jesus. Judas hadde hørt Jesu ord, sett hans under, vandret og snakket med ham som de andre disiplene. Kysset i Getsemane plaget Judas og skal gjøre det i all evighet. Om han kunne, ville han gå tilbake og endre på alt og skrive om historien. Men det kunne han ikke. Han så jo bare en løsning. Han så ikke den løsningen som Jesus gav, tilgivelsen som Jesus vant på korset for alle mennesker inkludert Judas.

Når Jesu disipler vandrer gjennom livet, er veien full av hindringer. Noen av dem lærer vi oss å gå rundt. Andre kan vi kravle oss over. Atter andre kan vi løse. Når våre egne feil skaper problemer som vi ikke kan løse, føler vi anger og skyld. Noen ganger kan vi ikke gjemme oss eller lyve oss fra saker eller gå tilbake og endre på det som har hendt. Vi sitter fast i våre synder og vår utilstrekkelighet. Å vende seg bort fra Jesus og Gud er ingen løsning, hvor dyp smerten enn er og hvor uoverstigelige problemene er. Jesus renser fra all synd, til og med de mest avskyelige. Han lover å gi oss den løsningen vi trenger i rett tid.

Anger er svaret på alle disiplers synder. Jeg får samvittighetskvaler når jeg tenker på hvor ofte jeg som disippel av Jesus har mislykket meg å være et

forbilde for andre. Jeg kan ikke ta tilbake ett eneste vondt ord. Jeg har ofte lenget etter å kunne rekke ut hånden og fange mine ord før noen kan høre dem, men det går ikke. Ikke heller kan jeg skru klokken tilbake så en eneste selvisk eller grådig gjerning blir ugjort. Jeg står ved korset like skyldig som Judas, men jeg vet at jeg er tilgitt og elsket av Jesus. Hvor stor min synd enn er, så har Jesu blod rensket den bort. I tro klamrer jeg meg fast ved hans tilgivelse og får i den kraft til å bli en bedre disippel.

BØNN: Når jeg kjenner at det ikke finnes noe håp og ingen hjelp, Herre, befri meg da fra min følelse av hjelpeløshet. La meg ikke synke ned i fortvilelse. Virk i mitt hjerte gjennom ditt ord, slik at jeg finner trøst og kraft i din kjærlighet og tilgivelse. Når alt synes mørkt og jeg er forskrekket, rekk da ut din kjærlige hånd og dra meg opp fra mitt åndelige mismots avgrunn. Omslutt meg med din kjærlige omsorg, slik at jeg får kraft til å fortsette. Amen.

37. Mor Maria

Ved Jesu kors stod han mor, morens søster, Maria som var gift med Klopas, og Maria Magdalena. Da Jesus så sin mor og ved siden av henne den disippel han hadde kjær, sa han til sin mor: «Kvinne, det er din sønn.» Deretter sa han til disippelen: «Det er din mor.» Fra den stund tok disippelen henne hjem til seg. (Joh 19, 25-27)

Johannes så alt sammen. Han hadde fulgt etter folkemengden fra Getsemane og uhindret gått inn til øversteprestens embetsbolig ettersom han var en bekjent der. Han hadde fulgt etter Jesus til Pilatus' gårdsplass i det tidlige morgenlyset. Da Jesus hadde blitt dømt, fulgte Johannes etter den soldatstyrken som førte Jesus ut av byen til Golgata. Han hadde sett da soldatene korsfestet Jesus og de to røverne. Siden ser det ut som om han hadde vendt tilbake til Jerusalem og tatt med seg Maria og de andre kvinnene til korset. Kanskje hadde han et hjem i Jerusalem der kvinnene hadde ventet på ham.

En av kvinnene var Johannes' mor, Salome. De to andre Mariaene var også der, Maria Magdalena og Maria som var Klopas' hustru. Noen har spekulert på om Klopas var bror til Jesu stefar Josef. Disse kvinner var Jesu disipler og sørget for hans behov under hans gjerning her på jorden. De hadde kommet med ham opp til Jerusalem denne siste gangen. Deres ferd gikk til korset.

Vi blir ikke forundret over at de ville være med ved hans død. Ettersom Johannes stod der med dem, virker det som om det var han som hadde tatt dem med til korset. Det var på en måte en dyster familiesamling som stod og holdt dødsvake. Lik tusentalls andre familier gjennom århundrene samlet de seg rundt et elsket menneskes dødsleie og ventet på det siste åndedraget. Hvilken hjertesorg! Deres tårer og hulking kom fra dypt sårede hjerter. De var hjelpeløse. De kunne ikke endre på noen ting. De stod nær korset og så på.

Jesus så at de stod der. Da han så sin mor og Johannes, den disippel han elsket, talte han. Han sa: «Kvinne, det er din sønn.» Han tiltalte henne ømt, men uten å nevne hennes navn, og han overlot henne i Johannes' omsorg. Han overlot ingenting til uvisshet, men vendte seg også til Johannes: «Det er din mor.» Både Maria og Johannes forstod tydelig hva Jesus mente. Fra den stund tok Johannes ansvar for Maria. Han tok henne hjem til seg. Det kan hende at Johannes og Maria etter Jesu forskrift forlot Golgata sammen og tause gikk tilbake til Johannes' hjem mens de andre kvinnene ble igjen for å vente på at døden skulle inntreffe. Etter at Johannes hadde tatt med seg Maria hjem, gikk han tilbake til korset for å våke sammen med sin mor Salome og de to andre Mariaene. Da døden senere kom til Jesus, stod de der og så på avstand.

Min vandring opp til Jerusalem fører også meg til korset. Gjennom evangelieforfatternes ord kan jeg se og høre hva som hendte på Golgata. Jeg kan leve meg inn i at jeg står der sammen med Johannes og kvinnene. Rundt omkring meg håner og spotter overprestene Jesus på korset. Soldatene stemmer også i og drikker sikkert for mye billig vin mens de holder vakt ved de tre korsene.

Når jeg hører Jesu ord og ser hvordan Johannes tar hånd om Maria, Jesu mor, fylles jeg av beundring for Johannes. Han var der. Ingen av de andre disiplene blir nevnt ved korset, bare Johannes, den disippel som Jesus hadde kjær. Jeg beundrer Johannes for hans ro og mot. Han var nærmest Jesus i den øvre salen, og han forble nær Jesus til tross for faren.

Jeg beundrer ham også for den kjærlighet han viste ved korset. Kjærlighet var ikke noe tomt ord for ham. For Johannes innebar kjærlighet at han skulle være hos Maria i nødens stund. Kjærlighet betydde medlidenhet med henne, selv om hans eget hjerte også holdt på å briste. Kjærlighet betydde å ta hånd om en kvinne han hadde lært å kjenne og respektere.

Denne gripende stunden ved korset sier enda mer om Jesus enn om Johannes eller Maria. Jesus viste hva kjærlighet betyr. Han sørget for sin familie like til det siste. Maria hadde ingen mann eller noen annen som tok hånd om henne. Josef var død. Jesus overlot ikke moren til sin skjebne. Han sørget for at hun hadde den omsorg hun trengte. Legg merke til hvilken tiltro Jesus hadde til Johannes. Herren kunne ha sørget for sin mor på tusen andre måter, men hans omsorg og kjærlighet gikk gjennom Johannes' menneskelige hender.

Ved korset lærer jeg meg at kjærlighet ikke er et ord eller en følelse. Det er handling. Jesus betrodde sin mor til Johannes. Den disippel Jesus elsket, tok med seg Maria og tok hånd om henne i sitt eget hjem. Til oss som er hans disipler, har Jesus betrodd omsorg for andre. Vi skal ta hånd om våre familier og våre medkristne. Jeg er en Jesu disippel, og som hans disippel skal jeg elske andre. Ved korset lærer jeg meg en annen lekse om kjærlighet. Jesu kors gir meg vilje til å elske og kraft til å handle etter mitt ønske om å elske andre.

BØNN: Herre, du har betrodd meg familiemedlemmer å ha omsorg for. De er spesielle skatter som du ber meg elske alle mine dager. Herre, hjelp meg å elske dem slik som du elsker meg. Gi meg anledning til å vise min kjærlighet gjennom å vise medlidenhet og omtenksomhet med det jeg gjør. Herre, du lar også mange andre komme inn i mitt liv. Fyll meg med din kjærlighet slik at jeg kan elske dem og vise dem medfølelse når de møter uro, frykt, usikkerhet og bekymring. La din omsorg for andre i denne verden gå gjennom mitt menneskelige hjerte og mine menneskelige hender. Amen.

38. I dag, i Paradis

En av forbryterne som hang der, spottet ham også og sa: «Er ikke du Messias? Frels da deg selv og oss!» Men den andre bebreidet ham og sa: «Frykter du ikke Gud, enda du har samme dom over deg? For oss er dommen rettferdig, vi får bare igjen for det vi har gjort. Men han har ikke gjort noe galt.» Og han sa: «Jesus, husk på meg når du kommer i ditt rike!» Jesus svarte: «Sannelig, jeg sier deg: I dag skal du være med meg i Paradis.» (Luk 23, 39-43)

Jødenes konge! Hele den lange morgenen førte disse ordene med seg latter, kaldflir og spott mot Jesus. Soldatene skrøt av at de hadde korsfestet jødenes konge. For en vits at denne blodige, dømte mannen var en konge. De som bare var flyktig bekjente av ham, kjente ham kanskje ikke en gang igjen. Overprestene og jødenes skriftlærde forsikret seg om at alle forstod Pilatus' spøk. De hånte og latterliggjorde ham som Kristus: «Andre har han frelst, men seg selv kan han ikke frelse!» (Mark 15, 31). Selv de to forbryterne ble med i det høylytte og støyende koret.

Innskriften over Jesu hode tilkjennegav at han virkelig var «jødenes konge». Likevel kjempet ikke soldatene mot dem som protesterte på hans henrettelse. Da romerne hadde ført Jesus ut av Jerusalem, fantes det på gatene kvinner som sørget over hans dom. Hans etterfølgere hadde ikke lagt seg i bakhold mot de romerske soldatene for å prøve å redde sin konge. Bare hans familie og et fåtall andre hadde kommet til Golgata, og de iakttok stille det som hendte. Jesus hadde avvist smertelindringen som romerne hadde budt ham. Han hadde ikke forbannet eller truet soldatene. Da de spikret ham fast på korset, bad han om at de måtte få tilgivelse. Han led som en konge, modig og verdig. Han var ikke som romerne, overprestene og røverne. Han var større og edlere enn noen av dem. Han bar sin uskyld som den konge han var, og utholdt smerten uten å klage.

Alt dette gjorde inntrykk på en av de mennene som hadde blitt korsfestet sammen med Jesus. Da han først var blitt spikret fast på korset, hånte også han Jesus. Begge røverne hadde spottet Jesus. Men den Hellige Ånd virket på denne røverens hjerte gjennom alt han hørte og så. En gang i løpet av morgentimene endret han sin oppfatning av Jesus. Han sluttet å forulempe ham. Siden irttesatte han sin medforbryter, som fortsatte å håne Jesus.

Den angrende røveren forstod hva som mentes med Jesu kongerike. Jesus var virkelig jødernes konge, men han var ikke som den romerske keiseren Herodes, eller som Pilatus. Etter alt det røverens naturlige øyne kunne se, var Jesus ikke en konge som hadde et kongerike. Men den Hellige Ånd hadde åpnet hans øyne, slik at han så lenger enn til soldatene, jødernes ledere og korset. Jesus var himmelens konge. Det var derfra han kom. Han var konge over alle ting.

Røveren bekjente Jesus som sin Herre. Først var han skremt av dette. Denne kongen var uskyldig, men det var ikke han. Han fortjente å henrettes. Det gjorde ikke Jesus. Den angrende røveren visste at enda verre straff ventet ham etter at korsfestelsen var over. Han fortjente Guds dom over sine gjerninger når dette livet var slutt. Han kjente sin skyld og vendte seg mot Jesus. Bare kongen som hadde blitt korsfestet sammen med ham, kunne hjelpe. Han kunne åpne himmelens port. Så mannen bad: «Jesus, tenk på meg når du kommer i ditt rike.»

Jesus svarte med et løfte som bare himmelens konge kan gi: «I dag skal du være med meg i Paradis.» Ingen som bare er menneske, kunne gi et slikt løfte. Bare jødernes konge kunne love noen en plass i hans evige rike. Innen noen få timer skulle de alle tre være døde, først Jesus, og siden de to andre. Etter dagens lidelse skulle denne røveren komme inn i himmelen. «I dag», sa Jesus. Ingen opphold. Ingen forsinkelser. I dag, i Paradiset. Jesu løfte gav den angrende røveren en utrolig stor trøst. Det hjalp ham å utholde de siste plagsomme timene i jordelivet. Når hans smertefulle prøvelse var over, skulle han få være med Jesus i himmelen. I det kongeriket skulle Gud selv tørke bort alle tårer fra hans øyne. «Døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. For det som før var, er borte» (Åp 21, 4).

I min åndelige reise gjennom livet finner jeg det nødvendig ofte å gå til korset og høre Jesu ord. Hvilke herlige ord det er! Jeg kjenner min skyld innfor Gud. Jeg syndet hver dag og fortjener ingenting annet enn hans dom.

Men liksom røveren vender jeg meg til Jesus. Ved hans kors får jeg rikelig tilgivelse for alle mine synder. Hans nåde og barmhjertighet har skapt tro i meg, og jeg bekjenner Jesus som min konge.

Min konge hersker over alt, og jeg må møte ham en dag. Men jeg er ikke redd, for han lover meg tilgivelse. Jeg tror at de ord han sa til røveren gjelder for meg også. Når mitt liv er slutt, lover han at jeg skal få være hos ham i Paradis. Jeg grunner mitt håp på Jesu ord. Han er herrenes Herre og kongenes Konge. Jeg fortjener ikke å få bo hos ham i himmelen, men gjennom hans nåde og barmhjertighet skal jeg gjøre det. Den dagen døden kommer til meg, skal jeg være hos Jesus. Ingen opphold. Ingen forsinkelser.

Jeg vet ikke hva som ligger foran meg fram til den dagen da jeg forlater denne jorden, men Jesu løfte holder meg oppe når jeg møter livets stormer. Jesus har gjort ferdig et rom for meg i sin Fars hus. Han har lovet at jeg skal få bo der for alltid når min tid på jorden er slutt. Gjennom den Hellige Ånds kraft ser jeg Paradis der oppe, uansett hvor mørke dagene blir.

BØNN: Herre Jesus, husk på meg når min siste time kommer. Mine synder er store og jeg fortjener ikke noe annet enn din dom, men jeg vender meg til deg og trygler om nåde. Du har betalt den straff jeg fortjener og åpnet porten til Paradis for en stakkars elendig, ussel og uverdigg synder som jeg. Herre, gjør plass for meg i ditt rike, og hold min tro i live i alle smerter, sorger og elendighet, slik at jeg til slutt jublende glad får komme til Paradis og lovsynge deg. Amen.

39. Forlatt!

Da den sjette time kom, falt det et mørke over hele landet, og det varte til den niende time. Ved den niende time ropte Jesus med høy røst: «Eloï, Eloï, lamá sabaktáni?» Det betyr: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Noen som stod der, hørte det og sa: «Hør, han roper på Elia.» (Mark 15, 33-35)

I tre timer hang de korsfestede på sine kors. De lange morgenskyggene gav sakte etter for solen idet den steg høyere opp på himmelen. De kjølige morgentimene forsvant. Soldatene, de nysgjerrige, jødene og de få vennene til Jesus hadde en varm, solfylt dag å se fram til. De tre mennene som hang på korset, kjente hvordan den stekende solen brant deres nakne kropp. Da solen stod på sitt høyeste ved middagstid, fantes det ingen skygger som gav lindring på Golgata.

Ved den sjette time, klokken tolv, hendte det noe merkelig. Solen sluttet å skinne. Det var som om den hadde forsvunnet fra himmelen. Mørket erstattet den strålende solen i Judea. Uventet lukket solen sitt øye og det ble mørkt. I tre timer var det som om solen tok seg en middagslur. Lyset gav plass for mørket, og mørket behersket dagen. Det kan ikke ha vært en vanlig solformørkelse, for påsken ble feiret ved fullmåne. Det var noe uvanlig, et uventet fenomen, nifst og illevarslende.

I tre timer til, i mørket, hang Jesus på korset og led. Kroppen hans mistet gradvis styrke. Før han kom til Golgata, var han svekket av mishandlingen og trengte hjelp til å bære korset ut av Jerusalem. Han valgte å lide som et menneske og nektet å bruke den styrke og kraft som han hadde som sann Gud. Lik alle andre som døde ved korsfestelse, kom Jesus langsomt nærmere døden, som et korsfestet, slått og blodig menneske. Hvert åndedrag førte ham nærmere slutten. Kanskje hadde solen lukket sitt øye fordi den ikke kunne se på at Menneskesønnen og Guds Sønn døde.

Tre timer etter at solen ble formørket, talte Jesus igjen. Denne gangen reagerte han ikke på dem som var omkring korset. I stedet kom ordene fra den dype sinnsbevegelsen i hans hjerte. «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Jesus hadde steget ned i angstens dypeste avgrunn. To ganger påkalte han Guds navn, «min Gud, min Gud», og doblet dybden i sitt inntrengende spørsmål. Gud hadde vendt seg bort fra ham like sikkert som at solen lot være å lyse. Gud hadde forlatt sin Sønn.

Jeg kan ikke til fulle forstå hva Jesus led. Helvete er det eneste stedet der Gud velger ikke å være med sin kjærlighet og omsorg. Han holder sin kjærlighet og nåde borte fra de fordømte. De er skilt fra Gud og alle velsignelsene fra hans nåde. Jeg har iblant følt meg forlatt. Jeg har kjent meg ensom og innbilt meg at ingen bryr seg det minste om meg, men jeg har aldri vært virkelig forlatt. Noen har alltid brydd seg om meg.

Jesus var forlatt av sine beste venner, disiplene. Det var bare noen få familiemedlemmer som kom for å våke ved korset. Hans fiender omgav ham og kastet forhånelser mot ham. Og siden forlot Gud ham. Hvilken smerte! Jeg kan ikke vite hvordan det kjennes når Gud forlater noen, trekker seg tilbake og vender seg bort. Hvor jeg enn er på jorden, våker Gud over meg. Han vet hvor mange hårstrå jeg har på hodet og om en spurv faller til jorden. Men å være forlatt av Gud og uten hans kjærlighet og omsorg, er mer enn jeg kan forstå og mer enn jeg noensinne vil oppleve.

Men Jesus var forlatt av Gud. Gud valgte å forlate Jesus. Hvorfor? Fordi Jesus tok på seg ansvaret for alle verdens synder. Jødernes konge holdt ut alt det som synderne fortjener. Jeg fortjener å skilles fra Guds kjærlighet, nåde, herlighet og glede. Mine synder fortjener en slik straff. Guds hellige, uskyldige Sønn tok min plass og led det som jeg hadde fortjent.

Selv om disse ord lyder fryktelige, gir de meg trøst. For Jesu skyld kommer jeg aldri til å bli forlatt av Gud. Gjennom troen på Jesus har jeg gjort hans lidelse til min. Gud har tatt imot Jesu pine som erstatning for min. Så lenge jeg holder meg til Jesus, skal Gud ikke vende seg fra meg. Han skal ikke forlate meg. Han skal fortsette å være med meg akkurat som han har lovet. Bare når jeg synes at jeg ikke trenger Jesus og forlater ham, begynner jeg å gå mot den dype avgrunnen. Om jeg skulle fortsette i vantrø og hovmod, ville Gud ikke ha noe annet valg enn å si: «Gå fra meg» (Matt 25, 41). Da ville jeg bli forlatt av Gud og sendt bort fra hans kjærlige nærvær for evig.

Da de som stod omkring Jesus hørte hans angstfylte rop, skjønte de ingenting. De trodde at han ropte på Elia. Hvor forvrengte vantroens tanker er! Det de hørte var at Guds sønn gjennomgikk helvetes kvaler for deres skyld. De lo av ham. Vantroen forvrenger alltid og ler av Guds kjærlighet i Jesus. Han ble overlatt til helvete for dem også, men om de fortsetter å le vantroens hånletter, vil de selv bli forlatt av Gud.

BØNN: Hvor ofte tror jeg ikke at jeg er forlatt av deg, himmelske Far! Når alt jeg gjør ser ut til å være forgjeves, når venner forlater meg, når jeg blir latterliggjort eller når jeg mislykkes helt, blir jeg motløs og kjenner meg ensom og forlatt. Herre, la meg i slike stunder høre Jesu ord: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Han ble forlatt for at jeg aldri skulle bli det. Han ble forkastet på grunn av mine synder, for at du skulle omslutte meg med tilgivelse og kjærlighet. På grunn av at du forlot Jesus, har du lovet meg: «Jeg skal aldri svikte deg eller forlate deg.» La ditt nærvær oppmuntre meg og gi meg håp i mine mørkeste stunder. Amen.

40. Tørst

Jesus visste nå at alt var fullbrakt, og for at Skriften skulle bli oppfylt, sa han: «Jeg tørster.» Det stod et kar der med eddikvin. De fylte en svamp med den, satte svampen på en isopstilk og holdt den opp til munnen hans. (Joh 19, 28-29)

Johannes hadde kanskje kommet tilbake til Golgata akkurat tidsnok til å høre disse ord, etter at han hadde tatt Maria hjem til seg. Det er bare han som gjengir dem, og i sitt evangelium forteller han ikke om noe som hendte etter at Jesus overlot Maria til hans omsorg og før disse ordene. Han stod sammen med kvinnene, som hadde flyttet seg litt lenger bort fra korset, og hørte disse siste ordene av Jesus.

Jesus var tørst. Han hadde kjent morgensolens tiltagende varme. Da solen siden ble formørket, varte hans lidelse i tre timer til. Døden var nær. Tørst forekommer nesten alltid når et menneske dør. Jeg har besøkt sykehus med pasienter som har vært nær døden og sett deres sprukne lepper og deres tunger tørre som sandpapir. Jeg har sett sykepleiere og familie fukte en klut og la pasienten suge i seg væsken fra den. Tørst var et vanlig fenomen ved korsfestelser. Jesus var et menneske som oss og kjente det alle mennesker kjenner. Han var tørst.

Soldatene hadde et kar med eddikvin i nærheten for å stille sin egen tørst. Man ble fort tørst i Jerusalems varme, tørre luft. En av dem dyppet en svamp i eddikvinen og løftet den opp til Jesus ved hjelp av en stav. Kanskje hadde han begynt å forstå at Jesus var Guds uskyldige lam. De andre protesterte mot ham og undret seg over hvorfor han skulle gjøre Jesus denne godhet til slutt. De sa: «Vent, la oss se om Elia kommer for å redde ham» (Matt 27, 49). Det fantes ingen godhet i de fleste av disse forherdede soldatenes hjerter. De kunne fortsatt ikke se noen mening i Jesu angstrop: «Elí, Elí, lemá, sabaktáni?» For dem lød det som et rop på Elia.

Jesus sugde eddikvin fra svampen og fikk lindring for sin tørst. Jødernes konges siste drikk var eddikvin, ikke noen dyr vin. De fattige brukte eddikvin for å slukke sin tørst. Det gjorde Jesus også. Han var korsfestet som en vanlig forbryter og hadde ingen annen trone enn korset. Hans siste måltid bestod av ingenting annet enn eddikvin. Jødernes konge ble født i en stall, red inn i Jerusalem på et esel, eide bare klærne han hadde på seg og fikk eddikvin å drikke. Likevel kom uovertrufne velsignelser hele verden til del fra dette uanselige rotskudd av Isais kongelige slekt.

Johannes fremholder at disse ord oppfyller Skriften. Da Jesus ropte: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» forstod ikke soldatene dette. Johannes og de andre disiplene visste at det var de første ordene i Salme 22, som klart og tydelig beskriver hendelsene på Golgata århundrer før de inntraff. Salmen forutsier spotten og forakten. Den forutsier soldatenes loddkasting om Jesu klær, og den beskriver hans tørst: «Min strupe er tørr som et potteskår, og tungen klistrer seg til ganen. Du legger meg i dødens støv» (vers 16). En annen salme taler til og med om eddiken: «. . . for tørsten gav de meg eddik å drikke» (69, 22).

Det som skjedde utenfor Jerusalem på Golgata, skjedde ikke tilfeldig. Gud hadde planlagt alle disse hendelsene århundrer i forveien. Gud hadde tenkt på alle detaljer og forutsagt mange av dem gjennom sine gammeltestamentlige profeter. Troende mennesker på det gamle testamentets tid lengtet etter å få se profetienes oppfyllelse. Til og med profetene gikk tilbake og forsket i sine egne skrifter når den Hellige Ånd gjennom dem forutsa Kristi lidelse (1 Pet 1, 10).

Jeg er forundret over hvordan Gud har planlagt allting. Da Adam og Eva var ulydige, kunne han ha ødelagt skaperverket og begynt om på nytt. Men han valgte å redde Adam og Eva og alle som kom etter dem. Han lovet at en frelser skulle komme og tilintetgjøre slangens verk. Gjennom århundrene avslørte han flere og flere detaljer om dette løftet. Til slutt fikk alt sin fullbyrdelse ved Golgata kors. Reisen opp til Jerusalem begynte ikke i Efraim. Veien strakte seg bakover helt til Eden og Guds første løfte om en frelser fra synden.

De gammeltestamentlige skriftene gjengir i løpet av århundrene før Kristus de hendelsene som var viktige langs veien til Golgata. For millioner troende i gammeltestamentlig tid pekte ordene fram mot denne stunden på

Golgata. Jesus visste at alt var fullbrakt, og han oppfylte den siste lille detaljen da han bad om lindring for sin tørst. Forfatterne i Det gamle testamente hadde forutsagt disse hendelsene i forveien. De nytestamentlige forfatterne gjengav hendelsene og hva de betyr for oss etter at de hadde inntruffet. Alle forfatterne var inspirert av den Hellige Ånd til å gjengi alt på den måten som Gud ville. «For aldri er noen profeti båret fram fordi et menneske ville det; men drevet av den Hellige Ånd talte mennesker ord fra Gud» (2 Pet 1, 21).

Ingen kan forstå Skriften uten å forstå Guds fantastiske plan. Om man ikke forstår Golgata og Jesu korsfestelse for verdens synder, vil Skriften for alltid være en dunkel og ubegripelig bok. Kristus er Bibelens budskap, fra begynnelse til slutt.

BØNN: Herre, hvor dyrebar er vel ikke Skriften som du har gitt til meg og hele verden gjennom den Hellige Ånds inspirasjon. Når det er noe jeg ikke forstår, Herre, hjelp meg da å huske at du gav din bok for at jeg skulle lære Jesus å kjenne og forstå hva hans lidelse og død betydde. Hjelp meg å lese, legge merke til og lære meg budskapet om Kristi død, slik at min tro blir sterkere. Amen.

41. Fullbrakt!

Da Jesus hadde fått eddikvinen, sa han: «Det er fullbrakt!» (Joh 19, 30)

Jesu siste ord kommer tett mot slutten av hans lidelse. Fire av hans sju ord på korset kommer i løpet av en kort stund. Omkring klokken 15.00, ved den niende time, ropte Jesus i sin dype angst: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Kort etter klaget han: «Jeg tørster.» Da en mann førte den fuktete svampen opp til hans lepper, sugde han i seg eddikvin fra den. Like etter sa han: «Det er fullbrakt!» Kanskje begynte mørket å forsvinne på dette tidspunktet. Det hadde vært mørkt siden middagstid, men ved den niende time lettet mørket, og sollyset kom tilbake.

Men var ferden opp til Jerusalem avsluttet? Da Jesus kom til Jerusalem, visste han at det som hendte de 18 siste timene, skulle hende. Vi kan følge hans skritt til den øvre salen sammen med disiplene, til hagen i Getsemane, til de jødiske og romerske rettsinstansene og til slutt ut av byen til Golgata. Jesus visste alt på forhånd, og han hadde fortalt det til sine disipler mer enn en gang. Ved en anledning hadde han også sagt at han skulle oppstå fra de døde på den tredje dagen. Så Jesus hadde et skritt til å gå.

Hva var det da som var fullbrakt? Hans pine og bedrøvelse var nesten over og skulle ta slutt om bare noen minutter. Men det var noe viktigere som var avsluttet. Jesus hadde ofret det fullkomne offer for verdens synder. Skriften forteller at Jesu lidelse var tilstrekkelig til å betale for alle menneskers synder. «Nå har han åpenbart seg én gang for alle ved tidenes ende for å utslette synden ved sitt offer» (Hebr 9, 26). Jesus erklærte at han hadde fullbrakt dette offer for synden. Det er ferdig!

Alle Jesu ord fra korset er dyrebare, men ingen ord er mer verdifulle enn denne korte setningen: «Det er fullbrakt!» Jeg setter så stor pris på den setningen, for den forsikrer meg om at min skyld har blitt betalt fullt ut. På grunn av at Jesus led og fullbrakte sitt verk, krever ikke Gud meg

til regnskap for mine synder. Mine synder er allerede straffet. Alt er gjort ferdig. Det er dette Jesu ord betyr. Jeg er fritatt fra all skyld til Gud. Jeg blir godkjent av ham fordi Jesus led det som jeg hadde fortjent. Han tok alle mine synder og gav meg sitt fullkomne, hellige, rettferdige liv. Hans liv ble mitt, og mitt liv ble hans.

Jesu offer er fullkomment ikke bare for meg, men for hele verden. De aller verste synder er allerede betalt og vasket bort. Jesus betalte for Judas' forræderi og selvmord og for verdens verste forbrytelse like sikkert som han betalte for mine synder. Jesu offer utelukker ikke en eneste synder. Ingen synd er for stor til å vaskes bort med Jesu blod. Bibelen sier klart og tydelig: «Det var Gud som i Kristus forsonet verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger» (2 Kor 5, 19). Johannes som stod ved korset og hørte disse ord, skrev senere: «Han er en soning for våre synder, ja, ikke bare for våre, men for hele verdens» (1 Joh 2, 2). Det er fullbrakt for hele verden!

Jesus gjorde alt. Ikke noe menneske behøver å komplettere eller avslutte det han har gjort. Soningen av alle synder er en gave fra Gud til hele verden. Det er som soloppgangen. Solen går opp hver morgen, hva jeg enn gjør eller synes eller føler. Like sikkert er Jesu verk fullbrakt. Det er ferdig hva jeg enn synes, føler, sier eller gjør. Ikke en gang troen på Jesus fullbyrder eller kompletterer offeret for synden. Det er ferdig! Troen tar bare imot den frie, fullkomne og ferdige gaven fra Gud. Angeren tilfører heller ikke noe. Når mennesker angrer, vender de seg bort fra synden i sine liv og tar imot Guds fullkomne gave gjennom troen. Soningen av synden og budskapet om at hele verden er fri fra synd, er fullbrakte fakta. Jesus sa: «Det er fullbrakt!»

Med disse Jesu ord taler Gud om at han ikke kommer til å dømme mennesker på grunn av synd. Synden har blitt tatt bort. Men Gud kommer til å dømme mennesker på grunn av hva de gjør med denne tilgivelsens gave som gis uten vilkår. Han sier: «Den som tror og blir døpt, skal bli frelst; men den som ikke tror, skal bli fordømt» (Mark 16, 16). Jesus sa til Nikodemus: «For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv» (Joh 3, 16).

Når jeg gjør min åndelige reise opp til Jerusalem, gjør jeg det for at min tro på Guds fullbrakte gave skal fornyes. Hver gang jeg hører at Jesus har

betalt for mine synder, blir jeg fornyet. Det fullbrakte offeret for mine synder er en kraft som forandrer meg. For det første har det gjort meg til en Jesu disippel. Fremdeles er jeg ufullkommen og synder hver dag, men jeg kan foreta pilegrimsreisen opp til Jerusalem hver eneste dag og finne trøst i Jesu offer for mine synder. Gjennom kraften i hans tilgivelse kan jeg angre hver dag. Jeg kan ta avstand fra synden i mitt liv, stole på den tilgivelse som Jesus fikk i stand ved sin død og i hans tilgivelse finne kraften til å elske og tjene ham. Når jeg mislykkes, vender jeg tilbake til korset for å få oppmunt-ring og styrke til å leve et bedre liv. Det er i alle fall fullbrakt for meg, og jeg lever av denne mektige grunnsannheten.

BØNN: Herre, dra meg om og om igjen til ditt kors. Forsikre meg igjen om at jeg er tilgitt gjennom ditt fullkomne offer for hele verdens synder, mine iberegnet. Når jeg uroes over mine synder og min tvil, trenger jeg høre dine ord «det er fullbrakt». Mange ganger vil jeg gjøre noe for å fortjene din kjærlighet og tilgivelse. Herre, lær meg at jeg ikke kan fortjene den gaven du gjorde fullkommen gjennom din lidelse på Golgata og fyll meg med takknemlighet for denne nådegaven. Amen.

42. Med høy røst

Og Jesus ropte med høy røst: «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» Da han hadde sagt det, utåndet han. Men da offiseren så det som hendte, priste han Gud og utbrøt: «Denne mannen var sannelig rettferdig!» Og alle som hadde samlet seg for å se på, slo seg for brystet da de så det som skjedde, og vendte hjem. Men alle hans venner og kjente stod langt borte og så på. Blant dem var også de kvinnene som hadde fulgt ham fra Galilea. (Luk 23, 46-49)

Døden kommer langsomt til korsfestede forbrytere. Den smyer seg sakte nærmere og tar gradvis bort kreftene og livet. Først stemte de to røverne i med folkemengdens spott mot Jesus. Siden vendte den ene seg til Jesus og viste anger. Seks timer senere var begge røverne tause. De hadde ikke krefter nok til å si et ord. Den lille kraft de hadde igjen, gikk med til å puste. Døden snek seg innpå dem og fortsatte å klemme livet ut av deres kropp.

Jesus hang der også, men han talte fire ganger i livets siste minutter. Døden måtte vente til Jesus var ferdig, slik som en hund venter på en smule fra sin eiers bord. Døden kunne ikke sakte begynne å presse livet ut av hans hjerte og bevissthet. Jesus var uskyldig og hellig. Han stod ikke under dødens kommando. De ord Jesus hadde sagt tidligere i den niende timen, hadde han sagt så høyt og tydelig at soldatene kunne forstå dem. De hadde hånet ham for at han kalte på Elia, og en av dem hadde lindret hans tørst ved å føre en svamp som dryppet av eddikvin opp til hans lepper. Så sa han: «Det er fullbrakt!» Og til slutt ropte Jesus med høy røst: «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» Jesus overlot kropp og sjel til døden. Han gav sitt liv. Det var ikke døden som tvang ham fra livet. Han kalte til seg døden og den kom, men ikke før han kalte på den.

Jesu høye røst gikk tvert imot soldatenes forventning. De hadde sett korsfesterler før, og de korsfestede gispet etter luft på slutten. For andre ble

det lengre og lengre intervall mellom åndedragene til de til slutt ikke hadde krefter til å puste mer. De døde med et klynk og et sukk. Da Jesus døde, gjorde han det med et høyt rop.

En del andre ting som var svært merkelige, hendte da Jesus døde. Jorden skalv og bergene slo sprekker. Soldatene merket også skjelvet. Offiseren priste Gud og gjentok Pilatus' oppfatning av Jesus. «Denne mannen var sannelig rettferdig!» Apostelen Johannes og kvinnene stod på avstand og så på. Overprestene og de eldste hadde for lengst gått tilbake til Jerusalem for å feire de usyrede brøds høytid som begynte ved middagstid. I løpet av de siste tre timene hadde folkemengden blitt uttynnet, og foruten soldatene så det ut til bare å ha vært igjen mennesker som var berørt av Jesu gjerning. De som var igjen til slutten, undret seg over hva alt betydde. De gikk tause og triste derfra.

De andre hendelsene fant sted i ulike deler av byen. Graver med mennesker som hadde dødd i troen, ble åpnet, og deres legemer fikk liv igjen. Da Jesus stod opp, gikk de inn i Jerusalem og åpenbarte seg for mange. Forhenget i templet revnet i to deler, ovenfra og ned. Dette forhenget skilte den delen av templet som representerte Israels hellige Guds nærvær fra resten av templet. Øverstepresten gikk inn i det aller helligste bare en gang i året, på forsoningsdagen. Da Jesus døde, skilte synden ikke lenger mennesker fra Gud. Forsoningen var fullbrakt en gang for alle. Aldri mer skulle det være behov for andre offer. Jesus betalte for hele verdens synder.

Disse Jesu siste ord har oppmuntret kristne i hundrevis av år. Døden er ingen skrekk for dem som tror. Døden adlød Jesu røst, og de som tror på Jesus, behøver ikke frykte for den. Jesus møtte døden med tillit til at hans himmelske Far skulle bevare ham etter hans siste åndedrag. Han overlot sin ånd til sin Far, slik som enhver av oss ville overlate en verdifull eiendel i trygg forvaring hos noen vi stoler på.

Som kvinnene har jeg stått ved Jesu kors, bare på en åndelig måte. Jeg har lest Jesu ord mange ganger. Jeg har hørt pasjonsandakter som har bygd på disse ord. Når jeg tenker på alt hva Jesus gjorde på korset, er jeg rede til å overlate min ånd til min himmelske Far, akkurat som Jesus gjorde. Jesus har sagt at han har gjort i stand et rom til meg i Paradis. Han betalte fullt ut for mine synder. Når jeg går gjennom livet, vet jeg ikke når min siste stund kommer. Døden kommer kanskje til å liste seg inn i min kropp og

klemme livet sakte ut av meg. Eller kanskje kommer den raskt og uventet. Jeg overlater det til Guds vilje. Når han kaller meg hjem til seg, kan jeg tilitsfullt overlate min ånd i hans hender.

Min ferd opp til Jerusalem gir meg alltid mer enn jeg kan tenke meg. Hver gang jeg kommer, finner jeg en frelser som elsker meg så høyt at han gav sitt liv for meg. Hver gang jeg står ved hans kors, hører jeg igjen at alle mine synder har blitt betalt for all framtid. Hver gang jeg hører Jesu høye røst, får jeg oppmuntring til å møte døden med tillit og be som han gjorde: «Far, i dine hender overgir jeg min ånd.»

BØNN: Til og med døden må vente til du kaller på den, Herre Jesus. Disse siste ord er triumfen og håpets ord. La meg finne trøst i disse ord når jeg bekymres av døden. Styrk min tro slik at jeg kan overgi min sjel i dine mektige og kjærlige hender når jeg frykter for hva som venter meg etter døden. Fyll hver dag med tillit, slik at jeg ikke behøver å leve mine dager her i frykt for døden, men i glede over det kommende livet. Amen.

43. Brutte ben

Det var helgaften, og de døde måtte ikke bli hengende på korset over sabbaten, for denne sabbaten var en stor høytidsdag. Jødene bad derfor Pilatus om at bena måtte brytes på den, og likene bli tatt ned. Soldatene kom da og brøt bena, først på den ene og så på den andre som var blitt korsfestet sammen med Jesus. Da de kom til Jesus, så de at han alt var død, og de brøt ikke hans ben. Men en av soldatene stakk ham i siden med et spyd, og straks kom det ut blod og vann. Og den som har sett det, han har vitnet om det, og hans vitnesbyrd er sant. Han vet at han taler sant, så også dere skal tro. (Joh 19, 31-35)

Klokken 9.00 hadde de romerske soldatene hånet Jesus, men klokken 15.00 hadde noen av dem endret sin oppfatning om «jødenes konge». Han var ingen typisk, hard, rå forbryter. Han tilgav. Han tok ansvar for sin mor. Han var uskyldig. Han holdt ut smerten og hånsordene. Solen ble formørket midt på dagen. Da Jesus døde, ble det et jordskjelv som skremte dem. Å se Jesus dø, satte sine spor hos dem. Etter at alt dette hadde hendt, innrømmet offiseren at Jesus var en rettferdig mann og Guds Sønn. Jesu venner, flest av dem kvinner, så med sorg hvordan han døde for deres øyne. Andre som hadde sett på til alt var over, ristet på hodet og slo seg for brystet mens de dro hjemover.

Om andre ble grepet av Jesu død, forble likevel jødenes ledere upåvirket. De viste ingen anger over det de hadde gjort. Tidlig på dagen hadde de vegret seg mot å gå inn på gårdsplassen til Pilatus, ettersom de ikke ville bli urene på grunn av noe som var seremonielt urent i huset til en hedning. Pilatus hadde kommet ut til dem. Da Jesus vel var blitt korsfestet, kom de ut til korset og latterliggjorde ham. De sa at innskriften som Pilatus hadde latt spikre opp over Jesus, var en spøk. Ved middagstid feiret de det innledende måltidet til de usyrede brøds høytid, som var en gledesfest. Dette gjorde de hjemme i mørket sammen med sine familier.

Klokken var tre på ettermiddagen da Jesus døde. For jødenes ledere var det noe å feire. De hadde sett Jesus som en trussel, for han hadde oppreist Lazarus fra de døde. Bare noen uker tidligere hadde dette underet fått dem til å planlegge å ta livet av Jesus. Nå var snekkeren fra Nasaret død. De hadde lyktes med sine planer om å drepe ham. Nå trodde de at deres liv skulle fortsette som før Jesus kom.

Solnedgangen denne fredagen utgjorde innledningen til sabbaten akkurat som den gjorde hver sabbat. Denne sabbaten var likevel spesiell, ettersom den kom under de usyrede brøds høytid. Jødenes ledere ville forsikre seg om at alt var i orden til sabbaten, og de ville følge hver eneste regel i Skriften. Loven som Gud hadde gitt Moses, sa klart og tydelig: «Når en mann har gjort en synd som det er dødsstraff for, og han blir henrettet og hengt opp i et tre, da skal du ikke la hans døde legeme henge natten over i treet, men gravlegge ham samme dagen. For den som blir hengt opp i et tre, er forbannet av Gud, og det landet Herren din Gud vil gi deg til eiendom, må du ikke gjøre urent» (5 Mos 21, 22-23).

Forbrytere måtte tas ned fra korsene. Moseloven krevde det. Så jødenes ledere bad Pilatus gjøre sitt for at disse henrettelsene skulle bli avsluttet før solnedgang. Romerne visste hvordan de skulle gjøre det. De kunne framskynde døden ved å bryte bena på de korsfestede. Dette var smertefullt og brutalt. Med en klubbe ville soldatene knuse bena på de korsfestede. Når ikke bena holdt lenger, ville snart det svake åndedrettet de hadde igjen, opphøre slik at de døde. Om det enda drøyde litt, stakk soldatene et spyd i brystet på dem for å forsikre seg om at de var døde.

Den romerske troppestyrken utførte denne uhyggelige ordren. Johannes og kvinnene så sikkert hvordan romerne slo i stykker bena først på den ene og siden på den andre som var korsfestet sammen med Jesus. Soldatene visste at Jesus allerede var død. Å bryte bena på ham, ville verken forårsake smerte eller påskynde døden. Så hvorfor gjøre det? Istedenfor å bryte bena hans, stakk en soldat et spyd i hans side slik at det trengte gjennom hans hjerte og lunger. Det kom ut blod og vann. Jesus var død. De hadde utført sin ordre. Pilatus var fornøyd, og det var jødene også.

Jeg har vanskelig for å tenke på disse brutte ben uten å bli opprørt. For en brutal prøvelse for hvem som helst, selv for en hard forbryter! Korsfestelse var ikke noen human og fin måte å gjøre slutt på livet. At det var en

fæl og uvanlig straff, blir bekreftet av forbryternes brutte ben. Jesus led en smertefull og fæl død som hadde til hensikt å ydmyke dømte forbrytere og forrædere.

Enda en gang takker jeg Gud for det Jesus har gjort for meg. Jeg fortjener alle brutale plager ettersom jeg er en synder, men Jesus led i mitt sted. Mine synder er tilgitt. Jeg er overveldet over at Gud ville lide for meg. Hver gang jeg kommer til korset og legger merke til hendelsene på Golgata, blir jeg igjen overveldet over dybden i Guds kjærlighet til syndere. Det er nok til at jeg blir målløs og får tårer i øynene. Min åndelige reise opp til Jerusalem hjelper meg å forstå «bredden og lengden, høyden og dybden» av Kristi kjærlighet (Ef 3, 18). Jeg ber om at jeg aldri må bli trett av å lære denne kjærligheten å kjenne.

BØNN: Kjære Jesus, din kjærlighet overgår alt som jeg noen gang har opplevd. Den er større enn jeg fortjener og større enn jeg kan tenke eller forstå. Dra meg til ditt kors, slik at jeg får drikke av din kjærlighets kilde og finne kraft og trøst for mitt daglige liv. Når mine synder driver meg til frykt og angstens mørke, vis meg veien tilbake til korset, så jeg kan drikke om og om igjen og bli styrket. Amen.

44. Begravelse i stillhet

Det var en rådsherre ved navn Josef, en god og rettskaffen mann, som ikke hadde vært med på det de andre hadde vedtatt og satt i verk. Han var fra Arimatea, en by i Judea, og var en av dem som ventet på at Guds rike skulle komme. Han gikk til Pilatus og bad om å få Jesu legeme. Og han tok det ned, svøpte det i et linklede og la ham i en grav som var hogd ut i bergveggen, og hvor ennå ingen var lagt. Det var helgafsten, like før sabbaten begynte. De kvinnene som var kommet med ham fra Galilea, fulgte etter og så graven, og de så at han ble lagt der. Deretter vendte de tilbake og gjorde i stand velluktende oljer og salver. På sabbaten holdt de seg i ro, som loven krevde. (Luk 23, 50-56)

En siste vandring med Jesus! En siste prosesjon! Jesu venner bar hans Edøde kropp fra Golgata til dens siste hvilested i Josefs grav. Graven lå i nærheten, så vandringen ble ikke lang. Jeg forestiller meg at det var en taus vandring. Ingen sa noe. Alle holdt sine tanker for seg selv. Sorgen slapp ikke fram ord fra hjertet. Om det ikke foregikk på den måten, men til lyden av stemmer, var det formodentlig den høylytte sørgeklagen som var vanlig ved jødiske begravelser. Jairus' hus hadde vært fylt av en slik dødsklage akkurat som Marias og Martas hus da Lasarus døde. Jeg vet at det ikke var den siste vandringen med Jesus. Han stod opp! Men Jesu disipler forstod ennå ikke fullt ut hans lidelse og holdt ennå ikke fast ved håpet om oppstandelse. For dem var de siste timene før solnedgangen på fredagskvelden de siste av 18 tunge timer.

Ifølge romersk skikk hadde dommeren rett til å bestemme over de henrettedes legemer. Det kom en mann til Pilatus og bad om å få begrave Jesus. Han var en fremstående jøde og hadde vært taus under rettergangen mot Jesus. Josef var disippel i hemmelighet til han kom til Pilatus for å be om Jesu legeme. Nikodemus var en annen hemmelig disippel som ble med

Josef til Golgata for å ta Jesus ned fra korset. Kanskje gikk han og kjøpte myrra og aloë mens Josef gikk og bad om lov til å ta ned Jesu kropp. De to mennene brøt sin taushet når det gjaldt Jesus. De våget å motsette seg øverstepresten og de andre som hadde planlagt hans død. De fikk mot til å komme fram og redde hans legeme fra det som gjaldt i Romerriket. Samtidig ble de selv befridd fra frykt og fra å holde disippelskapet hemmelig.

Begge mennene var rike og framstående ledere i Jerusalem. De syntes at Jesus i det minste fortjente å begraves som en rik og aktet mann. Myrra og aloë var en generøs og kjærlig gave til den Herre som de til slutt åpent bekjente. Sammen med dem som var der, tok de ned korset og la det på bakken. Siden trakk de ut naglene, knyttet opp repene og løftet kroppen fra korset til en slags bære. De svøpte kroppen inn i et rent linklede og bar den til Josefs nye grav. Ingen av disiplene dukket opp for å hjelpe til. Josef og Nikodemus førte an i prosesjonen, kanskje sammen med tjenere de hadde tatt med seg for å hjelpe til. Kvinnene fulgte med.

Følget skyndte seg til graven. Sabbaten begynte ved solnedgangen, og da måtte de være ferdige. Pilatus hadde beordret soldatene å bryte bena på de dødsdømte for å framskynde deres død. Det var kanskje mellom klokken 15.30 og 16.00. Josef kan ha møtt Pilatus med sin begjæring ved halv fem-tiden. Han gikk raskt til Golgata, traff Nikodemus, tok ned legemet og bar det av sted for å gravlegge det. De kan ha kommet til graven klokken 17.30, eller kanskje også litt senere.

I det avtagende lyset la de Jesus i graven. Der inne var det mørkt, så de hadde kanskje tent lykter for å kunne se. I det trange rommet som fantes rett innenfor gravåpningen, avsluttet Josef og Nikodemus det de rakk å gjøre før solen gikk ned. Da de var ferdige, la de kroppen på en avsats som var hugget ut i bergveggen. Kvinnene så på og la merke til hvor de la kroppen. Nikodemus og Josef stenket aloë og myrra i graven og forlot legemet respektfullt der inne. Solen hadde blitt rød da den sank ned i vest. En sak gjenstod å gjøre. De rullet en sten foran inngangen for å hindre dyr fra å få tilgang til legemet.

Jeg tenker meg at de gikk noen steg tilbake etter at de hadde lagt stenen på plass, børstet av hendene, og siden stod de der et øyeblikk og så stenen som blokkerte inngangen. Sukket de? Var deres øyne fylt med tårer? Jeg kan bare tenke meg deres sorg og bedrøvelse. Kanskje drøyd de litt til framfor

graven, tause og hensatt i sine egne tanker. Jeg har stått lange stunder ved en kjær, ung venns grav, taus, stum, usikker og for fylt av spørsmål til å kunne gjøre noe annet enn å la tårene renne nedover kinnene. Så jeg kan se meg selv sammen med disse disiplene ved Jesu grav.

De forstod ennå ikke oppstandelsen. De kunne ennå ikke forestille seg den. Hva kunne de si i denne stund? Jesus var død. De la kroppen hans til hvile. I det tiltagende mørket omfavnet de kanskje hverandre før de gikk derfra. Kvinnene gikk hjem og planla å møtes igjen tidlig på søndag morgen for å avslutte balsameringen av legemet. Da de kom tilbake til Jerusalem, var det for sent å kjøpe de krydderurter de trengte. Alle forretninger hadde stengt for sabbaten. De var nødt til å vente til etter solnedgang på lørdagen med å kjøpe krydderet. Alt var stille, og de vendte hjem hensatt til sine egne tanker.

BØNN: Herre, din grav var bare et midlertidig hvilested. En dag skal også min kropp bæres til et hvilested. Min ektefelle og mine barn, barnebarn og venner kommer til å gå i en stille prosesjon. La det merkes at jeg er en Jesu disippel når jeg legges til hvile. De som ennå lever, kommer til å gråte og sørge, men liksom Jesus skal jeg bare sove i vente på at du skal oppvekke meg på den ytterste dag. Herre, trøst meg når jeg når slutten av mitt liv. La meg i din stille begravelse finne håpet om oppstandelse og den trøst at jeg skal få leve med deg for evig. Amen.

45. Vakt ved graven

Neste dag, dagen etter helgaften, gikk overprestene og fariseerne sammen til Pilatus og sa: «Herre, vi er kommet til å tenke på hva denne bedrageren sa da han ennå levde: Etter tre dager skal jeg oppstå. Gi derfor ordre om å holde vakt ved graven til den tredje dag er over, så ikke disiplene hans skal komme og stjele ham og si til folket at han er stått opp fra de døde. Da ville vi få et nytt bedrag, verre enn det første.» Pilatus svarte: «Her har dere vaktmannskap. Gå så og sørg for vakthold slik dere finner det best.» Da gikk de av sted og sikret graven, både med vakter og med segl som de satte på steinen. (Matt 27, 62-66)

Disiplene overholdt sabbatshvilen og utførte ikke noe arbeid fra solnedgangen på fredagen til solnedgangen på lørdagen. Kvinnene ventet med å kjøpe krydder. Disiplene var samlet i hemmelighet bak låste dører. Jødernes ledere iakttok også nøye lovens bokstav. De hadde vegret seg mot å gå inn på Pilatus' gårds plass for å unngå å bli urene, og de hadde bedt Pilatus ta ned de henrettedes legemer for at deres lov skulle bli overholdt. Jødernes ledere hadde holdt lovens bokstav, men forbrutt seg mot dens dypeste mening ved å kreve at en uskyldig mann skulle drepes.

De rettferdiggjorde sin synd ved å henvise til at en mann måtte dø for at den jødiske nasjonen skulle overleve romernes okkupasjon. For dem truet Jesu meninger med å kullkaste Moseloven og tradisjonen fra de eldste. De trakk den konklusjon at jo mer populær Jesus ble, desto mindre skulle folk fortsette med å rette seg etter de jødiske skikkene. Og dersom folk ville følge Jesus og oppgi sin jødiske identitet og kultur, ville Roma behandle dem som en hvilken som helst annen erobret nasjon. De hadde kjempet for at Roma skulle ta hensyn til den jødiske nasjonens egenart og slike høytider som for eksempel påsken. Oppvekkelsen av Lasarus var for dem dråpen som fikk begeret til å flyte over. Ifølge øverstepresten og hans parti,

måtte en mann, Jesus, dø for hele den jødiske nasjonens skyld. De rettferdiggjorde henrettelsen av Jesus med at den ble utført for å sikre den jødiske nasjonens stilling i det romerske imperiet.

Da sabbatsdagen kom, fulgte jødernes ledere reglene for sabbaten med et lettelsens sukk. Trusselen mot deres levevis var blitt avverget. Jesus var død. Men de var urolige for at det kunne finnes litt liv igjen i trusselen. Hva ville hende om Jesu disipler stjal legemet hans og påstod at han var oppstått fra de døde? De hadde hørt Jesu ord, men de ville ikke tro på dem. De tenkte at det var best å forebygge enhver mulig trussel, om den så bare kom fra Jesu skremte og spredte disipler.

Så de forsøkte å beskytte sin nasjon og sin religion. Overprestene og fariseerne gikk til Pilatus og bad om at graven skulle bevoktes til trusselen var over. Det ville være nok med tre dager, ettersom Jesus hadde sagt at han skulle oppstå på den tredje dagen. Om de kunne være sikre på at Jesus forble død i mer enn tre dager, skulle de kunne avsløre ham som den bedrageren de trodde han var. Jødernes lover og forskrifter ville være utenfor fare, og den jødiske nasjonen ville være sikret.

Pilatus må ha ment at deres ønske var litt uvanlig. Det fikk ham kanskje til å smile litt. Disse jødene var fremdeles redde for en beseiret, latterliggjort og død «jødernes konge». Pilatus så ingen trussel. En vaktstyrke ved den henrettede mannens grav ville tilfredsstille dem, et avslag ville bare gjøre dem fulle av motvilje. Pilatus gav ordren. Jødene satte ut vakter og forseglet graven. De trodde de hadde gjort slutt på trusselen fra Jesus.

De kom til Pilatus på sabbaten. Det de gjorde, brøt mot sabbatsbudet om hvile. Ortodokse jøder kan ennå i dag ikke skrive navnet sitt på sabbaten, for det kan være en form for arbeid. Å sette ut vakter og forsegle graven, var arbeid. Det er åpenbart at de unnskyldte overtredelsen på samme måte som de unnskyldte henrettelsen av Jesus. Hensikten var å beskytte de jødiske forskriftene, ofrene og lovene fra å uthules av en gruppe disipler som fulgte den såkalte bedrageren fra Galilea.

For en dårskap alt dette var! Den sabbaten da Jesus hvilte i sin grav, var den siste sabbaten. Det skulle ikke være behov for noen sabbat lenger. Alle de jødiske lovene og forskriftene som pekte fram mot Jesus, var oppfylt. Ikke noe annet offer for synd skulle noen sinne behøves. Intet påskelam trenger å bli slaktet igjen. Jødernes ledere kunne ikke endre på det som Gud

hadde gjort, og ikke heller kunne de hindre det som Gud snart skulle gjøre.

Forseglingen utenfor graven forhindret ikke Jesu oppstandelse. Før 24 timer var gått, skulle vaktene forlate sin post og stenen skulle rulles bort, så hele verden kunne se inn. I oppstandelsens kjølvann skulle tusenvis av jøder komme til tro og se fullendelsen av alle gammeltestamentlige lover og seremonier i den korsfestede og oppstandne Jesus. Til og med hedningene skulle følge Jesus, og de skulle aldri trenge å følge forskriftene for påske eller sabbat. Ingenting kunne hindre det. Bare hardnakket vantro skulle nekte å innse hva Jesus hadde gjort og trassig holde fast ved seremonier som hadde blitt foreldet gjennom Jesu oppstandelse.

BØNN: Hellige Ånd, åpne øynene på alle som ikke ser den store seier over synd og død som Jesus har vunnet for hele verden. Tross den som blindt følger menneskemeninger eller falske religioner. La dem innse det tåpelige i alle ritualer og seremonier der man forsøker å fortjene tilgivelse eller fred. La dem finne tilgivelse og fred der du gir det til dem, i og gjennom Jesu lidelse, død og oppstandelse. Amen.

46. Jødisk vantro

«Herre, vi er kommet til å tenke på hva denne bedrageren sa da han ennå levde: Etter tre dager skal jeg oppstå.» (Matt 27, 63)

Jeg synes det er vanskelig å forstå hvordan jødene ledere kunne forbli motstandere av Jesus og fortsette i vantro. De så jo de samme tingene som gir meg trøst og kraft. Jeg trenger ofte å ta den åndelige reisen opp til Jerusalem og se min frelsers kors.

På mandagen og tirsdagen i den stille uken satt Jesus i templet og underviste. Jeg ser og hører hans ord på en helt annen måte enn jødene ledere. De forsøkte å lure Jesus til å si noe galt. Jeg setter stor pris på undervisningen, for den kommer fra Gud. Da Jesus gikk til Betania og kalte Lasarus ut av graven, ser jeg i det ingenting annet enn bare trøst og håp. Jesus er oppstandelsen og livet. Jødene ledere ble etter det underet overbevist om at Jesus måtte dø, og det måtte også Lasarus. De ville gjøre Jesu verk ugjort. Jeg vil klamre meg fast til det i tro.

Jeg undrer meg over hvordan jødene kunne unngå å berøres av Jesu korsfestelse. De visste at Jesus ikke hadde gjort noe galt. De kokte sammen anklager mot ham, og siden så de på da han ble brutalt pisket og korsfestet. Da han hadde blitt spikret fast til korset og de hadde sluttet med sin spott, feiret de gledesfesten, spiste med sine familier og fortsatte med sine daglige gjøremål. De feiret sabbat som om ingenting spesielt hadde hendt. Forhenget i templet revnet i to deler, det ble mørkt i tre timer på fredagen, og et jordskjelv skaket Jerusalem. Likevel holdt de fast ved sin motstand mot Jesus og nektet å tro på ham. Det var som Jesus sa: «Hvor ofte ville jeg ikke samle dine barn, som en høne samler kyllingene under sine vinger. Men dere ville ikke» (Matt 23, 37).

Jeg har støtt på vantro i hjertet hos mennesker jeg har møtt. Noen ønsker ikke å bli besværet av tanken på Jesus og hans korsfestelse. De er så aktive

og opptatte at de ikke har tid til å tenke på synd og død. Så lenge de kan innbille seg at de er lykkelige, føler de ikke behov for å tro på Jesus. Andre stenger Jesus ute fra sine hjerter og sine liv. Det spiller ingen rolle hvor tydelig budskapet om Jesus blir forkynt for dem; de forblir likevel blinde og døde for hva korsfestelsen og oppstandelsen betyr. De vil heller tro på noe annet, kanskje en annen religion, og det finnes ingenting som trenger gjennom deres vantro. Liksom jødene ledere vender de seg bort fra Jesus og stiller med sine daglige oppgaver uten ham.

Når jeg ser inn i mitt eget hjerte, finner jeg det samme motvillige opprør mot Gud. Jeg er ikke særlig annerledes enn jødene ledere. Av naturen er jeg også blind for Guds nåde og død i mine egne synder. Ingenting som jeg kan gjøre, endrer på det, men Gud har endret meg. Han har åpnet mine øyne og skapt åndelig liv i mitt ellers så blinde og døde hjerte. Han har forandret mitt stenhjerte til et hjerte som slår med tro og kjærlighet til Jesus. Jeg kjenner tusenvis som Gud har forandret på den måten. De setter stor pris på Jesus og det han har gjort.

Hvordan gikk dette til? Det er et under. Den Hellige Ånd gjorde slik at dette under skjedde ved evangeliet. Han har ikke lovet å virke på noe annet vis. Han har ikke lovet å la lynet slå ned i mitt hjerte for å få meg til å tro. Han har ikke lovet å fordype min tro på noen annen måte enn ved at jeg hører eller leser evangeliet, tar imot nattverden eller tenker på budskapet om Guds kjærlighet i Jesus. Ingen troende bidrar noen sinne med noe til sin egen omvendelse, ikke en gang med en beslutning. Troens under er helt og holdent Guds verk, og den Hellige Ånd utfører ganske enkelt sitt verk gjennom budskapet om Jesus. Men liksom jødene ledere kan vi avvise Guds under, og tross de klareste vitnesbyrd kan vi forbli opprørske, åndelig døde og blinde for Guds nåde.

Om jeg holder meg borte fra Jesus og hans ord, har jeg ikke noe løfte fra Gud om at min tro skal overleve. Jeg har faktisk sett hva som hender når mennesker holder seg borte fra Guds ord. De kommer lenger og lenger bort fra Jesus og tror de kan klare seg uten ham. Det har skjedd om og om igjen. Liksom jødene ledere tror de at de kan ha sann religion uten Jesus. Så fordervet er det menneskelige hjertet.

Det er derfor åpenbart hvorfor jeg regelmessig må foreta denne åndelige vandringen til Jerusalem. Når jeg leser om Jesu lidelse, virker den Hellige

Ånd i mitt hjerte. Han drar meg nærmere Jesus og fordyper min tro. Jeg kan bare bli en bedre Jesu disippel når jeg leser og tenker over Bibelens budskap om Jesus. Evangeliet er min redningsline, og som det vannet alle planter trenger for å leve. Uten det blir jeg trett og svak. Den Hellige Ånd bevarer meg ved evangeliet, så jeg vandrer med Jesus. Hver dag tar jeg et nytt skritt som hans disippel. Jeg kan bare forbli på veien dersom jeg fortsetter å lese om og huske på alt det Jesus har gjort for meg.

BØNN: Kjære Jesus, du har ikke overlatt meg som disippel til å seile min egen sjø. Nei, du har gitt meg evangeliet for å forankre meg mot livets stormer, mot verdens vantro rundt omkring meg og mot frykt og tvil som oppstår inne i meg. Herre Jesus, styrk min tynnslitte tro gjennom ditt ord og sakrament. La ditt ord gjøre meg til en bedre disippel, mer bundet til deg og sterkere i troen. La meg aldri noen sinne bli ufølsom overfor din lidelse. La den alltid styrke og holde meg oppe, slik at jeg forblir din disippel. Amen.

47. Han er oppstått!

Da sabbaten var over, kjøpte Maria Magdalena og Maria, Jakobs mor, og Salome velluktende oljer for å gå og salve ham. Meget tidlig den første dag i uken kom de til graven, da solen gikk opp. De sa til hverandre: «Hvem skal vi få til å rulle bort steinen fra inngangen til graven?» Men da de så opp, fikk de se at steinen var veltet fra. Den var meget stor. Da de kom inn i graven, så de en ung mann sitte på høyre side, kledd i en hvit, lang kjortel, og de ble forferdet. Men han sa til dem: «Vær ikke forferdet! Dere søker Jesus fra Nasaret, den korsfestede. Han er oppstått, han er ikke her. Se, der er stedet hvor de la ham! Men gå av sted og sin til hans disipler og til Peter: Han går i forveien for dere til Galilea. Der skal dere få se ham, slik som han sa dere.» (Mark 16, 1-7)

O ver natten ble verden forandret! På fredagen hadde kvinnene sett Jesus dø, og siden hadde de fulgt etter for å se hvor Josef og Nikodemus begravde ham. På grunn av sabbaten kunne de ikke fullføre oppgaven med å forberede kroppen til begravelsen. De skyndte seg å rulle steinen på plass og gikk så hjem for å overholde sabbaten. Tjuefire timer senere, ved solnedgangen på sabbaten, kjøpte kvinnene velluktende oljer til å salve kroppen med og tok dem med seg hjem mens de ventet på morgenlyset. De hadde gått til sengs fylt av sorg, for de visste at Jesus var død.

Før morgengry gjorde kvinnene seg klare, tok oljene med seg og skyndte seg ut til Josefs hage. Maria Magdalena og Jakobs mor, Maria, må ha gått før de andre kvinnene, ettersom evangeliene sier at Maria forlot huset mens det ennå var mørkt (Joh 20, 1). Kanskje kvinnene hadde tenkt å møte de andre ved graven, eller også hadde de andre kvinnene tatt dem igjen før de kom fram. De var fortsatt nedtrykte der de gikk langs veien. De ville salve Jesus i den kjølige morgenluften, før varmen gjorde det uutholdelig.

På avstand så kvinnene at steinen som hadde ligget foran graven, ikke

lenger lå der. For noen vanvittige slutninger de må ha trukket da! Det er mulig at Maria Magdalena, sjokkert, skuffet og kanskje i panikk, forlot de andre og sprang tilbake til Jerusalem for å fortelle det til Peter og Johannes. Hun trodde at noen hadde tatt Jesu kropp. For henne fantes det ikke noen annen forklaring. De andre gikk forsiktig fram for å undersøke saken. Jeg kan forestille meg hvordan de sakte nærmet seg inngangen som vaktsumme dyreunger som undersøker noe de aldri har støtt på før. Da de kom fram til den mørke inngangen til graven, kikket de nølende inn.

Jesus var borte! Likkledet som var brukt ved begravelsen lå der, men det dekket ikke lenger over kroppen hans, det lå flatt. Jesu kropp var borte. De undret seg over hvordan. Hva hadde hendt? Hva hadde forandret seg siden de bevitnet hans begravelse på fredag? Da viste det seg to menn, egentlig engler, i skinnende hvite klær for dem. Deres forsiktige holdning som nettopp var gått over i forundring, ble plutselig byttet med forskrekkelse da de så disse to englene.

En av englene talte. Det er kanskje derfor noen av kvinnene bare husket en engel og ikke to. Hans ord var enkle: «Vær ikke forferdet!» Så sa han hvorfor: «Dere søker Jesus fra Nasaret, den korsfestede. Han er oppstått, han er ikke her. Se, der er stedet hvor de la ham!»

Disse ord forkynte den viktigste forandring som noen sinne har inntruffet. Jesus levde. Han var ikke lenger blant de døde.

Ordene gjorde kvinnene forvirret og sjokkerte. Det var mer enn de kunne tro. I sine villeste drømmer hadde de ikke kunnet tenke seg slike nyheter. Det kunne ingen! Alle som hørte nyheten om Jesu oppstandelse, måtte overbevises om at det var sant. I løpet av de følgende førti dagene skulle Jesus bevise at engelens erklæring var sann. Disiplene trodde ikke først. Kvinnene var kanskje redde for å tro på så utrolige nyheter. Jesus levde!

Jesu oppstandelse byttet sorgen og frykten ut med glede og håp. Selv om de ikke fullt ut forstod alt akkurat da, var alt annerledes etter påskemorgen. Verden ble forandret for dem og for alle over en natt! Jeg overdriver ikke. Jesu oppstandelse fra de døde er en så betydningsfull hendelse at den ikke kan overdrives.

Jesus viste sin makt over døden. Jesus Kristus er den eneste religiøse leder i verdenshistorien som har kommet tilbake til livet. Alle andre religiøse ledere forblir døde. De gjør kanskje krav på å leve videre, med de gjør

det bare gjennom sin undervisning og sine etterfølgere. Grunnleggerne av andre religioner forlot ikke sine graver slik Jesus gjorde. Etterfølgerne til mange av disse lederne besøker relikvieskrin der levningene av lederne oppbevares og æres. Slik er det ikke med Jesus. Hans disipler besøker ikke hans levninger i Jerusalem. Han er oppstått!

Hver påskemorgen får jeg lyst til å synge «Han er oppstanden! Halleluja!» Påskemorgen er så viktig, for den innebærer at alle Jesu disipler skal få leve igjen. Gud være takk for at jeg er blant dem som har dette håp! Liksom Jesus skal vi legges til hvile i graver, men på Jesu ord skal vi stå opp og etterlate oss tomme graver. Jesus sa: « . . . jeg lever, og dere skal også leve» (Joh 14, 19). Ingen annen kan gi en slik seier over døden. Jeg setter dette håpet høyt. Jeg finner trøst i det i gode og onde dager. Jeg møter livets utfordringer, skuffelser og gleder med tillit til at jeg skal oppstå igjen som Jesus gjorde. Min åndelige reise til Jerusalem fører meg alltid til Josefs hage. Med troens øye ser jeg inn i Jesu grav og hører igjen at den er tom. Gud være lovet! Halleluja! Døden er overvunnet!

BØNN:

Jesus lever, graven brast!
Han stod opp med guddoms velde.
Trøsten står som klippen fast:
at hans blod og død skal gjelde.
Lynet blinker, jorden bever,
graven brast og Jesus lever!

Jeg har vunnet, Jesus vant,
døden oppslukt er til seier.
Jesus mørkets fyrste bandt,
jeg den kjøpte frihet eier.
Åpen har jeg himlen funnet,
Jesus vant, og jeg har vunnet!

48. En hilsen

De skyndte seg da bort fra graven med frykt og stor glede, og løp for å fortelle det til disiplene. Da kom Jesus mot dem og sa: «Vær hilset!» De gikk fram og omfavnet hans føtter og tilbad ham. Jesus sa til dem: «Frykt ikke! Gå og si til mine brødre at de skal dra til Galilea. Der skal de se meg.» (Matt 28, 8-10)

Hvem ville tro dem? Kvinnene hadde sett englene og hørt erklæringen om Jesu oppstandelse fra en av dem. Snart forlot de graven med en merkelig følelse av både glede og frykt. De sprang for å fortelle det til disiplene. Men ville de komme til å tro dem?

De hadde bevis, men det var ikke helt overbevisende. At englene var der, bekreftet at noe uvanlig hadde hendt. Akkurat som engler hadde vist seg på himmelen over Betlehem, hadde engler vist seg ved den tomme graven. I det glødende morgenlyset hadde mer enn én kvinne sett englene. De kunne hver og en som øyenvitne bekrefte hendelsen. Likkledet var i orden, men det dekket ikke over Jesu kropp. Jesus var borte. Steinen var rullet bort, og det var noe som de ikke selv kunne få til. Alle disse tingene bekreftet deres påstander, men de hadde ikke sett eller rørt ved den levende Jesus.

Da åpenbarte Jesus seg plutselig for kvinnene mens de var på vei tilbake til Jerusalem. Han hilset dem og stanset deres travle steg på vei til disiplene. Han gav dem ett bevis til, seg selv. De kunne nok ikke tro sine egne øyne. Der stod han rett foran dem. Men de kunne ikke begripe at det var ham. De omfavnet hans føtter og tilbad ham. Hans kropp var ikke lenger i graven; deres hender rørte ved føttene hans og sårene som stammet fra naglene. Det var Jesus, den samme Jesus som hadde blitt korsfestet. Han levde. Oppstandelsen var hevet over tvil for kvinnene. Jesus hadde overbevist dem om at han levde.

Overveldet og grepet ble de hans ivrige sendebud. Engelen oppfordret dem til å fortelle det til disiplene. Både Jesus og engelen lovet at disiplene

også skulle få se ham. Kvinnene hadde nyheter å komme med, så de fortsatte å løpe til Jerusalem. De var andpustne da de kom fram. Mens de hev etter pusten, fortalte de alt de hadde hørt og sett ved morgengry.

Disiplene ble forundret over hva kvinnene fortalte. Jesus i live? Var det bare kvinnes hysteriske innbilning? Kunne det være sant? I disse tidlige morgentimene var det for mye å tro for dem. Det kvinnene fortalte, hørtes ut som tull. Disiplene hadde jo ikke sett Jesus, og det var vanskelig å tro kvinnes merkelige beretning. Til tross for Lasarus' oppvekkelse for bare noen uker siden, var Jesu oppstandelse fra de døde for vanskelig å tro på. De ble ikke overbevist.

Jeg kan forstå disiplenes reaksjon. Enten vi får høre gode eller dårlige nyheter, har vi en tendens til å fornekte dem med en gang. Vi sier: «Nei, det er ikke mulig.» På den ene side var dette den største tenkelige nyhet – Jesus var ikke død lenger. Han hadde oppstått! Det var mer enn man kunne håpe på. På den andre side fryktet disiplene for sine egne liv. De gjemte seg bak låste dører av frykt for at det var deres tur neste gang. Jesus i live! Det betydde at de ikke lenger trengte å frykte for sine liv, for Jesus var sterkere enn trusselen fra jødernes ledere. Det var mer enn man kunne tro.

Mitt hjerte kan også tvile. Som synder gjør jeg motstand mot Guds budskap. Min syndige natur finner alle mulige grunner til å tvile. Jeg kan ikke forestille meg at noen kan komme tilbake til livet. Jeg har aldri sett det skje. Alle jeg kjenner som har dødd, har forblitt døde. De ble begravet og hviler i jorden. Oppstandelsen fra de døde strider imot all min erfaring og alle lover i den medisinske vitenskapen. Død er død! Jeg har ikke sett noen unntak! Jeg kan akkurat som disiplene trekke den konklusjon at kvinnes beretning må være hysterisk sludder. Hvordan kan noen tro på et slikt eventyr? Dessuten ble hendelsen nedskrevet for så lenge siden. Hvordan skal jeg kunne tro på dette eldgamle vitnesbyrdet?

Men likevel er jeg en Jesu disippel, og gjennom den Hellige Ånds verk våger jeg tro på det umulige. Han er sann Gud og ikke begrenset av min intellektuelle forståelse eller det som kan bevises gjennom vitenskapelige observasjoner. Han kan gjøre ting som går utenfor den naturlige, iakttagbare verden. Det nye testamente gjengir gang på gang hans under. Han gjorde det umulige. Han kalte Lasarus tilbake fra de døde. Han oppstod selv fra de døde. Jeg stoler på ham!

Troen trenger ikke bevis, bare Guds ord. Min natur vil tvile på Guds ord. Men jeg stoler på at Jesus gir meg riktig informasjon. Han elsket meg så høyt at han døde for meg. Han vil ikke villed meg så jeg tror noe som ikke er sant. Ordene i Bibelen som forteller meg om ham, er pålitelige. Jeg stoler på at Jesus har overvåket alt, slik at jeg har en pålitelig redegjørelse for det som hendte påskemorgen. Hvorfor skulle jeg tvile på det Bibelen sier? Han er oppstått! Kvinnene så ham. De rørte ved ham. De trodde. Det gjør jeg også.

BØNN: Kjære Jesus, la meg lytte til kvinnes budskap når verden omkring meg undrer seg over hvordan jeg kan tro på slikt tullprat som din oppstandelse fra de døde. De så deg og rørte ved deg. Du oppstod fra de døde. Det trosser all logikk og erfaring, men hjelp meg å stole på deg, din makt som kan gjøre alt og din kjærlighet til meg. Hjelp meg å være en budbærer om din oppstandelse selv når de jeg forteller det til, ikke tror. Budskapet om din oppstandelse er altfor godt til at jeg skal beholde det for meg selv. Amen.

49. En tom grav

Tidlig om morgenen den første dag i uken, mens det ennå var mørkt, kom Maria Magdalena til graven. Da så hun at steinen foran graven var tatt bort. Hun løp av sted og kom til Simon Peter og til den andre disippelen, han som Jesus hadde kjær, og hun sa: «De har tatt Herren bort fra graven, og vi vet ikke hvor de har lagt ham.» Da gikk Peter og den andre disippelen av sted ut til graven. De løp sammen, men den andre disippelen løp fortere enn Peter og kom først fram til graven. Han bøyde seg inn og så linklærne ligge der, men han gikk ikke inn i graven. Simon Peter kom nå etter, og han gikk inn. Han så linklærne som lå der, og kledet som Jesus hadde hatt over hodet. Det lå ikke sammen med linklærne, men sammenrullet på et sted for seg selv. Da gikk også den andre disippelen inn, han som var kommet først til graven. Han så og trodde. Hittil hadde de ikke forstått det Skriften sier, at han skulle stå opp fra de døde. (Joh 20, 1-9).

Idet første dagslyset hadde kvinnene på avstand sett at steinen ikke lenger lå foran inngangen til graven. Mens de andre gikk fram for å undersøke graven, sprang Maria Magdalena til Peter og Johannes. Hun rapporterte det som hun trodde var forklaringen på den åpne graven. Hun trakk ganske enkelt den konklusjon at Jesu fiender ikke bare hadde korsfestet ham, men også tatt ham ut av graven og lagt ham der hans etterfølgere aldri skulle kunne finne ham. Hun styrtet ivrig i vei for å fortelle det til dem.

Peter og Johannes var sammen den morgenen. De andre disiplene var et annet sted. Da folkemengden hadde fengslet Jesus i hagen og ført ham til Jerusalem, hadde disiplene forlatt Jesus og forsvunnet i mørke. Bare Peter og Johannes hadde fulgt etter. De hadde vært sammen i øversteprestens bolig. Peter stod utenfor og varmet seg, og Johannes var kanskje inne for å se og høre. På fredagen hadde Johannes stått ved korset sammen med kvinnene mens Peter, etter å ha fornektet Jesus, holdt en lav profil og formo-

dentlig gjemte seg bak låste dører et sted i Jerusalem. Maria visste hvor hun skulle finne både Peter og Johannes. Andpusten etter løpeturen fra graven banket hun på døren. Vel inne fortalte hun hva hun hadde sett.

Både Peter og Johannes visste at de måtte få bekreftelse på det Maria fortalte. Om graven var tom, måtte de se det selv. De måtte få vite om Jesu kropp hadde blitt flyttet eller om hans løfte om at han skulle stå opp på den tredje dagen var sant. Hadde Maria rett? De sprang begge fra henne på vei til graven. De løp ikke forbi de andre kvinnene. De så ingen som kunne gi dem opplysninger om den tomme graven.

Johannes kom fram til graven først og stanset ved inngangen. Han kikket inn, men stanset utenfor. Han fikk igjen pusten og ventet på Peter. I det tiltagende morgenlyset så Johannes linklærne ligge der Jesu kropp var blitt plassert på fredagen. Men ingen kropp! Graven var tom!

Da Peter kom fram kort tid etter, stanset han ikke ved inngangen, men stormet rett inn i graven for å få Marias beretning bekreftet. Han så også linklærne, men det var noe mer. Kledet som hadde dekket Jesu hode, lå for seg selv, på et annet sted enn linklærne. Noen hadde lagt det pent sammen. Jesu kropp var borte! Graven var tom! Men det var noe i Marias beretning som ikke stemte. Det var ingen som hadde brutt seg inn i graven for å ta kroppen. Linklærne lå igjen. Gravrøvere ville ikke ha tatt linklærne av liket og siden tatt det med seg. En død kropp hadde fortsatt trengt liksvøp.

Johannes stod et øyeblikk som lammet ved inngangen, men til slutt gikk han også inn i graven. Han tok seg en nærmere titt sammen med Peter. Han så også at Marias beretning bare delvis stemte. Jesu legeme var ikke i graven. Det var sant! Men ingen hadde flyttet det noe annet sted. Johannes trodde at Jesus hadde oppstått. Han forstod ennå ikke alle Det gamle testamentes profetier om oppstandelsen, men han trodde at Jesus hadde oppstått som han hadde lovet. Både Peter og Johannes gikk deretter hjem igjen. Over natten hadde verden blitt forandret for dem også.

Jeg lurar på hvordan det var for Peter og Johannes å stå i den tomme graven. Tenkte de på Lasarus da de så linklærne og den sammenrullede hodekledet? Jesus hadde kalt Lasarus tilbake til livet bare et par uker tidligere. Da Lasarus adlød Jesu befaling og kom ut til gravåpningen, hadde han fortsatt vært innsvøpt i likklær og hatt ansiktet tildekket av et klede. Da sa Jesus: «Løs ham, og la ham gå» (Joh 11, 44). Peter og Johannes fant

en tom grav påskedagsmorgenen, men liksvøpet lå igjen. Johannes trodde. Han fant seier i den tomme graven.

Jeg trenger å stå i denne graven hver gang døden bekymrer meg. Liksom andre kristne foretar jeg den åndelige reisen til den tomme graven hver påske. Men jeg føler at jeg trenger å stå i den tomme graven oftere jo eldre jeg blir. Når alderen så smått begynner å merkes i leddene mine og gjør meg andpusten, går jeg til Jesu grav og finner seier. Graven er tom. Jesus har overvunnet døden. Han er sterkere enn døden. Han trengte ikke likklærne lenger, for han var ikke lenger død, men levende. I møte med døden finner jeg ikke trøst noe annet sted. Døden kommer til å ta meg som den tok Jesus, men den kan ikke holde på meg mer enn den kunne holde på ham. Ettersom jeg er forenet med Jesus i troen, skal jeg også gå ut av liksvøpet og oppstå for å nyte den seier han har vunnet for meg og alle troende.

BØNN: Herre, før meg til din tomme grav når alderens og dødens kalde hånd strekker seg etter meg. Alderen kan begrense min bevegelse og mine krefter, men jeg stoler på din makt. Døden kan nok ta min kropp, men du skal befale døden å slippe sitt grep, og jeg skal oppstå. Fortsett å trøste meg med vissheten om at din grav er tom. Amen.

50. Maria!

Disiplene gikk så hjem. Men Maria ble stående og gråte like utenfor graven. Gråtende bøyde hun seg fram og så inn i graven, og fikk se to engler i skinnende hvite klær som satt der Jesu legeme hadde ligget, en ved hodet og en ved føttene. «Hvorfor gråter du, kvinne?» sa de. Hun svarte: «De har tatt min Herre bort, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham.» I det samme snudde hun seg og så Jesus stå der, men hun skjønnte ikke at det var han. «Hvorfor gråter du, kvinne?» sier Jesus. «Hvem leter du etter?» Hun trodde at det var gartneren, og sier til ham: «Herre, hvis du har tatt ham bort, så si meg hvor du har lagt ham, så skal jeg ta ham med meg.» «Maria,» sa Jesus. Da snudde hun seg og sa til ham på hebraisk: «Rabbuni» – det betyr mester. Jesus sier til henne: «Rør meg ikke, for jeg er ennå ikke ferdig opp til Faderen. Men gå til mine brødre og si til dem at jeg farer opp til ham som er min Far og Far for dere, min Gud og deres Gud.» Da gikk Maria Magdalena av sted og sa til disiplene: «Jeg har sett Herren!» Og hun fortalte dem hva han hadde sagt til henne. (Joh 20, 10-18)

Maria hadde ingen hast med å gå tilbake til den tomme graven. Peter og Johannes sprang dit for å få hennes beretning bekreftet, men Maria hadde ingen grunn til å skynde seg nå når hun hadde fortalt hva hun visste. Hun antok at noen hadde flyttet kroppen hans. Hun kunne ikke føle håp eller glede. Hun var i sorg over sin Herres død. Bildene fra korsfestelsen og begravelsen var innelåst i minnet hennes. Hun hadde ennå ikke funnet nøkkelen til å låse opp og slippe dem ut.

Da Peter og Johannes sprang i forveien, gikk Maria sakte tilbake til graven. De så den tomme graven og gikk igjen uten et ord til Maria. Hun hadde kanskje ennå ikke rukket tilbake til hagen og graven. Marias tårefylte øyne så ingenting. Ikke en gang da hun bøyde seg fram for å se inn i gra-

ven, så hun noe. De to englene som hadde kommet tilbake etter at Peter og Johannes var gått, spurte til og med: «Kvinne, hvorfor gråter du?» Men Maria kunne bare tale ut av sin skuffelse, frykt og sorg. Så snart hun hadde svart, vendte hun seg bort.

I samme øyeblikk stod Jesus framfor henne og stilte samme spørsmål som engelen. Marias tanker hadde ennå ikke funnet nøkkelen til hvordan hun skulle komme bort fra tårene og sorgen. Gartneren måtte sikkert vite hvor de hadde tatt kroppen hen, tenkte hun. Jesus svarte kort: «Maria». Jesu kjente røst taltalte henne med hennes navn. Hans hilsen brakte henne ut av fortvilelsens fengsel. Hun vendte seg mot ham og utbrøt: «Rabbuni!» For en overraskelse! Jesus! Levende! Her! Hun måtte ha snappet etter pusten da alt gikk opp for henne. Hennes øyne var ikke fulle av tårer lenger. Hun så Jesus levende. Han var den nøkkel som låste opp hennes tanker. Endelig var hun fri til å fly opp til høyere lag av håp og glede. Sorgens mørke fengsel var kun et minne. Livet hadde erstattet døden.

Maria ville omfavne Jesus og aldri la ham gå. Hennes tilbedelse grunnet seg på hva hun visste om Jesus. Hun hadde fulgt ham fra Galilea og sammen med de andre kvinnene hadde hun sørget for hans behov. Hun var beredt og villig til å tjene Jesus som før. Men det var ikke mulig. Hennes forhold til Jesus måtte forandres. Han var ikke lenger den lidende tjeneren som ydmyket seg for å gjenløse verden. Han var den oppstandne Herren, mektig, seierrik og herlig.

Jesu ord hindret Maria i å ta på ham slik hun hadde gjort før. Han var ferdig med lidelsen og ferdig med døden. Han levde. Verden hadde blitt gjenløst. Om førte dager skulle han stige opp til himmelen og regjere over alle ting som frelser, Herre og seierherre over døden. Arbeidet med å spre nyheten om oppstandelsen var alt som gjenstod å gjøre. Hun måtte gå og fortelle nyheten til dem som ennå var fanget i sorg, frykt og død. Disiplene, Jesu brødre, måtte få høre hennes nyheter. Maria ble Herrens budbærer om liv.

Forunderlige tanker fylte Maria da Jesus sa hennes navn. Han kjente henne igjen. Han elsket henne fortsatt. Hun tilhørte hans hjord, men hun var dypt opprørt av sorg, frykt og tvil. Han ville ikke at hun skulle gå gjennom dagen eller resten av livet med den minste tvil om at han var oppstanden. Han gav henne håp og glede med en personlig innbydelse: «Maria!»

Han levde. Hennes hjerte må ha hoppet av glede da hun ble sikker på at det var Jesus stod framfor henne.

Forunderlige tanker strømmer gjennom meg når jeg hører Jesus tiltale meg personlig. Han kjenner mitt navn også. Ofte er jeg så opptatt av livets hverdagslige hendelser at jeg sitter fast i mine egne tanker: bekymringer og gleder i familien, framgang eller motgang i yrkeslivet eller at økonomien er god eller dårlig. Da trenger jeg å høre den gode hyrdens røst si «John» til meg. Han kjenner meg. Han vet om min menneskelige tilbøyelighet til å vende meg bort og bli urolig og dyrke mine bekymringer og min tvil. Jeg er mer tilbøyelig til å bekymre meg enn til å takke. Jeg gråter sørgetårer lettere enn jeg burde. Jeg uroer meg mer enn jeg vender meg med alt til Herren.

Min hyrde taler til meg og forsikrer meg om at han lever. Døden er overvunnet. Ja, det jeg frykter mest av alt, er faktisk ingenting å være redd for. Han er livets Herre. Han elsker meg. Han viser meg hva som virkelig er viktig. Han har en oppgave til meg. Jeg vil fornye mine anstrengelser for å dele med andre gleden over den tomme graven og gjøre hele livet til en lovsang over den seier han har gitt meg.

BØNN: Herre Jesus, jeg er så ofte fanget av frykt, tvil og sorg. Iblant når jeg ser på deg og ditt ord, klarer jeg ikke verdsette den glede og trøst som du gir meg, ditt engstelige, bortkomne og urolige får. Overvinn mine syndige tilbøyeligheter med din milde innbydelse til å se at du er livets Herre. Og fyll meg med glede, slik at jeg deler håpet om din oppstandelse med andre. Amen.

51. Gravplyndrere?

Med ett kom det et kraftig jordskjelv, for en Herrens engel steg ned fra himmelen, gikk fram og rullet steinen til side og satte seg på den. Han var som lynet å se til, og drakten var hvit som snø. Vaktene skalv av redsel da de så ham, og de ble liggende som døde . . . Mens kvinnene ennå var på veien, kom noen av vaktene inn til byen og fortalte overprestene alt som var hendt. Overprestene og de eldste kom da sammen, og de ble enige om hva de skulle gjøre. De gav soldatene mange penger og sa: «Dere skal si at disiplene hans kom om natten og stjal ham mens dere sov. Skulle landshovdingen få høre det, skal vi snakke med ham, så dere kan være trygge.» De tok imot pengene og gjorde som de fikk beskjed om. Og dette ryktet spredte seg blant jødene og har holdt seg til denne dag. (Matt 28, 2-4, 11-15)

Marias første uhyggelige tanke var at gravplyndrere hadde vært på ferde. For henne var det lettere å tro på gravplyndrere enn på oppstandelsen. Tanken at noen hadde flyttet på Jesu døde kropp, kunne hun ikke få ut av hodet før Jesus selv jaget den bort. Hun måtte overbevises om at Jesus hadde stått opp fra graven. Alle disiplene trengte det. De trodde først ikke at Jesus hadde stått opp. De ville ikke tro det. Forestillingen om Jesu oppstandelse var for mye å håpe på og for vidunderlig til å tro på. Den gikk imot alle naturlover. All erfaring bekreftet at en død forble død, med unntak av tre hendelser: enkens sønn i Nain, Jairus' datter og Lasarus. Den tomme graven gav håp, men det var for vanskelig for dem å tro. Så Frelseren brukte de kommende førti dagene til å overbevise dem om at han hadde oppstått.

Jeg tror ikke soldatene hadde samme problem. De visste at ingen hadde kommet og røvet bort Jesu kropp. De hadde stått vakt da det voldsomme jordskjelvet rystet dem. De kunne ikke tro det de så. En engel i skinnende klær blendet dem. Han var som lynet – lysende, uventet og mektig. Engelen

rullet bort steinen og satte seg på den. De skalv og besvimte. Ingen gravrøver kunne oppnå noe slikt hos garvede soldater, og ikke hos noen andre heller, for den saks skyld. Så soldatene trodde ikke på noen gravplyndrere.

Men deres beretning bekreftet hva jødernes ledere hadde sagt på lørdagen. Fariseerne hadde jo gått til Pilatus og bedt om at han skulle sette ut vakt, for de ville hindre Jesu disipler i å stjele Jesu kropp og siden si til folket at han hadde oppstått. Men Jesus hadde jo oppstått! Engelen hadde kommet for å gjøre verden oppmerksom på denne gode nyheten ved å rulle bort steinen. Graven var tom, og det visste soldatene. De visste at ingen gravrøvere hadde brutt seglet på graven eller båret bort Jesus mens de holdt vakt. De jødiske ledernes verste forutanelser ble bekreftet av vaktens rapport. Jesus hadde oppstått, akkurat som han hadde forutsagt.

De kunne ikke tro noe slikt. Jesu oppstandelse fra de døde kunne ikke være mulig. Om Jesus faktisk hadde kommet tilbake til livet, betydde det at alle deres anstrengelser i den siste uken hadde vært fåfengte forsøk på å trosse Gud. Det kunne bare ikke være slik! De kom fram til at de måtte finne på en måte å rokke ved tilliten til beretningen om den tomme graven. Om de ikke kunne motbevise oppstandelsen, så hadde de vært dårer da de bekjempet Jesus og ropte at han måtte dø.

De måtte betale soldatene for at de skulle fortelle historien om gravplyndrere. Heller enn å godta den enkleste forklaringen, nemlig at Jesus hadde oppstått, fortsatte de sin taktikk med å forvrengte fakta og gjøre motstand mot Jesus. Det ble dyrt. De betalte en stor sum penger for å overtale vaktene til å fortelle deres versjon om oppstandelsen. Men det som kostet mest, var likevel at de valgte ikke å tro. Dette kostet dem den trøst som seieren over døden og håpet om evig liv gir. Det var for dem lettere å tro på løgnen enn å tro på sannheten.

Mennesker tror fortsatt på nesten hva som helst enn på at Jesus stod opp fra graven. Mennesker i vårt tid kaster bort millioner av kroner på å kjøpe bøker om døden og livet etter døden. De kan reise lange veier for å delta på seminarer og studiesirkler som holdes av religiøse ledere som ikke tror at Jesus stod opp fra graven. Aviser, tidsskrifter, TV og radio fører ofte fram tanker og opplevelser fra mennesker som har vært nær døden eller slike som mener å ha innsikt i døden og dødsprosessen. Mange synes det er lettere å tro på noe annet, hva det enn er, enn å tro at Jesus oppstod fra de døde.

Fariseernes vantro har ikke forsvunnet.

Det finnes til og med kristne kirker som taler om det nye livet i Kristus uten å tro på den tomme graven. De sier at Jesu ånd lever i oss alle, men de vil ikke bekjenne at Jesu legeme forlot graven på påskedagsmorgenen. Noe slikt kan de ikke tro på. De utgir sine ideer for å være resultater av vitenskap og forskning. Det finnes andre som mener at Skriftens beretninger om den tomme graven ikke er noe annet enn disiplenes ønsketanker og hysteriske drømmer. De som kommer med ulike forklaringer på påskedagsmorgenen kan like lite tro på oppstandelsen som jødene ledere.

Men Jesus måtte overbevise disiplene. Han ble tvunget til å lede Maria bort fra den naturlige slutning hun hadde trukket. Alle disiplene måtte overbevises om at Jesus levde. Det var ikke deres første tanke. De trodde ikke før deres øyne, ører og hender hadde overbevist dem om at Jesus hadde oppstått. Jesu oppstandelse fra de døde er visselig ikke det første noen kommer til å tenke på som forklaring på den tomme graven, men den er sann. Jeg trenger ikke lete etter noen annen forklaring.

BØNN: Herre, det er mange som fortsatt ikke kan tro at du stod opp fra graven. Jeg ber deg føre meg til din tomme grav og styrke min tro på din oppstandelse når jeg leser om og hører dem som ikke tror på den. Om jeg tviler og blir forvirret av hva andre sier, ber jeg deg sende din Hellige Ånd, slik at jeg fortsetter å stole på at du oppstod fra de døde. Amen.

52. Tre på veien

Samme dag var to disipler på vei til en landsby som heter Emmaus, seksti stadier fra Jerusalem, og de samtalte om alt det som var skjedd. Mens de snakket sammen og drøftet dette, kom Jesus selv og slo følge med dem. Men det var noe som hindret dem i å se, så de ikke kjente ham igjen. Han sa da til dem: «Hva er det dere går og snakker så ivrig om?» De stanset og så bedrøvet opp, og den ene, som hette Kleopas, svarte: «Du må være den eneste tilreisende i Jerusalem som ikke vet hva som er hendt der i disse dager.» «Hva da?» spurte han. «Dette med Jesus fra Nasaret,» svarte de. «Han var en profet, mektig i ord og gjerning for Gud og hele folket. Men våre overprester og rådsherrer utleverte ham og fikk ham dømt til døden og korsfestet ham. Og vi som hadde håpet at det var han som skulle utfri Israel! Men nå har det allerede gått tre dager siden dette hendte. Likevel har noen kvinner som hører til hos oss, gjort oss forvirret. De gikk ut til graven tidlig i morges, men de fant ikke hans legeme. De kom tilbake og fortalte at de hadde sett et syn av engler som sa at han lever. Da gikk noen av våre til graven, og de fant det slik som kvinnene hadde sagt; men ham selv så de ikke.» Da sa han til dem: «Så uforstandige dere er, og så trege til å tro alt det profetene har sagt! Måtte ikke Messias lide dette og så gå inn til sin herlighet?» Deretter begynte han å utlegge for dem det som står om ham i alle skriftene, helt fra Moses av og hos alle profetene. (Luk 24, 13-27)

I de tidlige morgentimene hadde det summet av rykter om den tomme Igraven. Kvinnene hadde fortalt sin historie til disiplene. Disiplene var antakelig samlet et sted i Jerusalem og hørte nyheten som kvinnene kom med. De hadde sikkert spurt kvinnene ut om detaljene gang på gang. Maria hadde også fortalt sin versjon. Peter og Johannes hadde bekreftet at det var slik med graven som kvinnene hadde sagt.

To menn, hvorav den ene hette Kleopas, var også med blant disiplene.

Den andre kan ha vært Lukas, men det vet man ikke sikkert. Disiplene hadde samlet seg for å høre og diskutere dagens hendelser med hverandre. De hadde kommet hverandre nær gjennom sin kjærlighet til Jesus, og det hadde oppstått et spesielt sterkt fellesskap mellom dem. Etter beretningene tidlig om morgenen hadde de ikke hørt noe nytt. Kvinnene hadde sett Jesus, men det hadde ingen av disiplene. Det fantes ingen som kunne bekrefte den delen av kvinnenenes beretning. Alle var forundret over hva kvinnene sa, men når ingen kunne bekrefte det, var de ikke i stand til å tro at Jesus levde.

En gang på søndag ettermiddag bestemte Kleopas og kameraten hans seg for å gå til Emmaus. De hadde nok vandret opp til Jerusalem med Jesus og de andre over en uke tidligere og sett alt som hadde hendt der. De hadde kanskje snakket og lyttet ferdig. Ingen hadde noe nytt å komme med. Etter middagsheten forlot de samlingen og begynte å gå mot Emmaus. De hadde ingen hast. Landsbyen lå bare en drøy mil derfra, og de hadde mye å snakke om. De gikk gjennom de siste dagenes hendelser og funderte på hva alt betydde.

Mens de snakket med hverandre, kom Jesus og slo følge med dem som en annen vandrer. Han lyttet til deres samtale og tok del i den med et spørsmål. Spørsmålet hans fikk dem til å stanse opp. Det gjorde dem overrasket. De kom jo fra Jerusalem, og der var det ikke bare disiplene som var interessert i det som hadde hendt, men hele byen summet av nyheten om Jesu død og de første ryktene om hans oppstandelse. Kjente ikke denne mannen til hva alle snakket om? Svaret Jesus fikk, avslørte deres sorg. De elsket Jesus, det var åpenbart. De hadde håpet han skulle gi dem forsoning, og de kjente til Jesu løfte om at han skulle oppstå på den tredje dag. Det var nå den tredje dagen, men de hadde ikke annet bevis enn kvinnenenes ubekreftede meldinger.

Jesus henviste disse motløse, trette og sorgfulle disipler til Skriften. Han lærte dem en viktig lekse. Skriften gav dem all den åndelig styrke, det håp og den veiledning de trengte. Langs veien til Emmaus forklarte Jesus i detalj hvordan Skriften hadde forutsagt alle de hendelser som de var så bekymret over og hvordan den til og med hadde forutsagt hans oppstandelse. Undervisningen var ikke bortkastet. Deres hjerter ble brennende da han talte med dem om Skriftens sannheter. Da de til slutt kjente igjen Jesus, skyndte de seg tilbake til

Jerusalem for å fortelle disiplene hva de hadde fått del i. Jesus levde.

Dager med skuffelse og mismot kommer fortsatt over Jesu disipler. Men da Jesus snakket med disse to disiplene, viste han dem og oss hvor vi skal gå for å få kraft, trøst og håp: til Skriften. Jesus kommer ikke til å åpenbare seg for oss på samme måte som han gjorde på veien til Emmaus, men han kommer til oss i vår daglige vandring i hans ord. Om vi åpner hans bok og leser i den, skal vi finne det vi trenger.

Snart skulle disiplene ikke lenger se Jesus på samme måte som før oppstandelsen. Men han skulle ikke la dem være tilbake alene og uten trøst og hjelp. Skriften forteller om Jesus. Når vi tviler, kan vi lese i den. Den Hellige Ånd vil virke gjennom Ordet. Når vi blir forvirret, kan vi vende oss til den sannhet som Gud har gitt oss i sitt Ord. Når vi har et nedtrykt hjerte som de to disiplene, leder Jesus oss til sitt Ord.

Vi kan ennå vandre med Jesus hver dag. Han vil gå med oss, lytte til våre bekymringer og problemer og gi oss det vi trenger for å gå videre. Hver gang vi åpner Skriften, kommer Jesus til oss. Han taler til våre hjerter. Han lever. Det sier Skriften.

BØNN: Herre Jesus, i det daglige livet blir jeg ofte nedtrykt av bekymringer og vanskeligheter. Jeg trenger å ha deg med meg på veien. Før meg til ditt Ord når jeg er nedtrykt. La ditt ord virke i mitt hjerte slik at jeg finner glede og trøst i din oppstandelse. Da får jeg kraft til å vandre på den veien som du har staket ut for meg. Amen.

53. Stengte dører

Og de brøt opp med en gang og vendte tilbake til Jerusalem. De fant der de elleve og vennene deres samlet, og disse sa: «Herren er virkelig oppstått og har vist seg for Simon.» Selv fortalte de to om det som hadde hendt på veien, og hvordan de hadde kjent ham igjen da han brøt brødet. Mens de talte om dette, stod Jesus midt i blant dem og sa: «Fred være med dere!» De ble forskrekket og redde, for de trodde de så en ånd. Men han sa til dem: «Hvorfor er dere forferdet, og hvorfor lar dere tvilen stige opp i dere? Se på mine hender og mine føtter; det er meg. Ta på meg og se! En ånd har da ikke kjøtt og ben, som dere ser at jeg har.» Dermed viste han dem sine hender og føtter. Men enda kunne de ikke tro for bare glede og undring. Da spurte han: «Har dere noe å spise?» De gav ham et stykke stekt fisk, og han tok det og spiste mens de så på. Han sa til dem: «Det var dette jeg talte om da jeg ennå var sammen med dere og sa at alt måtte oppfylles som står skrevet i Moseloven, hos profetene og i Salmene.» (Luk 24, 33-44)

Kleopas og den andre disippelen skyndte seg tilbake til Jerusalem for å fortelle hva som hadde hendt og bekrefte det kvinnene hadde fortalt tidligere på dagen. Da de kom fram, oppdaget de at det allerede var blitt bekreftet. Jesus hadde åpenbart seg for Simon en gang i løpet av dagen. Begge disse beretningene, den om Peter og den om de to mennene fra Emmaus, grep disiplenes hjerter. Men de hadde vanskelig for å slå bort sine bange anelser. De samlet seg i hemmelighet bak låste dører. De var fortsatt redde for jødenes ledere. De trodde ikke ennå. Det var kveld og lampene flakket og holdt mørket borte mens de snakket om hva som hadde hendt.

Da stod Jesus plutselig og uventet midt iblant dem. De så på ham og på hverandre. De trodde ikke sine egne øyne. Overraskelse, frykt og mistro for gjennom deres hoder like fort som lynet slår ned på jorden. Da talte Jesus og skapte ro akkurat som under stormen på Gennesaret sjø: «Fred

være med dere». Men roen kom ikke like fort til disiplenes hjerter som til bølgene og vinden. De var fortsatt forskrekket.

Jesus refset dem for deres mangel på tro. De hadde hele dagen nektet å tro på det Maria og de andre kvinnene sa. Da Johannes og Peter bekreftet kvinnenens beretning, trodde de enda ikke. Da Peter sa at han hadde sett Jesus, nektet de plent å tro det. I dette lukkede rommet satt disiplene og snakket om alt dette, men fant hele tiden på en måte å komme bort fra sannheten.

Til slutt stod sannheten foran dem. Jesus levde. Den oppstandne Herren kom for å bevise at han levde. Først viste han dem sine hender og føtter. Det var den samme Jesus som hadde blitt korsfestet. Han var ikke et spøkelse eller et fantasifoster. De rørte ved hans hender og føtter. Men ikke en gang det overbeviste dem helt. Frykten slapp sitt faste grep om deres hjerter. Deretter ble de overmannet av glede og forundring. De hadde vondt for å tro sine egne øyne.

Mens de ennå undret seg over hva deres sanser fortalte dem, bad Jesus om noe å spise. Da han tok fisken de rakte ham, begynte sannheten om oppstandelsen å synke inn i deres tvilende hjerter. Hvor ofte hadde de ikke spist fisk sammen med Jesus! De hadde vært sammen med ham i Galilea. De hadde reist på kryss og tvers over Galileasjøen i Simon Peters og de andres fiskebåter. Jesus hadde mettet mengden med brød og fisk. Jesus var fremdeles Jesus! Men han var blitt korsfestet og levde igjen.

Da henviste Jesus sine disipler til Skriften. Liksom han forklarte Skriften for dem på veien til Emmaus, åpnet han Skriften for disse forskremte disiplene. Han skulle snart forlate dem og fare opp til himmelen. Da måtte de vite hvor de skulle gå for å hente kraft og trøst. Jesus henviste dem til Bibelen. Der, og bare der, skulle de finne sannheten. Deres tro skulle ikke bygges på syner og innbilninger, men på Skriften.

De trodde til slutt. Jesus var oppstått. Døden kunne ikke holde ham igjen. Om overraskelse, skrekk og mistro hadde besatt deres sinn tidligere, kom nå glede, håp og tro fram som solen etter en voldsom storm. Jesus levde. Da forlot han dem. De var alene igjen, uten Jesus og bak låste dører, men nå var de glade og fulle av håp.

Disiplene reagerte på Jesu oppstandelse med forståelig mistro. Som alle syndige skapninger, avviste de naturlig nok den trøst og det håp som lå

foran dem. Hvor ofte har jeg vel ikke gjort det samme! Når jeg møter sorger og bekymringer, fylles jeg av redsel og tvil. Når jeg deltar i en venns eller slektnings begravelse, sitter jeg fast i sorgen og smerten. Jo nærmere forhold man har, desto dypere er smerten og desto vanskeligere er det å finne Jesus og gleden over hans oppstandelse.

Men Jesus er tålmodig med meg som han var med dem. Han refser meg også for min mangel på tro. Når jeg velter meg i mine egne bekymringer, kan jeg høre ham si: «Hvorfor bekymrer du deg og hvorfor tviler du?» Jeg er et syndig menneske som har lett for å synes synd på meg selv. Jeg ser for mye på meg selv og ikke nok på Jesus. Men Jesus løfter mitt blikk og henviser meg til Skriften. Der finner jeg Jesus igjen og alt jeg trenger av kraft, trøst, oppmuntring og håp.

BØNN: Herre, vis meg til ditt ord når jeg overveldes av frykt, tvil, usikkerhet og smerte. Hjelp meg å tro at du er seierherre over døden, selv når jeg kjenner smerte og fortvilelse. Tillat meg ikke å bygge min tro på det jeg føler i mitt hjerte. Hjelp meg å bygge den på ditt ord, hva mine øyne enn ser og hva jeg enn føler. Du er oppstått! Hjelp meg å finne glede i din oppstandelse selv når jeg har det vanskelig. Amen.

54. Jeg vet det, Tomas

Tomas, en av de tolv, han som ble kalt Tvillingen, var ikke sammen med de andre disiplene da Jesus kom. «Vi har sett Herren,» sa de til ham. Men han sa: «Dersom jeg ikke får se naglemerket i hendene hans og får legge fingeren i det og stikke hånden i hans side, vil jeg ikke tro.» Åtte dager senere var disiplene igjen samlet, og Tomas var sammen med dem. Da kom Jesus mens dørene var lukket; han stod midt i blant dem og sa: «Fred være med dere.» Så sier han til Tomas: «Kom med fingeren din, og se mine hender, og kom med hånden og stikk den i min side. Vær ikke vantro, men troende!» «Min Herre og min Gud!» sa Tomas. Jesus sier til ham: «Fordi du har sett meg, tror du. Salige er de som ikke ser og likevel tror.» (Joh 20, 24-29)

Den første ukedagen kom til sin slutt etter at Jesus hadde forlatt disiplene bak låste dører. Han hadde åpenbart seg på en overnaturlig måte midt iblant dem og gått fra dem igjen. Siden hadde disiplene mye å snakke om. De beretningene som kvinnene hadde fortalt ved begynnelsen av dagen, ble bekreftet i mørket ved dagens slutt.

De var alle enige om at Jesus levde. De hadde sett ham og rørt ved ham, og til slutt forstod de Skriften. Det skrevne Ordet forutsa at Jesus skulle gå opp til Jerusalem og bli overgitt til hedningene, som skulle håne, spotte, pryle og drepe ham. Men Ordet sa også at han skulle oppstå igjen på den tredje dagen. Jesus hadde undervist dem i Skriften. De trodde og forstod.

Bare Tomas tvilte fortsatt. Han var ikke til stede på påskedagskvelden. Da han kom tilbake til de andre en gang i løpet av den følgende uken, fortalte de andre ham hva som hadde hendt. Han hørte hver eneste detalj. Formodentlig hørte han alt sammen mer enn en gang. De andre disiplene gjorde sitt beste for å overbevise ham om at Jesus levde. Men Tomas lot seg ikke overbevise. Han krevde bedre bevis enn disse mennenes og kvinnenes ord. For ham måtte det ha virket som om de sammen hadde diktet opp

denne fantastiske historien. Det var bare ikke mulig. Han kunne ikke tro hva Skriften sa heller. Tomas må ha sagt om og om igjen i løpet av uken: «Om jeg ikke får se hullene etter naglene i hendene hans og stikke fingeren i hullene og ikke får stikke hånden min i siden hans, kan jeg ikke tro.»

En uke senere var disiplene samlet i huset igjen. Dørene var låst som de hadde vært forrige uke. De andre hadde kanskje håpet at Jesus skulle komme tilbake og overbevise Tomas om at han var oppstått. Eller også hadde de ganske enkelt kommet sammen igjen for å feire at Herren hadde åpenbart seg en uke tidligere. Var de samlet for å be og oppmuntre hverandre? Hvordan det enn var, så var de sammen igjen på søndagskvelden.

Plutselig stod Jesus blant dem som han hadde gjort akkurat en uke tidligere. Han roet dem ned med sin hilsen: «Fred være med dere.» Siden vendte han seg til Tomas og oppfordret ham til å ta på sårene hans. Jesus hadde hørt Tomas i løpet av uken. Han hadde sett hvordan de andre forsøkte å overbevise ham. Han visste om hvert eneste ord Tomas hadde sagt. Når han nå vendte seg til Tomas, oppfordret han ham til å se på naglemerkene i hendene og røre ved sårene etter naglene. Han oppmuntret Tomas til å rekke ut hånden og stikke den inn i såret etter soldatens spyd.

For en undervisning! Tomas og de andre hadde ikke kunnet se Jesus i løpet av uken, men han kunne se dem. Han hørte på deres samtaler og lyttet til deres ord. Det sies at Tomas reiste til India for å spre nyheten om Jesu oppstandelse. Jeg vet ikke. Men hvor han enn tok veien, vil jeg gjerne tenke at Tomas husket på denne undervisningen. Det spiller ingen rolle hvor han reiste, Herren var med ham. Det spiller ingen rolle hvor ensom og forlatt han følte seg, Jesus hørte hans ord og lyttet til hans bønner. Tomas behøvde aldri mer se Jesus for å vite at Jesus skulle høre hvert ord han sa og følge ham hvor han enn gikk. Jesus levde og var Herre og Gud i hans liv.

Undervisningen Tomas fikk, er akkurat like viktig for meg. Jeg har ikke sett Jesus slik Tomas og de andre gjorde. Jeg har ikke snakket med dem. Men jeg tror, selv om jeg ikke har sett Jesus. Skriften sier til meg at Jesus døde for meg og stod opp igjen. Jesus har kalt meg til å tro og bli hans disippel. Jeg tror at han ser meg, selv om jeg ikke ser ham. Han hører hva jeg sier og ser meg når jeg går, kjører bil, sover og spiser. Han vet om mine problemer og lytter til mine bønner. Han er med meg hver dag, akkurat som han har lovet.

Jesus er Herre og Gud i mitt liv også. Som min Herre har han med sitt hellige og dyre blod kjøpt meg for at jeg skal være hans disippel. Han er Herre og Gud, allmektig, allvitende og nærværende overalt der jeg går. Han har sendt ut alle sine disipler for å vitne i verden. Han overgir oss ikke til verden og lar oss ikke klare oss selv og gjøre så godt vi kan. Han våker over allting til vårt beste, slik han har lovet. Han hører våre bønner, og han griper inn når vi har sorger og bekymringer og gir oss kraft til å holde ut. Det har jeg hans ord på. Skriften er hans ord til trøst og oppmuntring for meg og alle troende til alle tider. Han er Herre og Gud! Jesus lever og regjerer som kongenes Konge og herrenes Herre, for min og alle troendes skyld.

BØNN: Herre Jesus, jeg tror. Du er min Herre og Gud. Stå ved min side når jeg har problemer. Gå med meg når jeg sørger. Led meg gjennom ditt Ord når jeg går meg bort. Gi meg kraft når jeg ikke orker mer. Ta min hånd og led meg dit du vil. Ta imot meg når min jordevandring er over, i det Paradis du har beredt til meg og alle som tror. Amen.

55. Kristus er oppstått!

Jesus gjorde også mange andre tegn for disiplenes øyne, som det ikke er skrevet om i denne boken. Men disse er skrevet ned for at dere skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og for at dere ved troen skal ha liv i hans navn. (Joh 20, 30-31)

Iløpet av førti dager forsikret Jesus de menn og kvinner som fulgte ham, at han hadde oppstått. De må ha blitt overbevist. Noen, som for eksempel Tomas, trengte mer for å la seg overbevise enn de andre, men Jesus overbeviste dem alle om at han levde. Skriften gjengir minst fjorten ganger da Jesus viste seg etter sin oppstandelse. Her er en liste:

- Jesus viste seg for kvinnene etter at de hadde sett englene (Matt 28, 9-10, Luk 24, 10).
- Jesus talte med Maria Magdalena ved graven (Joh 20, 11-18).
- De to mennene på vei til Emmaus vandret sammen med Jesus og snakket med ham. De kjente ham igjen da han spiste kveldsmat med dem. Den ene av dem het Kleopas (Luk 24, 13-35, Mark 16, 12-13).
- En gang i løpet av ettermiddagen den første ukedagen viste Jesus seg for Simon Peter (Luk 24, 34, 1 Kor 15, 5).
- Da ti av disiplene var samlet bak låste dører, viste Jesus seg for dem (Joh 20, 24-29).
- En uke deretter viste Jesus seg igjen for disse ti, men denne gangen var Tomas med (Joh 20, 24-29).
- Jesus stelte i stand frokost til flere av disiplene på stranden ved Gennesaretsjøen (Joh 21).

- Paulus skriver at Jesus viste seg for Jakob (1 Kor 15, 7).
- Jesus tok med seg disiplene ut i nærheten av Betania og for opp til himmelen (Luk 24, 50-53).
- Jesus viste seg for Stefanus rett før Stefanus ble steinet av jødene i Jerusalem (Apg 7, 54-56).
- Jesus viste seg for Saulus på veien til Damaskus (Apg 9, 1-8).
- Mens Saulus ventet i Damaskus, viste Jesus seg for Ananias og sa til ham at han skulle gå til Saulus og døpe ham (Apg 9, 10-22).
- Jesus viste seg for Johannes, den disippelen som han hadde kjær, mens Johannes var i eksil på øya Patmos (Åp 1, 9-10).

Jesu oppstandelse er livsviktig for den kristne troen. Apostelen Paulus sier det så klart: «Hvis Kristus ikke er stått opp, da er deres tro uten mening, og dere er fremdeles i deres synder» (1 Kor 15, 17). Jesu oppstandelse har blitt angrepet i løpet av århundrene. Den har blitt ansett for å være en myte, from ønsketenkning eller løgn. Mange i vår egen tid tror ikke på under og kan ikke erkjenne underet at Jesu grav var tom. Men han har oppstått. Fordi han har oppstått, skal jeg få leve, og det skal du også.

Utrustet med dette håpet kan jeg møte sykdom, alderdom, død og tap av familie og venner. Han er oppstått! Ingen kan med sine innvendinger endre på det vitnesbyrdet som Gud har gitt oss i Skriften. Jeg kan tvile, men ikke en gang min tvil kan endre på hva Bibelen klart og uten tvil sier: De første disiplene så Jesus, og graven hans var tom. Gjennom Guds nåde tror jeg på det Bibelen sier, selv om det går på tvers av all vitenskap og all menneskelig fornuft. I Kristus betyr død ikke død. I Kristus skal vi stå opp fra våre graver når han kommer for å hente oss som er hans egne.

Jeg er heller ikke alene om å tro. Tusenvis, ja millioner av disipler har gjennom århundrene trodd på Jesu oppstandelse. Vi har alle lært oss å istemme det Paulus så fortrøstningsfullt sier om oppstandelsen: «Døden er oppslukt, seieren vunnet. Død, hvor er din brodd? Død, hvor er din seier? Dødens brodd er synden, og det som gir synden kraft, er loven. Men Gud være takk, som gir oss seier ved vår Herre Jesus Kristus!» (1 Kor 15, 55-57).

BØNN: Kjære Herre Jesus, deg være takk og lov for seieren over døden. Hjelp meg å se det som min seier gjennom troen på deg, og bevar min tro under alle prøvelser, fristelser og uroligheter i denne verden. Herre Jesus, jeg ber om at du må fortsette å hjelpe nye generasjoner å verdsette at du led og døde for verdens synder og stod opp fra graven. Amen.

Appendiks:

Jesu Kristi oppstandelse

En harmonisering av Matteus, Markus, Lukas, Johannes,
Apostlenes gjerninger og Første korinterbrev
(Tekstene er hentet fra Det Norske Bibelselskaps
bibel av 1978, 2. utgave 1985)

1. Begravelsen

Det var helgaften, og de døde måtte ikke bli hengende på korset over sabbaten, for denne sabbaten var en stor høytidsdag. Jødene bad derfor Pilatus om at bena måtte brytes på dem, og likene bli tatt ned. Soldatene kom da og brøt bena først på den ene og så på den andre som var blitt korsfestet sammen med Jesus. Da de kom til Jesus, så de at han alt var død, og de brøt ikke hans ben. Men en av soldatene stakk ham i siden med et spyd, og straks kom det ut blod og vann. Og den som har sett det, han har vitnet om det, og hans vitnesbyrd er sant. Han vet at han taler sant, så også dere skal tro. Dette skjedde for at det skriftordet skulle gå i oppfyllelse: Ikke et ben skal brytes på ham. Og et annet skriftord sier: De skal se på ham som de har gjennomboet.

Josef fra Arimatea bad nå Pilatus om tillatelse til å ta ned Jesu legeme. Josef var disippel av Jesus, men i hemmelighet, fordi han var redd for jødene. Pilatus gav ham lov, og han kom og tok legemet ned. Også Nikodemus var der, han som kom til Jesus om natten. Han hadde med seg en blanding av myrra og aloë, omkring hundre pund. De tok da Jesu legeme og svøpte det i linklær med den velluktende salven i, slik det er jødisk skikk når noen begraves. Der hvor Jesus var blitt korsfestet, var det en hage og i den en ny grav, som ingen ennå var blitt lagt i. Der la de nå Jesus, fordi det var helgaften for jødene, og graven var så nær.

2. Vakt på sabbaten

Neste dag, dagen etter helgaften, gikk overprestene og fariseerne sammen til Pilatus og sa: «Herre, vi er kommet til å tenke på hva denne bedrageren sa da han ennå levde: Etter tre dager skal jeg oppstå. Gi derfor ordre om å holde vakt ved graven til den tredje dag er over, så ikke disiplene hans skal komme og stjele ham og si til folket at han er stått opp fra de døde. Da ville vi få et nytt bedrag, verre enn det første.» Pilatus svarte: «Her har dere vaktmannskap. Gå så og sørg for vakthold slik dere finner det best.» Da gikk de av sted og sikret graven, både med vakter og med segl som de satte på steinen.

Da sabbaten var over, kjøpte Maria Magdalena og Maria, Jakobs mor, og Salome velluktende oljer for å gå og salve ham.

3. Søndag morgen: den tomme graven

Da sabbaten var over og det begynte å lysne den første dag i uken, gikk Maria Magdalena og den andre Maria for å se til graven. Med ett kom det et kraftig jordskjelv, for en Herrens engel steg ned fra himmelen, gikk fram og rullet steinen til side og satte seg på den. Han var som lynet å se til, og drakten var hvit som snø. Vaktene skalv av redsel da de så ham, og de ble liggende som døde.

Mens kvinnene ennå var på veien, kom noen av vaktene inn til byen og fortalte overprestene alt som var hendt.

Meget tidlig den første dag i uken kom kvinnene til graven, da solen gikk opp. De sa til hverandre: «Hvem skal vi få til å rulle bort steinen fra inngangen til graven?» Men da de så opp, fikk de se at steinen var veltet fra. Maria Magdalena, som Jesus hadde drevet sju onde ånder ut av, så at steinen var rullet bort fra graven. Hun løp av sted og kom til Simon Peter og til den andre disippelen, han som Jesus hadde kjær, og hun sa: «De har tatt Herren bort fra graven, og vi vet ikke hvor de har lagt ham.»

De andre kvinnene gikk inn, men fant ikke Herren Jesu legeme. De visste ikke hva de skulle tro, men med ett stod det to menn hos dem i skinnende klær. Kvinnene ble forferdet og bøyde seg med ansiktet mot jorden. Men de to sa til dem: «Hvorfor leter dere etter den levende blant de døde?

Han er ikke her, han er oppstått. Husk hva han sa til dere mens han ennå var i Galilea: Menneskesønnen skal overgis i syndige menneskers hender og korsfestes, og den tredje dagen skal han oppstå.» Da husket de hans ord. De skyndte seg da bort fra graven med frykt og stor glede, og løp for å fortelle det til disiplene.

4. Peter og Johannes finner graven tom. Jesus viser seg for Maria

Da gikk Peter og den andre disippelen av sted ut til graven. De løp sammen, men den andre disippelen løp fortere enn Peter og kom først fram til graven. Han bøyde seg inn og så linklærne ligge der, men han gikk ikke inn i graven. Simon Peter kom nå etter, og han gikk inn. Han så linklærne som lå der, og kledet som Jesus hadde hatt over hodet. Det lå ikke sammen med linklærne, men sammenrullet på et sted for seg selv. Da gikk også den andre disippelen inn, han som var kommet først til graven. Han så og trodde. Hittil hadde de ikke forstått det skriften sier, at han skulle stå opp fra de døde.

Disiplene gikk så hjem.

Men Maria ble stående og gråte like utenfor graven. Gråtende bøyde hun seg fram og så inn i graven, og fikk se to engler i skinnende hvite klær som satt der Jesu legeme hadde ligget, en ved hodet og en ved føttene. «Hvorfor gråter du, kvinne?» sa de. Hun svarte: «De har tatt min Herre bort, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham.» I det samme snudde hun seg og så Jesus stå der, men hun skjønnte ikke at det var han. «Hvorfor gråter du, kvinne?» sier Jesus. «Hvem leter du etter?» Hun trodde at det var gartneren, og sier til ham: «Herre, hvis du har tatt ham bort, så si meg hvor du har lagt ham, så skal jeg ta ham med meg.» «Maria,» sa Jesus. Da snudde hun seg og sa til ham på hebraisk: «Rabbuni» – det betyr mester. Jesus sier til henne: «Rør meg ikke, for jeg er ennå ikke ferdig opp til Faderen. Men gå til mine brødre og si til dem at jeg farer opp til ham som er min Far og Far for dere, min Gud og deres Gud.» Da gikk Maria Magdalena av sted og sa til disiplene: «Jeg har sett Herren!» Og hun fortalte dem hva han hadde sagt til henne.

5. Jesus viser seg for de andre kvinnene

Jesus kom mot dem og sa: «Vær hilset!» De gikk fram og omfavnet hans føtter og tilbad ham. Jesus sa til dem: «Frykt ikke! Gå og si til mine brødre

at de skal dra til Galilea. Der skal de se meg.»

Mens kvinnene ennå var på veien, kom noen av vaktene inn til byen og fortalte overprestene alt som var hendt. Overprestene og de eldste kom da sammen, og de ble enige om hva de skulle gjøre. De gav soldatene mange penger og sa: «Dere skal si at disiplene hans kom om natten og stjal ham mens dere sov. Skulle landshøvdingen få høre det, skal vi snakke med ham, så dere kan være trygge.» De tok imot pengene og gjorde som de fikk beskjed om. Og dette ryktet spredte seg blant jødene og har holdt seg til denne dag.

Og de vendte tilbake fra graven og fortalte alt dette til de elleve og til alle de andre. Det var Maria Magdalena, Johanna og Maria, Jakobs mor, som sammen med de andre kvinnene fortalte dette til apostlene. Men de mente det hele var løst snakk og trodde dem ikke.

6. To menn møter Jesus på vei til Emmaus

Samme dag var to disipler på vei til en landsby som heter Emmaus, seksti stadier fra Jerusalem, og de samtalte om alt det som var skjedd. Mens de nå snakket sammen og drøftet dette, kom Jesus selv og slo følge med dem. Men det var noe som hindret dem i å se, så de ikke kjente ham igjen. Han sa da til dem: «Hva er det dere går og snakker så ivrig om?» De stanset og så bedrøvet opp, og den ene, som het Kleopas, svarte: «Du må være den eneste tilreisende i Jerusalem som ikke vet hva som er hendt der i disse dager.» «Hva da?» spurte han. «Dette med Jesus fra Nasaret,» svarte de. «Han var en profet, mektig i ord og gjerning for Gud og hele folket. Men våre prester og rådsherrer utleverte ham og fikk ham dømt til døden og korsfestet ham. Og vi som hadde håpet at det var han som skulle utfri Israel! Men nå har det allerede gått tre dager siden dette hendte. Likevel har noen kvinner som holder til hos oss, gjort oss forvirret. De gikk ut til graven tidlig i morges, men de fant ikke hans legeme. De kom tilbake og fortalte at de hadde sett et syn av engler som sa at han lever. Da gikk noen av våre til graven, og de fant det slik som kvinnene hadde sagt; men ham selv så de ikke.»

Da sa han til dem: «Så uforstandige dere er, og så trege til å tro alt det profetene har sagt! Måtte ikke Messias lide dette og så gå inn til sin herlighet?» Deretter begynte han å utlegge for dem det som står om ham i alle skriftene, helt fra Moses av og hos alle profetene.

De nærmet seg nå den landsbyen de skulle til, og han lot som om han ville dra videre. Men de bad ham inntrengende: «Bli hos oss! Det lir mot kveld, og dagen heller.» Da gikk han med inn og ble hos dem. Og mens han satt til bords med dem, tok han brødet, bad takkebønnen, brøt det og gav dem. Da ble øynene deres åpnet, så de kjente ham igjen; men han ble usynlig for dem. Da sa de til hverandre: «Brant ikke våre hjerter i oss da han talte til oss på veien og åpnet skriftene for oss?» Og de brøt opp med en gang og vendte tilbake til Jerusalem. De fant der de elleve og vennene deres samlet, og disse sa: «Herren er virkelig oppstått og har vist seg for Simon.» Selv fortalte de to om det som hadde hendt på veien, og hvordan de hadde kjent ham igjen da han brøt brødet.

7. Jesus viser seg for disiplene i Jerusalem

Mens de talte om dette, da de var samlet bak stengte dører av frykt for jødene, stod Jesus midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!» De ble forskrekket og redde, for de trodde de så en ånd. Men han sa til dem: «Hvorfor er dere forferdet, og hvorfor lar dere tvilen stige opp i dere? Se på mine hender og føtter; det er meg. Ta på meg og se! En ånd har da ikke kjøtt og ben, som dere ser at jeg har.» Dermed viste han dem sine hender og føtter. Men enda kunne de ikke tro for bare glede og undring. Da spurte han dem: «Har dere noe å spise?» De gav ham et stykke stekt fisk, og han tok det og spiste mens de så på.

Igjen sa han til dem: «Fred være med dere. Likesom Faderen har sendt meg, sender jeg dere.» Så åndet han på dem og sa: «Ta imot Den Hellige Ånd. Dersom dere tilgir noen deres synder, da er de tilgitt. Dersom dere fastholder dem for noen, da er de fastholdt.»

Tomas, en av de tolv, han som ble kalt Tvillingen, var ikke sammen med de andre disiplene da Jesus kom. «Vi har sett Herren,» sa de til ham. Men han sa: «Dersom jeg ikke får se naglemerket i hendene hans og får legge fingeren i det og stikke hånden i hans side, vil jeg ikke tro.» Åtte dager senere var disiplene igjen samlet, og Tomas var sammen med dem. Da kom Jesus mens dørene var lukket; han stod midt i blant dem og sa: «Fred være med dere.» Så sier han til Tomas: «Kom med fingeren din, og se mine hender, og kom med hånden og stikk den i min side. Vær ikke vantro, men

troende!» «Min Herre og min Gud!» sa Tomas. Jesus sier til ham: «Fordi du har sett meg, tror du. Salige er de som ikke ser og likevel tror.»

8. Jesus viser seg for disiplene i Galilea

Siden åpenbarte Jesus seg igjen for disiplene ved Tiberias-sjøen. Det gikk slik til: Simon Peter, Tomas, som ble kalt Tvillingen, Natanael fra Kana i Galilea, Sebedeus-sønnene og to andre av disiplene hans var sammen der. Simon Peter sa til de andre: «Jeg drar ut og fisker.» «Vi kommer også med,» sa de. De gikk av sted og steg i båten, men den natten fikk de ingen ting.

Da morgenen kom, stod Jesus på stranden, men disiplene visste ikke at det var han. «Dere har vel ikke noe fisk, barn?» sa Jesus til dem. «Nei,» svarte de. «Kast noten ut på høyre side av båten, så skal dere få fisk,» sa Jesus. De kastet noten ut, og nå klarte de ikke å dra den opp, så mye fisk hadde de fått. Da sa den disippelen Jesus hadde kjær, til Peter: «Det er Herren.» Da Simon Peter hørte at det var Herren, bandt han kappen om seg – den hadde han tatt av seg – og kastet seg i sjøen. De andre disiplene kom etter i båten og drog noten med fisken etter seg. De var ikke langt fra land, bare omkring to hundre alen.

Da de var kommet i land, så de en kullild der med fisk og brød. «Kom hit med noen av de fiskene dere fikk,» sa Jesus til dem. Simon Peter gikk da om bord i båten og trakk noten i land. Den var full av stor fisk, et hundre og femtitte i alt. Men enda det var så mange, revnet ikke noten. Jesus sa til dem: «Kom og få mat.» Ingen av disiplene våget å spørre ham: «Hvem er du?» Men de visste at det var Herren. Så gikk Jesus fram, tok brødet og gav dem, og likeså fisken. Dette var tredje gang Jesus åpenbarte seg for disiplene etter at han var stått opp fra de døde.

Da de var ferdige med måltidet, sier Jesus til Simon Peter: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg mer enn de andre her?» Han svarte: «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø mine lam!» Igjen, for annen gang sier han: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg?» «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær,» svarte Peter. Jesus sier: «Vær hyrde for mine sauer!» Så sier han for tredje gang: «Simon, sønn av Johannes, har du meg kjær?» Peter ble bedrøvet over at Jesus for tredje gang spurte om han hadde ham kjær, og han sa: «Herre, du vet alt; du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø mine sauer! Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Da du var ung, bandt du beltet om deg og gikk dit du selv ville. Men når du blir gammel, skal du strekke ut

dine hender, og en annen skal binde beltet om deg og føre deg dit du ikke vil.» Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle ære Gud med.

Da han hadde sagt dette, sa han til Peter: «Følg meg!» Peter snudde seg og så at den disippel som Jesus hadde kjær, fulgte etter. Det var han som hadde lent seg tilbake mot Jesus ved måltidet og spurt: «Herre, hvem er det som skal forråde deg?» Da nå Peter fikk se ham, sa han til Jesus: «Herre, hva skal så skje med ham?» Jesus svarte: «Om jeg vil at han skal leve til jeg kommer, hva angår det deg? Følg du meg!»

Det er denne disippelen som vitner om disse ting og som har skrevet om dette, og vi vet at hans vitnesbyrd er sant.

9. De førti dagene og himmelfarten

Jesus stod fram for dem etter sin lidelse og død og gav dem mange klare bevis for at han levde; i førti dager viste han seg for dem og talte om det som har med Guds rike å gjøre.

Han sa til dem: «Det var dette jeg talte om da jeg ennå var sammen med dere og sa at alt måtte oppfylles som står skrevet om meg i Moseloven, hos profetene og i Salmene.» Da åpnet han deres forstand så de kunne forstå skriftene, og sa til dem: «Slik står det skrevet: Kristus skal lide og stå opp fra de døde tredje dag, og i hans navn skal omvendelse og tilgivelse for syndene forkynnes for alle folkeslag; dere skal begynne i Jerusalem. Dere er vitner om dette. Jeg sender dere det som min Far har lovt. Men dere skal bli i byen til dere blir utrustet med kraft fra det høye.»

En gang han spiste sammen med dem, sa han: «Dere skal ikke forlate Jerusalem, men vente på det som Faderen har lovt og som jeg har talt om. For Johannes døypte med vann, men dere skal om noen få dager døpes med Den Hellige Ånd.»

Mens de var samlet, spurte de ham: «Herre, vil du på den tid gjenreise riket for Israel?» Han svarte: «Det er ikke deres sak å kjenne de tider og stunder Faderen har fastsatt av sin egen makt. Men dere skal få kraft når Den Hellige Ånd kommer over dere, og dere skal være mine vitner i Jerusalem og hele Judea, i Samaria og like til jordens ender.»

De elleve disiplene drog til det fjellet i Galilea hvor Jesus hadde satt dem stevne. Og da de fikk se ham, falt de ned og tilbad ham; men noen tvilte. Da trådte Jesus fram og talte til dem: «Meg er gitt all makt i himmel og på

jord. Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn og lærer dem å holde alt jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» «Den som tror og blir døpt, skal bli frelst; men den som ikke tror, skal bli fordømt.»

Så førte han dem ut mot Betania, og han løftet sine hender og velsignet dem. Og mens han velsignet dem, skiltes han fra dem og ble løftet opp i himmelen, og en sky skjulte ham for øynene deres. Da de stod og stirret opp mot himmelen og så etter ham idet han drog bort, stod med ett to menn i hvite klær foran dem og sa: «Galileere, hvorfor står dere og ser opp mot himmelen? Denne Jesus som ble tatt opp til himmelen fra dere, han skal komme igjen på samme måte som dere har sett ham fare opp til himmelen.»

10. Det kristne budskapet: Han er oppstått!

Også mye annet har Jesus gjort. Skulle det skrives ned, hver enkelt ting, tror jeg ikke hele verden ville romme alle de bøker som da måtte skrives. Men disse er skrevet ned for at dere skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og for at dere ved troen skal ha liv i hans navn.

Jeg kunngjør for dere, brødre, det evangelium jeg forkynte dere, det dere har mottatt og står på. Gjennom det blir dere frelst, hvis dere holder fast på det ordet jeg forkynte – så sant dere ikke forgjeves er kommet til tro. For først og fremst overgav jeg dere det jeg selv har tatt imot, at Kristus døde for våre synder etter skriftene, at han ble begravet, at han stod opp den tredje dag etter skriftene, og at han viste seg for Kefas og deretter for de tolv. Deretter viste han seg for mer enn fem hundre brødre på én gang. Av dem lever de fleste, men noen er døde. Deretter viste han seg for Jakob, deretter for alle apostlene. Aller sist viste han seg for meg, jeg som bare er et ufullbåret foster. For jeg er den ringeste av apostlene, ja, jeg er ikke verdig til å kalles apostel, for jeg har forfulgt Guds kirke. Men ved Guds nåde er jeg det jeg er, og hans nåde mot meg har ikke vært forgjeves. For jeg har arbeidet mer enn noen av dem, det vil si ikke jeg, men Guds nåde som er med meg. Men enten det er meg eller de andre – dette forkynner vi, og det er dette dere har tatt imot i tro.

Men hvis det forkynnes at Kristus er stått opp fra de døde, hvordan kan

noen blant dere si at det ikke er noen oppstandelse fra de døde? Hvis ikke døde står opp, er heller ikke Kristus stått opp. Men er Kristus ikke stått opp, da er vårt budskap intet, og deres tro er meningsløs. Da har vi vist oss som falske vitner om Gud; for vi har vitnet mot Gud at han har oppreist Kristus, noe han altså ikke har gjort, hvis da døde ikke står opp. For hvis døde ikke står opp, er jo heller ikke Kristus stått opp. Men hvis Kristus ikke er stått opp, da er deres tro uten mening, og dere er fremdeles i deres synder. Da er også de fortapt som er døde i troen på Kristus. Hvis vårt håp til Kristus bare gjelder for dette liv, er vi de ynkeligste av alle mennesker.

Men nå er Kristus stått opp fra de døde, som førstegrøden av dem som er sovnet inn. Fordi døden kom ved et menneske, er også de dødes oppstandelse kommet ved et menneske. For liksom alle dør på grunn av Adam, skal alle få liv ved Kristus.

